SVATA BRIGITTA ŠVÉDSKA.

Narodila se kolem roku 1303 z rodiny příbuzné s královskou rodinou. Její otec byl místodržícím Tinndalandu. Ve 14 letech se vdala za Ulfa Gudmarssona, jenž se stal guvernérem Nericie. Měla s ním 8 dětí různé povahy, od bl. Kateřiny, která s ní zápolila ve svatosti, do lehkomyslného Karla.

Když se vrátili z pouti do Compostelly, vstoupil Ulf do kláštera cisterského v Alvastře, kde záhy zemřel. Brzo potom otevřel se velkolepý cyklus vidění Brigittiných, jež jí dal Bůh nejen pro ni, nýbrž „pro spásu všech křesťanů". Brigitta se ubytovala v pohostince kláštera v Alvastře. Roku 1345 dlela na královském dvoře ve Stokholmu, aby se vrátila příštího roku do Alvastry, kde založila dvojklášter Sv. Spasitele. Bylo tam 60 sester a 25 řeholníků. Rád se dosti rozšířil a v době svého největšího rozkvětu čítal 79 domů. Nejslavnějším klášterem zůstal klášter založený světicí ve Vadstena. Znovu se vrací Brigitta na královský dvůr, pak putuje do Říma k jubileu

1350. Její dcera Kateřina došla tam za ní a již se neodloučily. Dvakráte se vydaly spolu na pouť ke slavným poutním místům italským: Assisi, Monte Gargano, Bari Amalfi... Pak putují do země. Vrátily se do Říma, kde Brigitta umírá 1373 dne 23. VII. Kateřina dopravila mrtvolu do Švédska. Dosáhla procesu kanonisace matky a zemřela ve Švédsku. Kanonisace byla provedena Bonifácem IX. 1391. Po skončení západního schismatu Martin V. schválil 1429 tuto kanonisaci, již provedli Bonifác IX. a Jan XXIII., kteří nebyli všemi uznáváni.

Knihy sv. *Brigitty obsahují 8 knih Revelationes – Zjevení a jednu knihu „Extravagantia", to jest věcí nezařazených do souborného vydání.*

Máme dále od ní řeholi jejího řádu: Regula Sancti Salvatoris, Sermo Angelicus de Virginis excellentia, který též překládáme. Je to text celých jitřních hodinek, jež řeholnice zpívaly a čtyři modlitby, jejichž původnost jest velmi pochybná.

Její vidění sepsal duchovní vůdce podpřevor kláštera Olafsson a světský kněz Petr ze Skeningu, kteří je přeložili do latiny. Brigitta se naučila latinsky, takže mohla kontrolovati sepsání svých visí.

Římský důvěrník Brigitty Alfons z Vadatery rozdělil její vise na knihy a kapitoly.

Řehoř XI. a Urban VI. schválili prvých šest knih v kanonisační bulle, Bonifác IX. znovu toto schválení potvrdil.

Na koncilu kostnickém Gerson vystoupil proti Brigitte i Kateřině Sienské, jež přiměly papeže k návratu do Říma. Na basilejském sněmu znovu začaly útoky. Kladivo kacířů, velký dominikán Torquemada uveřejnil mistrovskou obranu sv. *Brigitty a inkriminovaných vytržených 123 článků.*

Konec debatám učinil Benedikt XIV. (De servorum Dei beatificatione l. 3 c. 53 Nro. 15). Razil významná slova, platící pro všechny vise: ,.Zmíněná zjevení, i když jsou schválena (sv. Hildegardy, Kateřiny a Brigitty), nesmíme a nemůžeme věřiti vírou katolickou, nýbrž jen lidskou podle pravidel opatrnosti, dle níž jsou ona zjevení pravděpodobná a hodná zbožné víry."

Dílo sv. *Brigitty má velkou cenu literární pro smělé obrazy, živý styl a nádherné dialogy. Ale hlavní jeho cena je ve spiritualitě sv. Brigitty. Na* sv. *Brigittu působili františkáni, jichž byla terciářkou, dominikáni, se kterými se stýkala na svém panství, a hlavně Cisterciáci z Alvastry, kde dlouho dlela. Působil na ni velmi podpřevor Olafsson, kněz Petr a v Římě augustiniáni – Alfons ... Četla soustavně životopisy svatých a Písmo, přeložené na její žádost do švédštiny.*

Žila život hluboce kontemplativní a dosáhla až mystického zasnoubení, když slyší v extasi, jak to vyjadřuje text Extravagantia: Zalil ji Duch Páně, zapálil ji a vytržena v duchu viděla jasný oblak a z oblaku slyšela hlas, pravící k ní: „Já jsem Bůh tvůj. A ty budeš mou nevěstou a mým průtokem. Uslyšíš a uzříš duchovní a nebeská tajemství a duch můj zůstane s tebou až do smrti."

Brigitta prošla celou škálou mystických zkoušek očistných. Hlavně ve stáří, kdy se svíjela pod šlehy pokušení dosud nepoznaných (jak je popisují theorie mystiky): pokušení proti víře a čistotě, pokušení k zoufalství pod tíží plížícího se pokušení opuštěnosti od Boha, neschopnosti modlitby. Pět dní před svou smrtí slyší slova: „Učinil jsem ti jak ženich, jenž se skrývá nevěstě, aby po něm tím dychtivěji toužila. Proto jsem tě navštívil v oné době, protože to byla doba tvé zkoušky. Pojď, když jsi již vyzkoušena. (Revel. I. VII. c. 31.)

V jejích visích se setkáváme se všemi třemi druhy visí tělesných, obrazivých a rozumových.

Její vidění, její slova i činy směřují k reformě. Proto byla tak podezřelá koženému nominalistovi Gersonovi. Ona hořce prožívala nekřesťanský život své doby. Její stesk kreslil smutně současnou dobu. Jako by

slyšela Brigitta dnešní dobu, slyší hříšníky své doby volat: „Nevíme, je-li Bůh a jestliže je, nestaráme se o něho ..." A to tepe Brigitta nesčíslněkráte: „Svět se stydí mluviti o víře a přikázáních. A když se najde někdo, kdo o nich mluví, vysmívají se mu a obviňují ho ze lži." (Zjevení I. hl. 38.)

Kristus si stěžuje na kněze, mnichy i laiky. Je zvlášť přísná k papežskému dvoru Avignonskému.

Hlavní rys sv. *Brigitty je síla její vůle. Pod křehkým zevnějškem se kryla statečná a rozhodná duše, která se dovedla obětovati až k hrdinství. Nejoblíbenější její ctností byla poslušnost. Velmi často s ní hovoří Kristus o své poslušnosti a klade jí Pannu Marii za vzor: „Má Matka, vaše Paní, nechtěla od začátku svého života až do konce nic jiného, než co já jsem chtěl. Když budeš činiti podobně, bude tvé srdce v mém srdci a zahoří mou láskou." (Zjevení IV. hl. 18.) Sv. František k ní pravil: Mou celou jest poslušnost. (Kn. VII. hl. 3.)*

Její askese byla provanuta benediktinským duchem zachování míry ve všem. Nedopouštěla se ztřeštěných kousků některých asketů, kteří jakoby zapomínali, že ani askese není cílem, nýbrž očišťujícím prostředkem k osvobození duše pro svobodu dítek Božích. Tato umírněnost naplňuje celou její řeholi Sv. Spasitele.

Zdravá jest Brigittina zbožnost. Uctívá svaté člověčenství Kristovo. Kristus je středem její zbožnosti, celého jejího života. Její mystika má v Kristu své ohnisko. Přes Krista – který je věčný náš Prostředník – jde k Otci. Světice se koupala ve svaté lázni ran Kristových. Rozjímá o utrpení Páně, jde s Kristem krok za krokem, srdce prožívá, rozum uvažuje: proč trpíš, Spasiteli, a stále slyší jedinou odpověď krve Páně: Pro vůli Otcovu a pro – tebe. To ona zvěstovala světu podivuhodné poselství: „Kdyby bylo možné, vzal bych ochotně na sebe všechna muka, jež jsem vytrpěl, znova za každého člověka zvlášť, aby dosáhli všichni zaslíbeného dědictví." (Zjevení I. hl. 58.) „Přátelé moji! Miluji tak něžně své ovečky, že kdyby bylo možné totikrát umříti, kolik jich je, rád bych tak učinil, jen aby se mi žádná neztratila." (Hl. 59.)

Tato láska k Ježíši pudila ji k častému sv. *přijímání. Týdenní* sv. *přijímání bylo tehdy přijímáním častým.*

Vděčná byla Brigitta Panně Marii za Ježíše. Prosí ji, aby ji sama naučila milovati, jak toho zasluhuje. Děkuje Marii za všechno štěstí, kterým ji naplnil její Syn. Dílo sv. Brigitty je prosyceno bohatou mariologií. Velmi krásný doklad této úcty jest „Andělská řeč o Panně Marii", uvedená na

začátku podávaného výběru. Zřetelně zdůrazňuje Neposkvrněné Početí a ustavičné Panenství Mariino. Důvěrně a důvěryplně se obrací k Marii, nebeské královně a vede druhé k podobné důvěře.

Podáváme výběr z duchovního odkazu velké mystické světice, kterou si naši předkové oblíbili v naději, že její víra a láska zapálí mnoho srdcí i naší doby.

P. Silv. M. Braito O. P.

ANDĚLOVA ŘEČ O VZNEŠENOSTI BLAHOSLAVENÉ PANNY MARIE.

ÚVODEM.

Když blažená Brigitta, kněžna nerická z království švédského, mnoho let bydlela v Římě v kardinálském domě při chrámě svatého Vavřince u Damasa a nevěděla, jaká čtení by se měla čisti řeholnicím v jejím klášteře, kterýž Kristus kázal zříditi ve Švédsku (a jehož řeholi sám byl diktoval ke cti své Matky, blahoslavené Panny): ihned, jak se ta blažená Brigitta modlila a o tom uvažovala, zjevil se jí Kristus a řekl jí: „Pošlu ti anděla svého, který ti zjeví četbu, již budeš čítati řeholnicím ve svém klášteře v hodinku jitřní, ke cti mé panenské Matky, a sám ti ji nadiktuje, ty pak ji piš, jak ti bude říkati." Nuže, blažená Brigitta majíc komoru, jejíž okno hledělo k hlavnímu oltáři a z něhož mohla denně vídati Tělo Kristovo, denně bývala uchystána v té komoře psáti, s tabulkou, papírem a perem v rukou, jakmile byla odříkala Hodinky a své modlitby, a tak jsouc připravena očekávala anděla Páně. Ten přišed, stoupl si jí po bok a stál vzpřímen velmi důstojně, hledě vždy obličejem s uctivostí k oltáři, kde bylo uloženo Tělo Kristovo. A tak stoje, sám diktoval řečenou četbu, to

jest nížepsaná čtení, která se měla čisti z jitra sestrám ve zmíněném klášteře a pojednávají o nejvznešenější vznešenosti, jíž se dostalo od věčnosti blahoslavené Marii Panně, a diktoval je jasně a spořádaně mateřským jazykem blažené Brigitty. Ona pak je denně s velikou nábožností po andělovi psávala a denně pokorně ukazovala svému duchovnímu otci, co byla ten den napsala. Stávalo se však některé dni, že anděl nepřicházel diktovat. A když se jí toho dne ptával její duchovní otec, co ten den napsala, tehdy odpovídala pokorně, řkouc: „Otče, dnes jsem nenapsala nic, protože jsem dlouho čekala na anděla Páně, jenž by diktoval, a já abych psala, ale nepřišel."

A tak byla ta níže psaná andělova řeč o vznešenosti blahoslavené Panny Marie ústy andělovými nadiktována a napsána. A také ji anděl rozdělil po čteních sestrám při jitřní na týden a na celý rok, jakž níže následuje. Jakmile pak týž anděl ukončil diktování té řeči, řekl píšící nevěstě: „Hle, už jsem upravil suknici nebeské královny, Mateře Boží, vy ji tedy sešijte, jak dovedete." Nuže, ó přeblažené řeholnice z řádu nejsvětější řehole Spasitelovy, kterouž sám všech Spasitel a Stvořitel vlastními ústy vám i světu skrze svou nevěstu tak laskavě a poníženě podal, uchystejte ruce svaté činnosti, abyste přijaly s velikou úctou a zbožností tuto posvátnou řeč, kterou vaší matce, blažené Brigittě, na rozkaz Boží anděl Páně diktoval. Otevřte uši své k slyšení tak vznešené a neslýchané nové chvály nejblahosla-

venější Panny Marie a její odvěčnou vznešenost zde obsaženou, poníženou myslí uvažujte, abyste ji přežvýkaly bedlivě v listech rozjímání a požily libě její sladkosti chutnáním kontemplace. A pák rozepněte před Bohem ze vší lásky ruce a srdce svá, abyste mu vzdaly za tak veliké dobrodiní, vám jedinečně prokázané, nejponíženější a zbožné díky. Čehož vám račiž dopřáti její přeblažený Syn, král andělův, kterýž jest věčně s ní živ a kraluje na věky věkův. Amen.

ANDĚLOVA ŘEČ O VZNEŠENOSTI BLAHOSLAVENÉ PANNY MARIE.

V následujících třech čteních ukazuje anděl, kterak Bůh blahoslavenou a slavnou Pannu Marii, svou Matku, od věčnosti miloval nad všecko stvoření, prve než co bylo stvořeno.

ABSOLUCE: *Svrchované Trojici Panna nejmilejší nás ochraňuj pod prosbou nejhodnější. Amen.*

V NEDĚLI.

Čteni první.

Slovo, jehož vzpomíná evangelista Jan ve svém Evangeliu, bylo od věčnosti s Otcem a s Duchem Svatým jeden Bůh. Neboť jsou tři Osoby a jedno v nich dokonalé Božství. Tyto tři Osoby si byly totiž ve vsem rovny. Mělyť všecky jednu vůli, jed-

nu moudrost, jednu moc, jednu krásu, jednu sílu, jednu lásku, jednu radost. Bylo by ovšem nemožno, aby toto Slovo bylo Bůh, když by od Otce a Ducha bylo oddělitelno, jak toho dokladem jest slovíčko „ano", kterým potvrzujeme pravdu a jež obsahuje tři písmeny. Neboť kdyby se některé z těch tří písmen od ostatních odňalo, neměly by pak téhož účinku, jaký měly dříve, protože by už toho slovíčka netvořily; podobně třeba rozuměti o třech Osobách v jednom Božství; neboť kdyby některá z nich byla od jiné oddělitelná, nebo jiné nerovná, nebo v něčem menší, co by jiná měla, tehdy by se v nich nevidělo Božství, protože jest v sobě nerozdílno. Test také hříchem věřiti, že by bývalo Slovo, to jest Syn Boží, od Otce a Ducha přijetím člověčenství odděleno. Neboť jako se není možno dotknouti slova, nebo je spatřiti, ač je srdcem rozmýšlíme a ústy pronášíme, leč když bylo na nějakou hmotnou věc napsáno, nebo do ní vtisknuto; tak bylo též nemožno, aby toto Slovo, to jest Syn Boží, bylo pro lidskou spásu dotýkáno nebo uzřeno, kdyby nebývalo bylo spojeno s lidským tělem. Podobně také, když vidíme nějaké slovo v knize, můžeme je hned i myslí rozjímati i spolu ústy pronášeti: tak není ovšem žádné pochvby, že i Syn Boží jest s Otcem a s Duchem Svatým viditelný v těle, jež na se vzal. Jsou tedy opravdu tři Osoby neodlučné, nezaměnitelné, na věky ve všem sobě rovné, jeden Bůh.

Nuže, v tomto Bohu bylo všechno od věčnosti předvěděno, všecko jeho zraku s krásou uctivě přítomno, k jeho radosti a ke cti, on pak to potom, až se mu zalíbilo, stvoření nejmoudřejší k bytí povolal. Nebylť zajisté Bůh žádnou nutností nucen, žádným úbytkem své radosti nebo prospěchu dohnán něco stvořiti. Neboť nebylo možno, aby v sobě nějakým úbytkem trpěl. Pudila ho tedy jediná jeho vroucí láska k tvoření, aby se mnozí s ním věčně těšili z jeho nevýslovné radosti. Pročež všecko to, co mělo býti stvořeno, v té podobě a tím způsobem později překrásně stvořil, jak to od věčnosti překrásně stálo před jeho zrakem nestvořeno.

Ale mezi vším, co bylo tehdy nestvořeno, bylo něco před Bohem, co svrchovaně nad ostatní věci vynikalo, z čeho i on se nesmírně radoval. V tom nestvořeném se totiž věčně jevily zraku Božímu čtyři živly, to jest oheň, vzduch, voda a země, ač nebyly také tfhdy ještě stvořeny tím způsobem, že totiž vzduch měl v tom tak zlehknouti, aby nikdy nevál proti Duchu Svatému. Také země měla v ní býti stvořena tak dobrou a tak úrodnou, aby v ní nemohlo nic vyrusti, co by nebylo k něčemu potřebnému užitečným; nu a voda tak tichá, že ať by na ni vály odkudkoli bouřlivé vichry, nikdy se zadná bouře na ní vůbec nehnula; také tak vysoký, aby se jeho plamen a žár f> M ?říbytku- ve kterém byl sám Bůh.

O Maria, Panno nejčistší a nejplodnější Matko, to jsi ty. Neboť tak jsi byla a ta-

kovou od věčnosti, nestvořená, před Božím zrakem; a pak se dostalo tvému požehnanému tělu hmoty z tak čistých a jasných, nahoře uvedených, živlů. Takovou jsi zajisté byla před Bohem nestvořena, prve než tě stvořil, jakou jsi později zasloužila býti utvořena, a proto jsi od počátku před obličejem Božím nade vše, co mělo býti stvořeno, k největší Boží radosti nesmírně vynikala. Neboť Bůh Otec plesal nad tvými užitečnými skutky, které jsi měla s jeho pomocí konati, Syn pak nad tvou statečnou vytrvalostí a Duch Svatý nad tvou pokornou poslušností. Ale radost Otcova byla radostí Synovou a Duchovou, Synova také radostí Otcovou a Duchovou, a radost Ducha Svatého radostí Otcovou a Synovou. Pročež jako ti všichni měli z tebe jednu radost, tak všichni k tobě chovali jednu lásku.

Ty pak, Pane, smiluj se nad námi. Amen.

V NEDĚLI.

Ctění druhé.

ABSOLUCE: *Přispěj nám, Matko Kristova, kteráž jsi žalostnému světu radost přinesla. Amen.*

Tys také, ó Maria, ze všech tvorů nejdůstojnější, byla od počátku tak před Bohem, nežli tě stvořil, jako archa Noemova před samým Noemem, když se byl o jejím vzdělání dověděl, prve než ji zbudoval, jakž mu poručeno bylo. Neboť Noe věděl v čase, kdy Bohu se líbilo, jaká jeho archa bude; věděltí i Bůh od věků, jaká bude archa je-

ho, totiž tvé slavné tělo. Radoval se Noe z archy své, prve než se budovala. Radoval se svrchovaně z tebe, ó Panno, sám Bůh, prve než tě stvořil. Radoval se Noe, že jeho archa má býti tak pevně sbita, aby se žádnými nárazy bouří nerozbila; radoval se Bůh, že tvé tělo mělo býti tak dokonalé a pevné, aby se neohnulo k žádnému hříchu, žádnou zatvrzelou zlobou, jež měla býti v pekle. Veselil se Noe, že jeho archa měla býti tak vysmolena uvnitř i zevně, aby kalná voda do ní nepronikala; veselil se Bůh, věda napřed, že tvá vůle se stane tak dobrou z jeho dobroty, že zasloužíš býti vnitř i vně tak pomazána pomazáním Ducha Svatého, by do tvého srdce naprosto neměla přístupu žádost po časných věcech, které budou ve světě stvořeny. Neboť tak jest protivnou Bohu v člověkovi světská žádostivost jako Noemovi kalná voda v arše. Noe se veselil z prostrané šíře své archy; Bůh se veselil z tvé nejobsáhlejší a nejmilosrdnější zbožnosti, kterou jsi měla všecky nejdokonaleji milovati a ničeho stvořeného nerozumně nenáviděti, zvláště však, že ta tyá přelaskavá zbožnost měla se tak rozsířiti, aby nezměrný Bůh, jehož velikost jest nepochopitelná, mohl v tvém životě ležeti a dlíti. Veselil se také Noe, že má učiniti archu dosti světlou; veselil se Bůh, že tvé P^nfn,styí bude až do smrti zachováno tak skvělé, že žádná nákaza hříchu ho nebude moci zatemniti. Veselil se Noe z toho, že vse, čeho potřebuje pro své tělo, bude míti ve sve arše- veselil se Bůh z toho, že celé

své tělo vezme jedině z tvého těla bez nějakého úbytku.

Více však se radoval Bůh z tebe, ó nejčistší z panen, než Noe ze své archy. Noe sice věděl napřed, že vyjde ze své archy s týmž tělem, s kterým do ní vešel. Bůh však věděl, že vejde bez těla do archy přepočestného těla tvého a že z ní vyjde s tělem vzatým z tvého nejčistějšího masa a z tvé nejčistší krve. Noe věděl, že zanechá svou archu prázdnou, až z ní odejde, a pak už se k ní nevrátí; i Bůh věděl před věky, že až se z tebe s člověčenstvím narodí, ty Panno a Matko slavná, nezůstaneš prázdnou jako archa Noemova, ale budeš se skvíti všemi dary Ducha Svatého. A ač se jeho tělo oddělí při jeho narození od tvého těla, přece napřed věděl, že ty s ním zůstaneš neoddělitelně bez konce.

Ty pak, Pane, smiluj se nad námi. Amen.

V NEDĚLI.

Ctění třetí.

ABSOLUCE: *Boha nám učiň milostivým, která ses jeho stala pohostinkou. Amen.*

Abraham miloval syna svého Izáka hned, když mu Bůh slíbil, že se mu narodí syn, mnoho let, nežli se byl počal. Ale větší láskou miloval tebe sám všemohoucí Bůh, ó přesladká Panno Maria, prve než co bylo stvořeno, protože od věčnosti předvídal, že ty se mu narodíš k převeliké radosti. Patriarcha ten nikterak nepředvídal, že se skrze zaslíbeného jemu syna zjevně ukáže jeho

veliká láska, kterou měl k Bohu; Bůh však velmi dobře od začátku napřed věděl, že se všem jasně objeví skrze tebe jeho převeliká láska, kterou měl k pokolení lidskému. Abraham znal, že jeho syn musí se studem počat býti a z ženy s ním tělesně spojené se zroditi; Bůh však věděl, že bez přispění mužova musí z tebe, ó nejčistší Panno, čestně počat býti a z tebe se nejpočestněji naroditi, zachovaje bez úhony tvé panenství. Abraham chápal, že tělo jeho syna, až ho zplodí, musí se bytně od jeho těla odloučiti; Bůh Otec však napřed věděl, že ono požehnané tělo, které ustanovil vzíti z tebe, ó nejjasnější Matko, jeho přesladký Syn, se od jeho Velebnosti naprosto neodloučí, protože Syn v Otci a Otec v Synu jsou bytně nerozlučni, jeden Bůh. Abraham chápal, že tělo jeho tělem zplozené musí shniti a v prach se obrátiti jako jeho tělo vlastní; Bůh však věděl, že tvé přečisté tělo se stejně nerozpadne nebo neshnije jako nejčistší tělo jeho, jež se zrodí z panenského těla tvého.

Abraham vystavěl synu svému příbytek, prve než se byl počal, s tím zajisté úmyslem, aby v něm bydlil, až se narodí, tobě pak, ó nepřirovnatelná Panno, byl věčně předzřízen dům, v němž bys bydlela, to jest sám všemohoucí Bůh. O, toho nevýslovného domu, který tě nejen zvenčí obklopil, chráně te ode všech nebezpečenství, ale i uvnitř tebe zůstal, posiluje tě k dokonání všelikých ctností.

Tré pak věcí obstarával Abraham synu

svému ještě nepočatému, totiž obilí, víno a olej, aby se jimi občerstvoval, až se narodí; a těchto tré věcí se od sebe lišilo vzhledem, podstatou a chutí: tobě však, ó žádoucí Panno, byl od věčnosti předurčen k tvému občerstvování bez konce sám Bůh ve třech Osobách, božskou podstatou se od sebe nijak nelišících. A právě tentýž Bůh byl skrze tebe, ó Maria, živitelko chudých, chudému lidskému pokolení předurčen za věčnou potravu, protože těmi třemi věcmi, které patriarcha obstarával svému synovi, možno rozuměti tré Osob, totiž Otce, Syna a Ducha Svatého. Neboť jako tučný olej nemůže hořeti, dokud se doň nevloží knot, tak ani Otec, horoucí láska, nesvítil zjevně ve světě, dokud si nevzal jeho syn z tebe, ó předzvolená nevěsto Boží, lidského těla, jež se rozumí knotem. Jako také z obilí nemůže býti upečen chléb, dokud nebylo připraveno mnoha nástroji, tak ani Syn Boží, kterýž jest občerstvením andělův, neobjevil se pod způsobou chleba k občerstvení člověka, dokud jeho tělo nebylo složeno v tvém požehnaném životě z mnoha údů a obrysů. Jako také víno není možno nésti, dokud nebyly prve uchystány nádoby, podobně se nemohlo dostati člověku k věčnému životu milosti Ducha Svatého, již víno znamená, dokud nebylo tělo tvého nejmilejšího Syna, jímž se rozumí nádoba, připraveno smrtí a utrpením. V této spasné nádobě totiž jest podávána přebohatě andělům i lidem sladkost všelikých milostí.

Ty pak, Pane, smiluj se nad námi. Amen.

V dalších třech čteních ukazuje anděl, jak andělové po pádu Luciferově věděli, že blahoslavená Panna má býti stvořena, a jak se z jejího příštího stvoření radovali. A jak bylo viděti po stvoření světa státi tu Pannu před Bohem a před anděly.

V PONDĚLÍ.

Čtění první.

ABSOLUCE: *Do společnosti nadzemských občanů přiveď nás Královno andělů. Amen.*

Nuže, Bůh věda, že mu v něm samém všecko věčně k jeho plesu dostačí, rozhodl se jediné z horoucí lásky něco stvořiti, aby i jiní se mohli státi účastnými jeho nevýslovné radosti. Stvořil tedy nespočetné množství andělů a dal jim svobodnou vůli činiti podle svých schopností, co se jim zalíbí; a jako sám je byl stvořil, žádnou nutností nebyv dohnán, nýbrž z vlastního zápalu lásky jim samým k rozkoši nikdy se nekončící: tak měli i oni prokazovat! bez ustání svému Tvůrci, ne z donucení, ale ze svobodné vůle, lásku za lásku a úctu za nepomíjející útěchu. Avšak v téže chvíli, kdy byli stvořeni, jali se někteří z nich, zneužívajíce ničemně daru svobodné vůle docela darmo jim daného, zlomyslně svému Stvořiteli záviděti, jehož měli za jeho převelikou lásku svrchovaně milovali. Pročež ihned se zaslouženě zřítili se svou zlobou z věčné blaženosti do bídy nikdy se nekončící. Ale jiní andělové zůstali se svou láskou ve slávě jim připravené, ježto Boha za jeho

lásku vroucně milovali, rozjímajíce v něm všelikou krásu, všelikou moc a všelikou sílu. Andělové též poznali z kontemplace Boha, že on sám jest bez počátku a bez konce, že oni byli také od něho stvořeni a cožkoliv dobrého mají, že se jim dostalo z jeho dobroty a moci. Znali také ze slavného naň patření, že byli učiněni z jeho moudrosti tak moudrými, aby všechny budoucí věci jasně napřed viděli podle řízení božského dopuštění; z toho pak něžnou láskou milovali tu známost do budoucna, že Bůh chce ze své pokory a lásky k své slávě a k útěše svého vojska ony nebeské příbytky znovu naplniti, z nichž se neposlušní andělé pro svou pýchu a nenávist bídně byli zřítili. Zřeli také v tom požehnaném zrcadle, totiž v Bohu svém Stvořiteli, jednu úctyhodnou stolici, Bohu samému tak blízkou, že se vidělo nemožným, aby mohla býti jiná stolice jemu ještě blíže, avšak znali, že to není ještě stvořeno, komu jest ta stolice od věčnosti uchystána. Také z patření na jasnost Boží tak je všecky bezpochyby mžikem láska Boží zanítila, že každý miloval druhého jako sám sebe. Avšak Boha nejvíce a nade vše, a také to nestvořené, jež mělo býti usazeno na stolici Bohu nejbližší, milovali víc než sami sebe, neboť viděli, že Bůh to nestvořené svrchovaně miluje a převelice se z něho raduje. — Ó útěcho všech, Panno Maria, tos ty, k čemu andělové od počátku svého stvoření hořeli tak velikou láskou, a ačkoliv se nevýslovně radovali ze slasti a jasnosti, kterou

sami měli z patření na Boha a z jeho blízkosti, mnohem více však se těšili z toho, když věděli, že větší láska a větší slast, než oni mají, jest uchována tobě. Viděli také na té stolici korunu takové krásy a takové vznešenosti, že velebnost nikoho jiného jí nebude převyšovati, leč samého Boha. Pročež, ačkoliv znali, že Bůh má opravdu velikou čest a radost z toho, že je byl stvořil, přece viděli, že větší čest a větší radost mu vzejde z toho, že ty máš býti stvořena pro tak vznešenou korunu. A proto ti andělové více plesali nad tím, že Bůh tebe chtěl stvořiti, než že je byl stvořil. A tak jsi byla ty, ó přesvatá Panno, radostí andělův hned, jak byli stvořeni, kteráž jsi byla Bohu bez počátku svrchovanou rozkoší. A tak se opravdu Bůh s anděly a andělové s Bohem spolu vroucně radovali z tebe, ó Panno, ze všech tvorů nejdůstojnější, prve než jsi byla stvořena.

Ty pak, Pane, smiluj se nad námi. Amen.

V PONDĚLÍ.

Čtění druhé.

ABSOLUCE: Za *matku Boží Panna předzvolená nám ukaž, která jest do vlasti cesta přímá. Amen.*

Bůh tedy, umíniv si stvořiti svět s jinými tvory, kteří na něm jsou, řekl: Staň se. A hned se dokonale stalo, co mínil stvořiti. Nuže, když byl svět se všemi tvory kromě jediného člověka dokonán, a když tvorové stáli v kráse a uctivě před zrakem Božím,

stál před Bohem ještě jeden menší nestvořený svět u všelikém půvabu, z něhož měla vzejiti Bohu větší sláva a andělům větší radost, jakož i všem lidem, kteří budou chtíti užiti jeho dobroty, větší užitek než z toho většího světa. Ó přesladká Paní, Panno Maria, všem přemilá, všem užitečná, tys tím menším světem ne nevhodně míněna. Z Písem se také dovídáme, že se zalíbilo Bohu odděliti na tomto větším světě světlo ode tmy; mnohem více však se mu líbilo pravé oddělení světla a tmy, jež mělo býti vykonáno v tobě po tvém stvoření, kdy měla totiž nevědomost nejútlejšího mládí, přirovnávaná tmě, od tebe úplně odstoupiti a Boží poznání s vůlí a poznáním života podle jeho chtění, přirovnávaného k světlu, s nejvroucnější láskou v tobě plně zůstati. A ta útlost mládí se vhodně přirovnává k tmě, protože Boha nepoznává a nijakž nerozeznává, co by se mělo konati. Ovšem tu dobu toho útlého mládí jsi ty, ó Panno, všelikého hříchu prostá, nejnevinněji prožila. Potom jako Bůh stvořil dvě světla, tomuto světu spolu s hvězdami potřebná, jedno, aby panovalo nade dnem, a druhé, aby panovalo nad nocí, tak napřed věděl, že i v tobě vzejdou jiná dvě světla ještě jasnější. Prvním zajisté byla tvá božská poslušnost, aby zářila přeskvěle jako slunce před anděly na nebi a dobrými lidmi na světě, jimž opravdu Bůh věčným dnem jest. Druhým pak světlem byla tvá nejpevnější víra, jež měla mnohé, kteří v noční době, to jest od hodiny, ve kterou měl Stvořitel v těle pro

tvora trpěti, až do jeho zmrtvýchvstání, bídně bloudili ve tmách zoufalství a nevěry, jako by nějakým jasem luny přivésti k poznání pravdy. Hvězdám pak se jevila podobna myšlení srdce tvého v tom, že od té doby, co se ti dostalo prvního poznání Boha, tak jsi zůstala vroucí v lásce Boží až do smrti, že se pohledu Božímu a andělů jevila všecka tvá myšlení skvělejšími než lidskému zraku hvězdy. A tak všeliká vznešená lítání ptactva a líbezné zpěvy naznačovaly všecka slova tvých rtů, jež měla s všelikou libostí vystoupiti z tvého pozemského těla až v uši Sedícího na trůně velebnosti k svrchovanému plesání andělův. Kromě toho jsi byla celé zemi podobna v tom, že jako mělo býti na tomto větším světě živeno všecko, co mělo pozemské tělo, z plodů země, tak se mělo dostati tomu všemu nejen potravy, ale i samého života z tvého plodu. Kvetoucím pak a ovoce nesoucím stromům by mohly býti právem přirovnány tvé skutky, protože jsi je měla vykonati s takovou láskou, že měly více těšiti Boha i anděly než všecka krása květů a líbeznost nlodů; zvláště, když beze všech rozpaků třeba věřiti, že Bůh viděl v tobě před tvým stvořením více ctností, než by se mohlo nalézti krás ve všelikých bylinách, květech, stromoví, ovoci, kamenech, perlách nebo kovech po všem širém světě. Pročež není divu, radoval-li se Bůh z tebe, ó menší světe, který měl býti teprve stvořen, více než z tohoto světa většího. Neboť i když byl svet před tebou stvořen, přece měl zajiti se

vším, co na něm bude; ty však jsi měla ve své nevadnoucí kráse podle věčného předzřízení Božího v přemilém milování Božím nerozlučně setrvati. A ten větší svět ničím nezasloužil, aniž zasloužiti mohl, aby se stal věčným; ale tys, ó šťastná Maria, plnická ctností, po svém stvoření přispěním milosti Boží nejhodněji zasloužila všelikou dokonalostí ctností všeho, co Bůh s tebou činiti ráčil.

Ty pak, Pane, smiluj se nad námi. Amen.

V PONDĚLÍ.

Ctění třetí.

ABSOLUCE: *Korunou ctností Královna ozdobená budiž nám k ochraně stále připravena. Amen.*

Působitelem všelikých dokonalostí a dokonalost sama jest Bůh. Ba také žádnému tvoru, kteří stvořeni byli, není možno bez jeho přispění vůbec nějakou dokonalostí se zastkvíti. Když byl Bůh na počátku dokonal svět a stvořil všechny jiné tvory, nakonec utvořil svou silou člověka, dav mu svobodnou vůli, aby jí v dobrém pevně vytrval k dobré odměně a nepadal do zla ke zlé odplatě. Neboť jako u lidí bývají málo ceněny práce těch, kteří se zdráhají pracovati, dokud nebyli k práci přidrženi žalářem nebo okovy, zato však práce těch, kteří ne neradi, ale ochotně a dobrovolně z čisté lásky konají, co mají činiti, jsou hodny lásky a nejlepší odměny; podobně kdyby Bůh nebyl dal andělům a lidem svobodné vůle,

byli by jaksi jakoby nuceni k tomu, co mají konati, a jejich skutky by zasluhovaly malé odplaty. Zalíbilo se tudíž dokonalosti, kteráž jest Bůh, dáti lidem svobodu činiti, co se jim líbí, a dal jim plně poznati, jaké odplaty zaslouží božská poslušnost a jakých trestů hodnými učiní své stoupence vzpurná neposlušnost. Velikou zajisté dokonalost ukázal Bůh, když člověka proto utvořil ze země, aby se zasloužil státi láskou a pokorou obyvatelem nebeských příbytků, z nichž byli andělé protivící se vůli Boží pro svou pýchu a nenávist nešťastně vyvrženi. Bylyť jim odporný ctnosti, za něž by byli mohli býti vznešeně korunováni. Neboť nikdo nepochybuj o tom, že jako královská koruna krále vyznamenává a oslavuje, tak kterákoliv ctnost svého činitele nejen mezi lidmi oslavuje, ba též před Bohem a anděly jako třpytná koruna ho velebně zdobí, i může býti proto kterákoliv ctnost ne nevhodně nazvána zářnou korunou.

Pročež třeba věřiti, že počtu korun, jimiž sám Bůh převznešeně září, opravdu odhadnouti nelze, anyť jeho dokonalosti nepomyslitelně převyšují všecko, svým množstvím, velikostí a velebností, co jest, co bylo a co bude; neboť Bůh nikdy nekonal, leč něco dokonalého. Zvláště ho však slavně zdobí trojí moc jako tři přeskvoucí koruny. Ta moc totiž, kterou stvořil anděly, byla jeho korunou prvou a když někteří z nich jí slávě Boží záviděli, sami se o ni nešťastně oloupili. Potom ta moc, kterou stvořil člověka, byla jeho korunou druhou, a i člověk,

přivoliv ve své pošetilosti nepřátelskému pokušiteli, byl jí náhle zbaven; ale pádem těch andělů nebo člověkovým nemohla býti moc Boží zmenšena, ani sláva jeho moci, i když oni pro svou zlobu neslavně ze slávy padli, protože nechtěli Bohu spláceti slávou za to, že je byl stvořil ke své i jejich slávě; ba velemoudrá Boží moudrost změnila jejich ničemnost ve slávu své moci. Ta moc pak, která stvořila tebe, ó Panno žádoucí, ke své věčné slávě, oslavila Boha jakoby korunou třetí, a andělové poznali, že se jí má nahraditi zmaření dřívějších korun. Pročež, ó Paní, naděje naší spásy, spravedlivě můžeš býti nazvána korunou cti Boží; neboť jako skrze tebe Bůh svrchovanou moc dokonal, tak mu skrze tebe vzešla svrchovaná čest přede všemi tvory. Jasně ovšem zvěděli andělové, když jsi stála nestvořena před zraky Božími, že ty svou přesvatou pokorou přemůžeš ďábla, jenž byl sám sebe svou pýchou odsoudil a člověka svou zlobou zradil. Nuže, ač andělové viděli, že člověk se řítí do velikého neštěstí, přece pro radostné patření na Boha bolesti pociťovati nemohli, zvláště když jim bylo dosti zjevno, které a jak veliké věci Bůh ráčí učiniti s tvou ponížeností po tvém stvoření.

Ty pak, Pane, smiluj se nad námi. Amen.

V dalších třech čteních pojednává anděl o pokání Adamovu a o útěše, kterou měl z předvědění příštího stvoření blahoslavené Panny a její veliké pokory a důstojnosti; a kterak se těšil patriarcha Abraham,

také Isák a Jakob a všichni prorokové z příštího narození ctihodné Mateře Boží.

V ÚTERÝ.

Čtění první.

ABSOLUCE: *Od zlostného nepřítele ochraň nás zbožná Panna. Amen.*

Písmo svaté svědčí o tom, že Adam v blaženosti rajské přikázání Boží přestoupil. Ale když upadl do neštěstí, nevzpomínají, že by byl vůle Boží neposlušen. Pročež opravdu viděti, že Adam z celého srdce Boha miloval, neboť když jeho syn byl zavraždil bratra, zdržoval se tělesného obcování se svou manželkou, jakmile však později uslyšel rozkaz Boží, poslušně se opět s toutéž ženou manželsky spojil. Také hořčeji litoval toho, že byl urazil Boha, svého Stvořitele, než že sám sebe uvrhl do nejtěžších trestů a muk. Pročež viděti, že nebude nespravedlivo, i když ho postihl hněv Boží za pýchu, kterou byl ve své blaženosti Boha urazil, dostane-li se mu zase v neštěstí veliké útěchy, anť vzdychal přetěžkým pokáním a pravou pokorou, že byl tak laskavého Stvořitele k hněvu popudil. Větší pak útěchy se nemohlo Adamovi nikterak dostati, než když byl ujištěn, že Bůh se ráčí zroditi z jeho rodu, aby vykoupil láskou a pokorou ty duše, které byl Adam svrhl k své pýše z života trvalého, byv zkažen nenávistí ďáblovou. Ale že všem moudrým bude se zdáti nemožným, jakž tomu též jest, aby Bůh, jemuž sluší jen nejčestnější narození,

vzal na se lidské tělo skrze tělesnou pochoť jako jiná nemluvňata, tím více to viděl Adam nemožným, jenž se byl narodil bez tělesné rozkoše. I chápal Adam, že se Stvořiteli všehomíra nelíbí, aby si stvořil lidské tělo tím způsobem, kterým byl stvořil tělo jeho nebo Evino. Proto Adam věřil, že Bůh chce vzíti na se lidské tělo z osoby tělem podobné Evě, která bude převyšovati dokonalostí všelikých ctností všecky, jižto se zrodili nebo zroditi mají z muže a ze ženy, a že zachovaje její panenství převelebně se z ní narodí se svým božstvím i člověčenstvím. Pročež vidíme, že beze všeho váhání třeba věřiti: jako Adam pociťoval velikou bolest ze slov, jež zvěděla Eva z rozn luvy s ďáblem, uviděv Boha vůči sobě skorém udobřeného; podobně, když se octl v bolesti a v neštěstí, měl velikou radost a útěchu ze slov, která tys měla odpověděti andělovi, ó Maria, naděje všech. Truchlil také Adam, že ho zavleklo úskočné tělo Evino, stvořené z jeho těla, ve věčnou smrt pekla; radoval se však, když byl zvěděl, že se narodí z tvého těla, ó nejlaskavější z panen, ono úctyhodné tělo, které mocně zase nazpět uvede do nebeského života jej i jeho potomstvo. Rmoutil se též Adam, že Eva, jeho milovaná družka, počala býti z převeliké pýchy Stvořitele svého neposlušná; plesal však předzvěděv, že ty, ó Maria, jeho nejdražší dcero, chceš s největší ponížeností Boha ve všem poslušná býti. Truchlil Adam, že Eva byla z pýchy v mysli řekla, jako by se Bohu chtěla vyrovnati, a proto upadla do ve-

likého pohoršení před obličejem Božím a andělův; radoval se však, že v jejich předzvědění, tvé slovo, kterým ses měla poníženě vyznati služkou Páně, k tvé veliké slávě světle zářilo. Rmoutil se také Adam, že slovo Evino popudilo Boha k hněvu a k zavržení Adama i jeho potomstva; plesal však, že tvé slovo mělo svolati na tebe a na všecky, slovem Eviným zavržené, Boží lásku k velikému potěšení. Neboť slovo Evino ji vyloučilo s velikou bolestí i s mužem ze slávy a zavřelo jí i jejímu potomstvu brány nebeské; zato tvé požehnané slovo, ó Matko moudrosti, tě přivedlo do veliké radosti a otevřelo brány nebes všem vejiti chtějícím. Pročež jako se andělové na nebi veselili z toho, když už před zřízením světa věděli, že ty se narodíš, ó Máti Boží; tak i Adam měl velikou radost a plesání, věda napřed o tvém narození.

Ty pak, Pane, smiluj se nad námi. Amen.

V O T E R Ý.

Ctění druhé.

ABSOLUCE: *Pomáhej nám, ó Panno přemilá, v krutých nebezpečích tohoto světa. Amen.*

Konečně Adam byv vyhnán z ráje, zakusil na sobě Boží spravedlnost a milosrdenství; bálť se Boha pro spravedlnost a po všecku dobu svého života ho vroucně miloval pro milosrdenství. Dobře byl zajisté svět spořádán, dokud jeho potomstvo činilo podobně. Když však lidé přestali rozjímati Boží

spravedlnost a milosrdenství, zapomněli mnozí z nich svého Stvořitele; věřiliť lidé, co se jim líbilo, a trávili hanebně svůj věk v ohavnosti tělesné žádostivosti; což bylo Bohu nesmírně protivno i zahubil veškery obyvatele světa potopou kromě těch, které svým předzřízením zachránil v arše Noemově k obnovení světa. Lidský rod se sice znovu rozmnožil, ale modloslužbou od úcty pravého Boha odpadl, ustanoviv si z vnuknutí zloduchova zákon zákonu Božímu protivný. Bůh však se ve své nejmilosrdnější otcovské lásce smiloval a navštívil Abrahama, pravého horlitele své víry, učinil s ním a s jeho potomstvem smlouvu a splnil Abrahamovu touhu, darovav mu syna Izáka, z jehož potomků slíbil, že se narodí Syn jeho Kristus. Z toho poznáváme, jak možno dobře uvěřiti tomu, že i Abrahamovi bylo s nebe ukázáno, kterak jedna z dcer jeho rodu, neposkvrněná Panna Maria, porodí Syna Božího. Věří se také, že Abraham více plesal nad touto příští svou dcerou nežli nad synem svým Izákem a že ji miloval větší láskou než syna svého Izáka. Třeba také poznati, že přítel Boží Abraham nenabýval z pýchy nebo z hrabivosti časných statků, ani netoužil po synovi pro svou tělesnou útěchu; neboť byl jako dobrý zahradník, který svému pánovi věrně sloužil a štípil ratolístku révovou v jeho zemi věda, že se z ní rozmnožiti může bez počtu rév a má se z ní vypěstiti vyvolená vinice; a proto sbíral mrvu, aby révy z ní tučněly a nevadly, ale staly se plodnější k přinášení užitku. Ra-

doval se pak ten zahradník, věda napřed, že jeden strom bude mezi jeho štěpy tak vysoký a rozkošný, že bude Pána nesmírně těšiti, procházeti se po vinici pro krásu toho stromu, a že Pán sám bude okoušeti sladkosti jeho ovoce a v jeho stínu bude libě seděti a odpočívá ti. Tím zahradníkem pak se míní Abraham, ratolístkou révovou syn jeho Izák a mnoha révami z něho vypěstovanými veškero jeho potomstvo; hnůj znamená světské bohatství, jehož si žádal miláček Boží Abraham jen k živení lidu Božího; oním překrásným stromem jest označena Panna Maria a Pánem všemohoucím Bůh, jenž se rozhodl nevejíti dříve do potomstva Abrahamova, dokud tam nevyroste vysoký strom, to jest dokud nedospěje slavná Panna Maria, jeho předrahá Matka, do náležitých let. Její nejnevinnější život se připodobňuje kráse, na niž s rozkoší Bůh patříval a jejíž skutkové Bohu svrchovaně se líbící se rozumějí líbezností ovoce; stínem pak její panenské lůno, jež zastiňovala moc Nejvyššího.

Nuže, Abraham věda napřed, že tato Panna, která porodí Boha, má vzejiti z jeho rodu, více se z ní jediné těšil než ze všech synů dcer svého potomstva.

Konečně tuto víru a svatou naději, totiž v příští narození Syna Božího z rodu téhož Abrahama, zanechal on s velikou věrou dědictvím synu svému Isákovi, což dokazuje to, že kázal svému služebníkovi, posílaje ho synovi svému pro ženu, přisahati při svých bedrech, to jest skrze toho, který

z nich někdy vyjde, naznačuje tím, že Syn Boží se zrodí z jeho potomstva. Vidíme pak také, že i Izák zanechal zmíněnou víru a naději v totéž dědictví synu svému Jakobovi skrze požehnání, které mu byl dal. Když pak Jakob žehnal každému ze svých dvanácti synův, neopomněl potěšiti tímtéž dědictvím syna svého Judu. Tak se vpravdě dokazuje, kterak Bůh tak miloval od počátku svou matku, že jako sám z ní měl převelikou radost, nežli byl něco stvořil, tak i svým přátelům skýtal veliké útěchy z toho, že ona se zrodí. A tak se ovšem dostávalo ze slavného zrození Mateře Boží velikého plesání, jak předně andělům a pak prvnímu člověkovi, tak též později patriarchům.

Ty pak, Pane, smiluj se nad námi. Amen.

V OTERÝ.

Ctění třetí.

ABSOLUCE: *Matka pravé lásky rozvaž pouta naší nešlechetnosti. Amen.*

Bůh jest opravdu milovník lásky a láska sama, on také ukázal svým velikou lásku, když vysvobodil svou mocí lid Izraelský z egyptského otroctví a dal mu zemi přebohatou, aby v ní svobodně a šťastně bydlel. Avšak úskočný nepřítel mu tento zdar velmi záviděl a svedl jej bezpočtukráte svou potměšilostí k hříchu. Lid pak se pramálo snažil pletichám ďábelským odpírati i byl nešťastně přiveden k modloslužbě, za nic nemaje zákon Mojžíšův a

zapomínaje na onu smlouvu, kterou byl učinil Bůh s Abrahamem, a velmi pošetile jí nedbaje. Potom však shlédl milosrdný Bůh na své přátele, kteří mu sloužili v správné víře a pravé lásce, zachovávajíce zároveň zbožně zákon, a milostivě je navštívil; a aby i oni se stali horlivějšími v službě Boží, vzbudil uprostřed nich proroky, aby se skrze ně navrátili, když by chtěli, i nepřátelé k jeho lásce a k správné víře. Pročež pravdivě třeba si všimnouti, že jako s sebou přináší bystřina s vrchu hory do hlubokého údolí padající vše, co v ní plave, dolů a to pak se po hnutí vody zjevně vynořuje: tak ráčil vpadati Duch Svatý v srdce proroků a přinášel s sebou na jejich rtech výroky, které chtěl rozšířiti k nápravě tohoto bludného světa. Ze všeho pak, čím v ně ta medotoká bystřina Ducha Svatého vpadla, to v jejich srdce přesladce vteklo a to také s jejich rtů ještě rozkošněji splynulo, že se totiž Stvořitel všehomíra Bůh ráčí zroditi z neporušené Panny a že svou nápravou a zadostučiněním vykoupí do věčné slávy ty duše, které uvrhl Satan hříchem Adamovým v neštěstí. Znali také z této v ně vtékající bystřiny, že Bůh Otec se chce státi k osvobození člověka tak dobrotivým. že jednorozeného Syna svého neušetří; Syn pak že chce býti Otce tak poslušen, že neodepře vzíti na se smrtelné tělo; a Duch Svatý že chce býti se Synem s největší ochotou poslán, ač nebude nijak od Otce oddělen. Ale i to bylo také prorokům dosti známo, že totiž ono Slunce spravedl-

nosti, Syn Boží, nepřijde na svět, dokud nevzejde hvězda z Izraele, která by se hodně blížila svým horkem žáru slunečnímu. Nuže, touto hvězdou se rozumí Panna, jež měla Boha nositi, horkem pak její nejvroucnější láska, kterou se měla Bohu tak blížiti a Bůh jí, že Bůh všelikou svou vůli s ní vykoná. A opravdu jako se dostalo prorokům z tohoto slunce nestvořeného a vše tvořícího ve slovech i skutcích posílení, tak jim dopřál také Bůh skrze to předvědění, kterým věděli, že stvoří tuto hvězdu, to jest Marii, v jejich soužení veliké útěchy. Truchliliť zajisté nesmírně prorokové, vidouce, že synové Izraelští pýchou a nevázaností tělesnou zákon Mojžíšův opouštějí, že se vzdálila od nich láska Boží a řítí se na ně Boží hněv; ale plesali, vědouce napřed, že sám ustanovitel zákonů a Pán bude tvou pokorou a čistotou tvého života, ó Maria, hvězdo nejzářnější, usmířen a že přijme opět ve svou milost ty, kteří ho byli popudili k hněvu a upadli nešťastně v jeho rozhořčení. Truchlili dále prorokové, že byl zpustl chrám, v němž se měly přinášeti Bohu oběti, plesali však vědouce napřed, že má býti stvořen chrám tvého požehnaného těla, který přijme v sebe samého Boha s všelikou útěchou. Truchlili také, že budou strženy hradby a brány Jerusalema a nepřátelé vejdou dobývajíce ho tělesně, satan pak duchovně; ale plesali nad tebou, ó Maria, bráno nejdůstojnější, vědouce napřed, že v tobě sám Bůh, obr nejsilnější, vezme zbraně, kterými překoná ďábla a

všecky nepřátele. A tak byli opravdu prorokové jako i patriarchové tebou, ó nejdůstojnější Máti, převelice potěšeni.

Ty pak, Pane, smiluj se nad námi. Amen.

V těchto dalších třech čteních pojednává anděl o početí Panny a o jejím narození, a kterak ji Bůh miloval, když ještě byla v životě mateře své.

VE STŘEDU.

Čtění první.

ABSOLUCE: *Tmy naší nevědomosti osvítiž Panna, Matka moudrosti. Amen.*

Dlouho před tím, než byl dán Mojžíšovi zákon, lidé nevěděli, jak zřizovati sebe a své činy v tomto životě. Pročež ti, kteří hořeli láskou Božího milování, upravovali pečlivě své skutky i mravy, jak se domnívali, že se Bohu zalíbí. Jiní však, kteří lásky Boží neměli, povrhše bázní Boží, činili, co se jim zlíbilo. Nuže, k jejich nevědomosti se dobrota Boží milosrdně snížila a ustanovila skrze služebníka svého Mojžíše zákon, aby se jím spravovali ve všeliké vůli. Nu a ten zákon učil, kterak milovati Boha a bližního a jak má býti zachováváno manželství mezi mužem a ž°nou podle počestného a božského práva, aby se z takových manželství zrodili ti, jež Bůh chtěl zváti lidem svým. A Bůh opravdu taková manželství tolik miloval, že si umínil z nich vzíti převelebnou rodičku svého člověčenství. Pročež jako orel létaje vysoko ve vzduchu prohlédne mnoho lesů a z dálky uvidí jeden strom tak pevně

zakořeněný, že nemůže býti vyrván prudkými větry, také kmen jeho tak vysoký, že naň nikdo nedovede vylézti, a že stojí na takovém místě, kde nic naň shora nepadne, tož tento strom si orel bedlivě obhlédne a postaví si na něm hnízdo, ve kterém by odpočíval: a tak i Bůh, jenž se přirovnává tomuto orlovi a jehož zraku jest všecko budoucí jakož i přítomné jasno a zjevno, vida napřed všeliké spravedlivé a počestné sňatky, v něž měli lidé vstoupiti od stvoření prvního člověka až do posledního, neznal žádného všelikou láskou Boží a počestností podobného sňatku Joachima a Anny. I zalíbilo se mu proto dáti zploditi z tohoto svatého sňatku tělo své převznešené Matky, jež se rozumí hnízdem, aby v něm sám ráčil s všelikým potěšením odpočívati.

A zbožné sňatky se zajisté vhodně přirovnávají lepým stromům, neboť jejich kořenem jest takové sjednocení dvou srdcí, že jen proto se spojují, aby Bohu samému z toho vzešla čest a sláva. Příhodně se také přirovnává vůle manželův plodonosným ratolestem, když ve všech svých skutcích tak zachovávají bázeň Boží, že se vespolek počestně milují podle příkazu Božího jen pro potomstvo, jež mají zploditi k chvále Boží. Konečně vznešenosti takových manželův nemůže se úkladník svými silami nebo úskoky dotknouti, neboť nemají jiné radosti, leč aby Bohu byla vzdána čest a sláva, a žádný jich také zármutek netíží, leč urážka a zneuctění Boha. Tehdy pak je viděti státi na bezpečném místě, když jejich duší ne-

dovede hojnost světského zboží nebo bohatství k své lásce nebo k pýše zlákati. Ježto tedy Bůh znal, že manželství Joachima a Anny takové bude, proto předzřídil, že z nich vezme příbytek svůj, totiž tělo své Mateře.

Ó Anno, úctyhodná máti, jaký jsi drahocenný poklad nosila ve svém životě, když v něm odpočívala Maria, která se měla státi matkou Boží. Zajisté beze vší pochyby třeba věřiti, že sám Bůh tu látku, z níž měla býti utvořena Maria, hned jak v životě Annině počata a shromážděna byla, více miloval než všecka lidská těla, která byla a měla býti po všem světě mužem a ženou zplozena. Pročež ctihodná Anna může opravdu nazvána býti pokladnicí všemohoucího Boha, ježto skrývala ve svém životě jeho poklad nade všecko mu milý. O jak blízko bylo srdce Boží ustavičně tomuto pokladu; ó jak svatě a živě upíral na tento poklad oči své Velebnosti ten, jenž byl později ve svém Evangeliu tak řekl: kde jest poklad tvůj, tam jest srdce tvé. A protož vpravdě uvěřiti možno, že andělové nad tímto pokladem nemálo plesali, když poznávali, že jej.ch Stvořitel, jehož víc než sebe milovali, tak onen poklad miluje. Pročež velmi by bylo slušno a náležito, aby ode všech ve veliké úctě byl chován ten den, kdy byla v životě Annině počata a vyvolena ona látka, z níž mělo býti vytvořeno požehnané tělo Mateře Boží a již sám Bůh a všichni andělové tak vroucí láskou milovali.

Ty pak, Pane, smiluj se nad námi. Amen.

VE STŘEDU.

Čtění druhé.

ABSOLUCE: *Maria, hvězda mořská, přispěj nám přelaskavě. Amen.*

Poté, jakmile se z oné požehnané látky vytvořilo v příslušné době v lůně matčině tělo, jakž náleželo, tehdy povznesl poklad svůj král veškeré slávy, že totiž vlil v něj živou duši. A jako včela poletuje po kvetoucích luzích a všecky medonosné byliny bedlivě prohledává, protože dovede od přirozenosti rozeznati, kde pučí květ líbeznější, a ač se nevidí ještě pupen rozvíjeti, přece jeho rozvití s touhou a rozkoší čeká, aby užila podle své libosti jeho sladkosti: podobně také nebeský Bůh, jenž očima své Velebnosti všecko nejjasněji zří, vida Marii ukrytou ještě v mateřském životě a věda ve svém věčném předvědění, že jí nebude žádný člověk celého světa ve všelikých ctnostech podoben, očekával jejího zrození s všelikým potěšením a s radostí, aby se skrze sladkost lásky té Panny otevřela jeho oplývající božská dobrota. O jak jasně zazářila v životě Annině vycházející Denice, když v něm bylo oživeno příchodem duše Mariino tělíčko, jehož narození uzříti tak mocnou touhou toužili andělové i všichni lidé. Třeba však poznamenati, že obyvatelé těch zemí, kde slunce osvěcuje svými paprsky i za noci jako za dne, netouží po vzejití denice pro světlo, neboť zář sluneční jest mnohem jasnější světla denice, nýbrž když se denice

ukáže, poznávají, že slunce vystoupí výše a jeho blahodárným teplem dokonaleji a rychleji uzraje jejich úroda, kterou doufají skliditi do stodol. Zato obyvatelé těch končin, které zahaluje noční mrákota, nejen se vděčně těší z poznání, že po vzejití denice vyjde slunce, ale i z toho se nesmírně radují, když vědí, že po vyjití denice budou dostatečně viděti na své práce. Podobně svatí andělové, obyvatelé nebeského království, netoužili po vzejití denice, to jest po narození Marie, pro světlo, neboť pravé slunce, jež jest Bůh sám, nijak od jejich zraků neustoupilo; ale proto žádali, aby se zrodila a vzešla na tomto světě, ježto napřed věděli, že Bůh, jenž se přirovnává slunci, chce zjevněji ukázati skrze tuto Denici svou převelikou lásku, která se rozumí teplem, a že také lidé Boha milující mají se státi skrze dobré skutky úrodnými a skrze pevnou vytrvalost v dobrém mají dozráti, aby je mohli andělé shromážditi do věčných stodol, jež se přirovnávají nebeské radosti. Lidé pak vědouce napřed, že se narodí tomuto temnému světu Matka Boží, nejen se radovali z toho, když chápali, že jejich Osvoboditel se má z ní zroditi, ale radovali se také z toho, že viděli převznešené mravy té slavné Panny a dokonaleji se od ní přiučili, co třeba činiti nebo čemu utíkati.

Tato Panna byla také prutem, o němž Izaiáš předpověděl, že vzejde z kořene Jesse, a prorokoval, že z něho vystoupí květ, na němž odpočine Duch Hospodinův. Ó toho nevýslovného prutu, jehož dřeň, když

rostl v životě Annině, slavněji trvala v nebesích. Nuže, tento prut byl tak útlý, že lehce zůstával v lůně matčině; ale jeho vnitřní podstata byla co do délky a šířky tak nesmírná a veliká, že žádná mysl si nemůže jeho velikosti pomysliti. Nemohlť zajisté prut zploditi květ, dokud v něj nevešla dřeň a nedodala mu plodné moci, aniž se také zjevně ukázala síla dřeně, dokud prut nepronikl dřeň svou mízou. Nuže, touto dření byla osoba Syna Božího, jehož sice Otec zplodil před denicí, ale v květu, to jest v lidském těle se neobjevil, dokavad nevzal se souhlasem Panny, kterou značí prut, látky k tomuto květu z její přečisté krve v panenském lůně. A ačkoliv tento požehnaný proutek, to jest slavná Maria, byla oddělena při svém narození od mateřského těla, přece Syn Boží nebyl méně oddělen od Otce, když ho Panna v čase tělesně zrodila, než když ho Otec zplodil netělesně bez času. A Duch Svatý byl od věčnosti neodlučně v Otci i v Synu, protože tři jsou Osoby a jedno božství.

Ty pak, Pane, smiluj se nad námi. Amen.

VE STŘEDU.

Ctění třetí.

ABSOLUCE: *Matky Kristovy slavné narození buď nám trvalou radostí. Amen.*

Jako tedy Otec a Syn a Duch Svatý jedno měli božství, tak také nebylo v nich nikdy různé vůle. Pročež jako kdyby z jedné zapálené hranice šlehaly tři plameny, tak

z dobroty božské vůle stejně vyšlehly tři plameny lásky k dokonání jednoho díla. Plamen lásky totiž šlehající z Otce hořel přejasně před anděly, když znali, že jest jeho úmyslem dobrotivě vydati milovaného Syna svého na osvobození zajatého služebníka; plamen lásky vycházející od Syna nebyl skryt, když sám sebe na pokyn Otcův zmařiti ráčil, vzav na sebe způsobu služebníka; také plamen lásky vycházející od Ducha Svatého bylo viděti ne méně horoucím, když se projevil ochotným ukázati vůli Otcovu i Synovu i svou zjevnými skutky. A ač nejvroucnější láska této božské vůle prozařovala všecka nebesa, skýtajíc svou jasností nevýslovné útěchy, přece od té podle věčného předzřízení Božího nemohlo nastati vykoupení pokolení lidského, dokud se nenarodí Maria, v níž měl býti zažehnut tak horoucí oheň lásky, aby, když jeho vonný dým vystoupí na výsost, sám sebe se v ni vlil oheň, který byl v Bohu, a skrze ni padl na tento chladnoucí svět. Konečně tato Panna byla podobna po svém narození nové svítilně, dosud však nerozžaté, kterou bylo třeba zažehnouti tak, aby podobně jako zářila na nebi Boží láska, která se přirovnává ke třem plamenům, tak zářila i tato vyvolená svítilna Maria jinými třemi plameny na zemi. Nuže, prvním plamenem zazářila Maria dosti světle před Bohem, když slíbila pevně zachovati ke cti Boží neposkvrněné panenství až do smrti. A tohoto převznešeného panenství byl Bůh Otec tak žádostiv, že jí ráčil poslati svého

milovaného Syna s božstvím svým, Synovým i Ducha Svatého. Druhý Mariin plamen lásky se ukázal v tom, že se ve všem sama nepomyslitelnou pokorou snižovala, což se zcela jistě požehnanému Synu Božímu tak líbilo, že ráčil na se vzíti z jejího přepokorného těla ono tělo, jež mělo býti nade vše jak náleží věčně vyvýšeno na nebi i na zemi. Třetím pak plamenem byla její poslušnost ve všem chvály hodná, která k sobě tak přivábila Ducha Svatého, že byla od něho naplněna dary všelikých milostí.

A ačkoliv tato požehnaná nová svítilna nehořela hned po svém narození těmito plameny lásky, protože měla jako jiná nemluvňata nepatrné tělo a útlý rozum, tudíž vůle Boží chápati nemohla: přece Bůh se z ní více radoval i když si dosud nebyla ničeho zasloužila, nežli z dobrodiní lidí všech, kteří byli před ní zrozeni po veškerém světě. Neboť jako by měl rád dobrý harfeník harfu i nenaladěnou, o níž však by věděl, že velmi sladce zní: tak Tvůrce všehomíra svrchovaně miloval tělo i duši Marie od jejího nemluvnětství, poněvadž napřed věděl, že její slova i skutky se mu budou líbiti nad všelikou melodii. Vidíme také uvěřitelným, že jako Syn Marie měl ihned dokonalý smysl, když se byl v jejím životě vtělil; tak se dostalo i Marii po jejím narození v mladších letech než jiným dítkám smyslu a rozumu. Když se tedy Bůh a andělové z jejího slavného narození na nebi radovali, nechať i lidé na světě s radostí

slaví její narození, vzdávajíce za ni Stvořiteli všehomíra z hlubin srdcí chválu a slávu, neboť on ji předzvolil ze všeho, co byl stvořil, a předzřídil, aby se narodila mezi hříšníky, která osvoboditele hříšníků přesvatě byla zrodila.

Ty t>ak, Pane, smiluj se nad námi. Amen.

V těchto dalších třech čteních ukazuje anděl, jak si vedla Panna Maria, když nabyla rozumu a známosti Boží; mluví o kráse její duše a jejího těla a kterak její vůle všecky *své smysly si podmanila, též o početí Syna Božího v životě Panny a o jeho slavném narození na tento svět.*

VE ČTVRTEK.

Čtení první.

ABSOLUCE: *Milostivá Panna panen oroduj za nás u Pána. Amen.*

Požehnané tělo Marie sluší vhodně přirovnati přečisté nádobce; její pak duši přejasné svítilně a její mozek studnici vod tryskajících do výše a potom spadajících do hlubokého údolí. Neboť když ta Panna dospěla do těch let, kdy mohla poznati, že pravý Bůh jest v nebesích a že on byl stvořil všecko a člověka zvláště ke své trvalé cti, též že jest všeho nejspravedlivějším soudcem; tehdy tryskaly smysl a rozum z mozku Panny k vrcholkům nebes, jako voda běžící z vyvěrajícího vřídla, a pak spadaly do údolí, to jest do jejího nejponíženějšího těla. Vždyť jako pěje Církev, že východ Syna. Božího byl od Otce a jeho

návrat k Otci, ač žádný z nich nebyl od druhého odloučen, tak vystupovaly často smysl a rozum Panny na nebeskou výsost a věrou pevně chápaly Boha, a byvše libě objaty jeho přesladkou láskou, vracely se do ní. Tuto pak lásku s rozumnou nadějí a s bázní Boží ona přepevně držela a tou láskou tak rozněcovala vlastní duši, že počala pláti láskou Boží jako nejhoroucnější oheň. Také tento smysl a rozum Panny tak podmanily její tělo a duši k poslušenství Božímu, že od té bylo jí tělo poslušno s všelikou ponížeností.

Ó jak rychle pochopily smysl a rozum Panny lásku Boží, ó jak moudře si z ní shromáždily poklad. Pročež jako kdyby byla přesazena nějaká lilie, která se zakořenila do země třemi kořeny a jimi ji také upevnila, rozvinula pak též vzhůru tři rozkošné květy k potěše pozorovatelův; tak se věru zakořenila Boží láska do této slavné země, byvši totiž Panně naší s nebe vštípena, upjala se v jejím těle třemi velmi mohutnými ctnostmi, jako třemi kořeny, jimiž také tělo Panny posílila a třemi ozdobami jako třemi mocně zářícími květy duši Panny k radosti Boží a andělův na ni patřících vznešeně okrášlila. Nuže, první síla jejího těla, rozumná zdrženlivost, tak u ní pořádala pokrm a nápoj, že pro nějaký nadbytek nikdy jí neodvedla od služby Boží žádná lenivost, ani se nestala nikdy pro nesmírné újmy k svým pracím slabou. Druhá pak síla, zřízené bdění, tak spravovala její tělo, že pro krátkost spánku nikdy jí netí-

žila nějaká malátnost, měla-li bdíti, aniž pro přílišné spaní dosti málo zkracovala ustanovené doby bdění. A třetí síla, silné složení těla Panny, ji učinila tak pevnou, že snášela stejně klidně práci a tělesné protivenství, jako pomíjející tělesné blaho, v protivenstvích těla netruchlíc a z jeho blaha nijak se zvláště neradujíc.

Dále to byla první ozdoba, kterou Boží láska duši Panny ozdobila, že totiž dávala přednost ve svém duchu oněm odměnám, které chtěl Bůh svým přátelům uštědřiti, před krásou všelikých věcí a proto jí bylo světské bohatství nicotné jako nejsmrdutější bláto. Potom to také zdobilo její duši jako druhá ozdoba, že totiž rozumem dokonale rozeznávala, jak nemožno přirovnati světskou čest k slávě duchovní, pročež slvšení světské slávy tak hrozně se chránila jako zkaženého vzduchu, který svým puchem život mnohých zakrátko maří. To pak zajisté oslavovalo její duši jako ozdoba třetí, že ve svém srdci pokládala všecko Bohu se líbící za nejsladší, čeho však Bůh nenáviděl a co mu bylo protivno, měla za hořčejší žluči a proto vůle Panny táhla tak účinně její duši k toužení po pravé slasti, že jí nebylo třeba okusiti po tomto životě duchovní hořkosti. Těmito pak ozdobami se objevila Panna tak krásně v duši vykrášlena nade vše, co bylo stvořeno, že se jejímu Stvořiteli zalíbilo skrze ni všecka svá přislíbení naplniti. Bylať tak posílena silou lásky, že v žádném dobrém skutku neochabla, aniž kdy nepřítel v čemkoliv nad ní zvítězil.

A třeba věru bez rozpaků věřiti, že jako její duše byla před Bohem a anděly nejkrásnější, tak bylo i její tělo v očích všech na ni patřících nejspanilejší. A jako se radoval Bůh a andělové z půvabu její duše na nebi, tak byla též roztomilá krása jejího těla všem, kteří si ji žádali spatřiti k užitku a potěšení na zemi. Vždyť zbožní vidouce, s jakou horlivostí sloužila Bohu, více se ke cti Boží rozněcovali. V těch pak, kteří byli už už skloněni k hříchu, ihned se z jejích vznešených slov a gest zanícení pro hřích uhašovalo, dokud na ni hleděli.

Ty pak, Pane, smiluj se nad námi. Amen.

VE ČTVRTEK.

Ctění druhé.

ABSOLUCE: *Panna od anděla pozdravená rač zničiti naše hříchy. Amen.*

2ádný jazyk nedovede vypraviti, jak moudře smysl a rozum slavné Panny samého Boha v téže chvilce pochopily, kdy nabyly prvně jeho poznání; zvláště proto, že všeliká lidská mysl jest slába si pomysliti, jak mnoha způsoby se požehnaná vůle té Panny Bohu podrobila, neboť jejím rozkošným zalíbením bylo vykonati vše, co poznala, že se Bohu líbí. Chápala totiž Panna, že Bůh jí stvořil tělo a duši, ne pro její zásluhy, a že dal její vůli svobodu přikázáním Páně pokorně vyhověti, nebo také, kdyby se jí zlíbilo, jim odporovati; a proto se rozhodla nejpokornější vůle Panny za dobrodiní.již přijatá, pokud'bude živa. a.mocna,

že bude Bohu s všelikou láskou sloužiti, i když by jí už nic jiného nedal. Když pak její rozum dovedl chápati, že sám Stvořitel všehomíra ráčil se státi také Vykupitelem duší, které byl stvořil, a že netouží dostati odměnou za takovou námahu nic jiného než duše samy, a že každý člověk má svobodu usmířiti Boha dobrými skutky, nebo ho popuditi k hněvu činy zlými; jala se ihned vůle Panny tělo své bedlivě říditi v bouřích světa jako opatrný pán svou loď. Neboť jako se obává pán, aby jeho loď se neoctla nárazy vln v nebezpečí, také vírů, jimiž bývají často lodi ztroskotány, nepouští ani dost málo z paměti, provazy a lodní plachtoví pevně upravuje, též oči má ustavičně upřeny v duchu na přístav, ve kterém si touží po práci odpočinouti, stará se také převelice o to, aby se dostalo zboží na jeho lodi naložené v užívání pravému majetníku, kterého též převelmi miluje: tak ovšem tato nejopatrnější Panna, jakmile nabyla poznání příkazů Božích, jala se ihned podle jejich stavu její vůle své tělo s všelikou pečlivostí říditi.

Často zajisté se obávala spolubydlení s příbuznými, aby jejich zdar nebo protivenství, jež bývají přirovnávány bouřím světa, jí neučinily slovy nebo skutky k poslouchání Boha neochotnější. Ukládala také všecko, co zákon Boží zakazoval, v živou pamět, a všelikou pozorností se toho chráníc, aby to nezahubilo duchovně její duše jako krutá Charybdis. Konečně tato chvalitebná vůle tak opanovala a ukáznila

Pannu samu i její smysly, že se její jazyk nikdy nepohnul k mluvení neužitečnému a její přepočestné oči naprosto se nepozdvihly k pohledu nepotřebnému; také její uši byly pozorný jen na to, co se vztahovalo k slávě Boží, rovněž rukou a prstů nevztahovala leč k svému vlastnímu užitku aneb bližního, nohám pak nedovolovala ani na krok se hnouti, dokud nebyla dříve rozvážila, jaký prospěch z toho vzejde. Mimo to toužila vůle Panny s radostí snésti všecky útrapy světa, aby dospěla do přístavu bezpečnosti, to jest do klínu Boha Otce, toužíc bez ustání po tom, aby se její duše odplácela Bohu, který jí byl nejdražší, za své osvěžení ctí a radostí. A že vůle Panny nikdy v žádné dobrotě neochabla, proto ji Bůh, od něhož všecko dobré pochází, tak převysoko vyvýšil na vrchol všelikých ctností a dal se jí skvíti nejjasnějším leskem všelikých ctností. Kdož by se tedy divil, že Bůh tuto Pannu nade všecky nejvíce miloval, an napřed věděl, že nebude nikdo mužem a ženou zplozen, aby jeho duch se nedal někdy skloniti k hříchu smrtelnému nebo lehkému. O jak velmi se přiblížila tato loď, totiž tělo Panny, nejžádoucnějšímu přístavu, to jest příbytku Otcovu, když Gabriel přišed, řekl: Zdrávas, milosti plná.

Ó jak počestně bez spolupůsobení mužova svěřil Otec Panně svého Syna, když andělovi odpověděla: staniž mi se podle slova tvého. Neboť se spojilo v životě Panny božství s člověčenstvím a stal se

člověk a syn Panny, pravý Bůh, Syn Boha Otce.

Ty pak, Pane, smiluj se nad námi. Amen.

VE ČTVRTEK.

Ctění třetí.

ABSOLUCE: *Nás se svatým potomkem požehnej Panna Maria. Amen.*

Ó toho spojení nejkrásnějšího a všelikého oblíbení nejhodnějšíhol Mělť Syn Boží na světě příbytkem tělo Panny, na nebi pak příbytek Trojice, ač všude zůstává mocí svou. Panna byla v těle i v duši plna Ducha Svatého, Duch Svatý byl také v Otci a byl i ve vtěleném Synovi, kterýžto Syn Boží neměl jen příbytek na světě v panenských útrobách, ale též s Otcem a s Duchem Svatým na nebi. Rovněž Otec měl s Duchem Svatým na světě příbytek ve vtěleném Synovi, ačkoliv jediný Syn, pravý Bůh, vzal na se lidské tělo a ač byl podle bytnosti božské lidským zrakům skryt, přece před anděly se jevil ve svém věčném příbytku stále týmž a byl jim zjevný. Nechť se tedy spolu radují všichni, kdož mají pravou víru, z toho nevýslovného spojení, které se v Panně událo, kterýmžto spojením vzal na se Syn Boží z jejího těla a krve lidské tělo, i spojilo se božství s člověčenstvím a pravé člověčenství s božstvím. V tomto pak nejpůvabnějším spojení nebylo ani v Synovi umenšeno božství, ani v Matce panenská neporušenost. Ať se také zastydí a zaleknou ti, kdož nevěří, že všemohoucnost

Stvořitelova může takové věci učiniti, nebo myslí, že by jeho dobrota toho nechtěla učiniti, i kdyby mohla, pro spásu svého tvora. A věříme-li, že to učinil z moci a z dobroty, proč ho nemilují dokonale ti, kteří nepochybují, že to pro ně učinil?

Pozorujtež tedy srdce vaše a pochopte, že jako by hoden byl ten pozemský pán svrchované lásky, který by se těšil největší cti a hojnému bohatství a uslyšev, že jeho přítel byl potupen a zhanoben, vzal by na se ve své dobrotě sám jeho hanbu, aby ten přítel byl chován v úctě; a když by týž pán viděl, že jeho přítele souží chudoba, tehdy by se sám vydal nedostatku, aby toho přítele učinil bohatým; konečně pak, když by zřel, že ten přítel jest nešťastně veden na popravu, jíž nemůže ujiti, leč kdyby někdo zaň dobrovolně zemřel, a i tehdy by se sám vydal na smrt, aby mohl býti ten odsouzenec k smrti šťastně živ, a že v tomto trém se ukazuje svrchovaná láska: taktéž, aby nikdo nemohl říci, že některý člověk ukázal svému příteli na světě větší lásku nežli sám Stvořitel, kterýž jest na nebi, proto sám Bůh sklonil svou Velebnost s nebe a sestoupil do života Panny, nevešed jen do jedné části jejího těla, ale vliv se po všem jejím těle do panenských útrob, utvořil si přepočestně z těla a z krve jediné Panny lidské tělo.

A proto bývá tato nejvyvolenější Matka vhodně přirovnávána keři, který viděl Mojžíš, planoucímu, ale úhony prostému. Vždyť ten, kterýž tak dlouho v keři dlel, dokud neučinil Mojžíše věřícím a poslušným v tom,

co mu byl oznámil, a když se ho Mojžíš tázal po jméně, řekl mu: Já jsem, kterýž jsem, to jest toto jméno mám věčně; tentýž dlel tak dlouho v Panně, jako jest třeba jiným nemluvňatům před jejich porozením prodlíti v mateřských útrobách. Jako také vešel Syn Boží, když byl počat, se svým božstvím celým tělem Panny, tak se i linul, když se rodil s člověčenstvím a božstvím, jako z netknuté růže libá vůně celým Panniným tělem, a v nedotčené Matce zůstávala sláva panenská.

A že Bůh a andělové a pak první člověk a po něm patriarchové a proroci s nesčetnými jinými Božími přáteli se radovali z toho, že ten keř, to jest tělo Marie, mělo tolik vzpláti láskou, aby do něho ráčil Syn Boží tak poníženě vejiti a v něm tak dlouho dlíti, jakož i z něho tak slavně vyjiti: proto jest hodno, aby též lidé nyní žijící z celé duše z toho se spolu radovali, že jako Boží Syn, s Otcem a Duchem Svatým pravý a nesmrtelný Bůh, vešel do tohoto keře, vzav na se v něm za ně smrtelné tělo, tak aby i oni s chvátáním se utíkali k Panně, a byl jim smrtelným na její přímluvu vrácen věčný život, protože zasloužili za své proviny věčnou záhubu. A jako Bůh zůstával v Panně, aby jeho tělo nemělo žádného nedostatku co do života nebo údů, méně než jiná nemluvňata, nýbrž aby mocně přemohl ďábla který si svým krutým panstvím všecky btivě porobil: tak ať i lidé ji poníženě prosí, by jim dopřála zůstávati v její ochraně, by nešťastně neupadli v osidla ďáblova. Jako

také Bůh vyšel z té Panny na svět, aby otevřel lidem bránu nebeské vlasti, tak nechť se i oni poníženě od ní dožadují, aby jim ráčila býti svou pomocí přítomna při jejich odchodu z tohoto nešlechetného věku a vyžádala jim vstup do věčného království svého požehnaného Syna.

Ty pak, Pane, smiluj se nad námi. Amen.

V těchto dalších třech čteních mluví anděl o přehořkém soužení slavné Panny pro bolestnou smrt jejího požehnaného Syna a o stálosti mysli, kterou měla Panna ve všech svých bolestech.

V PATEK.

Čtení první.

ABSOLUCE: 5 *Kristem, který nás vykoupil, smiř nás Panna, která ho zrodila. Amen.*

Čteme, že slavná Panna Maria se ulekla, když k ní anděl promluvil. Neměla sice tehdy žádného strachu, že by hrozilo jejímu tělu nebezpečenství, ale obávala se, aby tu nebyla lest nepřítele lidského pokolení a neuškodila její duši. Z toho lze opravdu viděti, že když dospěla do takových let, kdy její smysl a rozum mohly poznati schvalování vůle Boží a vlastní, ihned se jala Boha sice rozumně milovati, ale i rozumně se ho báti. Vhodně tudíž možno nazvati tuto Pannu kvetoucí růží. Neboť jako růže roste obyčejně mezi trním, tak tato ctihodná Panna rostla na tomto světě mezi soužením; a jako trní tím více sílí a stává se bodlavější, čím více růže roste a se šíří, tak

i čím více přibývalo let této nejvyvolenější růži, Marii, tím ostřeji byla bodána trním silnějšího soužení.

Konečně když prožila mladistvá léta, stala se jí bázeň Páně prvním soužením, neboť nejen že se soužila převelikou bolestí, aby se připravila k utíkání hříchům, ale tísníval ji také nemalý strach, když uvažovala, jak by rozumně vykonala dobré, a ačkoliv pořádala s všelikou bdělostí myšlení, slova i skutky ke cti Boží, přece se bála, aby v nich nebylo nějakého nedostatku. Uvažte tudíž i bídní hříšníci, kteří se bez ustání opovážlivě a dobrovolně dopouštíte rozličných svůdných nepravostí, jaká muka a jaké bědy hromadíte svým duším, když vidíte, že tato slavná Panna všelikého hříchu prostá konala své skutky Bohu nade vše se líbící s bázní.

Potom když poznávala ze spisů proroků, že Bůh se chce vtěliti a že má býti v těle na se vzatém tak rozličnými tresty mučen, ihned trpěla ve svém srdci nemalé soužení pro vroucí lásku, kterou měla k Bohu, ačkoliv dosud jí známo nebylo, že ona se má státi jeho matkou.

Když pak dospěla do těch let, kdy Syn Boží se stal synem jejím, a cítila, že v jejím životě vzal z ní na se ono tělo, jež mělo samo naplniti písma prorokův, tehdy bylo viděti tu přelíbeznou růži v její kráse více se šířiti a růsti, a trny soužení ostře ji bodající denně se stávaly silnějšími a ostřejšími. Neboť jako pro ni vzcházela veliká a nevýslovná radost v početí Syna Božího,

tak též doléhalo na její mysl při vzpomínce na příští přeukrutné utrpení mnohonásobné soužení. Radovalať se zajisté Panna, že její Syn hodlal přivésti své přátele pravou pokorou nazpět do slávy království nebeského, jimž byl první člověk svou pýchou zasloužil trestu pekelného; ale truchlila vědouc napřed, že jako byl člověk všemi svými údy skrze svou zlou žádostivost v ráji zhřešil, tak musí i její Syn za přestoupení toho člověka přehořkou smrtí vlastního těla na světě zadostučiniti. Plesala Panna, že byla Syna svého počala bez hříchu a bez tělesné rozkoše a bez bolesti ho porodila; ale rmoutila se, znajíc napřed, že tak přesladký Syn k nejpotupnější smrti se zrodí a ona sama bude přihlížeti jeho utrpení s největší úzkostí srdce. Radovala se také Panna, vědouc napřed, že Syn ze smrti vstane a bude věčně za své utrpení svrchovanou ctí oslavován; truchlila však vědouc napřed, že bude hrozně mučen potupnými hanami a krutými mukami, která tu oslavu předcházeti budou.

Opravdu bez pochyb třeba věřiti, že jako vídáme růži státi pevně na jejím místě, i když okolostojící trny zesílily a staly se ostřejší: tak tato požehnaná růže Maria byla tak pevného ducha, že jakkoliv bodaly trny soužení její srdce, přece její vůle nikterak neměnily, ale ukazovala se nejochotnější snášeti a činiti, cokoliv by se Bohu líbilo.

Bývá tedy nejzaslouženěji přirovnávána ke kvetoucí růži a opravdu růži v Jerichu.

Neboť jako čteme, že růže toho místa vyniká svou krásou nad ostatní květy, tak převyšovala Maria krásou své důstojnosti a mravů všecky žijící na tomto světě, vyjímajíc jediného jejího požehnaného Syna. Pročež jako se Bůh a andělové radovali z její hrdinské stálosti na nebi, tak se i lidé z ní převelice těšili na světě, pozorujíce, jak trpělivě se chovala v souženích a jak opatrně v útěchách.

Ty pak, Pane, smiluj se nad námi. Amen.

V PATEK.

Čtení druhé.

ABSOLUCE: Ten, *jenž nás spasil cenou své krve, ochraň nás prosbou své panenské Matky. Amen.*

Mezi jiným, co předpověděly prorocké hlasy o Synu Božím, zvěstovaly také, jak krutou smrt chtěl ve svém nejnevinnějším těle vytrpěti na tomto světě, aby lidé spolu s ním požívali věčného života na nebi. Konečně prorokovali prorokové a psali, jak bude týž Syn Boží pro osvobození lidského pokolení svázán a bičován, jak bude veden na kříž, jak potupně s ním budou nakládati a ukřižují ho. Když tedy věříme, že proroci dobře znali, proč ráčil nesmrtelný Bůh vzíti na se smrtelné tělo a v něm býti tak rozličně soužen; proto křesťanská víra nepochybuj, že Panna, naše paní, kterou si Bůh před věky určil za matku, věděla to ještě jasněji, a není spravedlivo nevěřiti, že by býval byl skryt Panně důvod, proč sám

Bůh se ráčil odíti v jejím životě lidským tělem. A opravdu beze vší pochyby třeba věřiti, že z vnuknutí Ducha Svatého dokonaleji chápala, cokoliv předobrazovaly výroky proroků, kteří z téhož Ducha slova ta ústy pronášeli.

Pročež zcela pravdivě jest věřiti, že když Panna Syna Božího porodila a po prvé ho do svých rukou brala, ihned se jí v mysli vynořilo, kterak musil naplniti Písma prorokův. Když pak ho zavíjela do plének, tehdy uvažovala v srdci svém, jak ostrými biči bude všecko jeho tělo rozšleháno, takže se i ukáže jako malomocný. A když ovíjela Panna ruce a nohy maličkého Syna svého jemně páskami, připomínala si, jak tvrdě budou musit býti probodeny železnými hřeby na kříži. Hledíc také na tvář téhož Syna svého spanilejšího tvářností nad syny lidské, rozjímala si, jak neuctivě tu tvář zhyzdí svou slinou rty bezbožníkův. Uvažovala si také častěji ta Matka v duchu, jak mnoha poličky budou čelisti téhož jejího Syna bity a jak mnoha potupami a urážkami jeho požehnané uši naplněny, tu si rozjímajíc, kterak zajdou jeho oči zality byvše vlastní krví, tu zase, jak bude lit do jeho úst ocet se žlučí smíchaný, nebo si uváděla na mysl, jak budou musit býti provazy spoutány jeho paže, také jak nemilosrdně budou na kříži rozpjatý jeho šlachy a žíly i všeliké vazivo, jak se mu útroby při smrti samé stáhnou a celé slavné jeho tělo jak bude muset býti mučeno uvnitř i zevně všelikou hořkostí a úzkostí až Tia

smrt. Věděla také Panna, že až vydechne její Syn na kříži ducha svého, přeostré kopí bok jeho proklá a jeho srdce prostředkem probodne.

Pročež jako se ze všech matek nejvíce radovala, vidouc, že Syn Boží již se z ní narodil, o němž pravdivě věděla, že jest pravý Bůh i člověk, smrtelný sice co do člověčenství, ale věčně nesmrtelný v božství; tak se i ze všech matek nejvíce rmoutila, znajíc napřed jeho přehořké utrpení. Takto zajisté provázel její převelikou radost přetěžký zármutek, jako kdyby některé ženě rodící bylo řečeno: Syna jsi porodila živého a na všech údech zdravého, ale to trápení, které jsi měla při porodu, zůstane ti až do smrti; a ona slyšíc to, radovala by se ze života a zdraví svého dítka, ale vlastní utrpení a smrt by ji rmoutily. Avšak zármutek takové matky vzcházející z té vzpomínky na trýzeň a smrt jejího vlastního těla jistě by nebyl těžší než bolest Panny Marie, kolikrátkoliv si připomínala v duchu příští smrt svého přemilého Syna. Panna poznávala, že předpovědi proroků kdysi věstily, jak bude třeba, aby její přesladký Syn vytrpěl mnoho a těžkých trýzní, a také onen spravedlivý Simeon nepředpovídal jako prorokové zdaleka, nýbrž Panně do tváře, že její duši musí proniknouti meč. Pročež pravdivě třeba znamenati, že jako jsou síly duše k vnímání dobrého nebo zlého silnější a citlivější než síly těla, tak i požehnaná duše Panny, kterou měl proniknouti onen meč, byla soužena těžšími trýz-

němi před utrpením jejího Syna, než jaké dovede snésti tělo některé matky, nežli porodila své dítko. Neboť onen meč bolesti se o tolik více přibližoval každé chvíle srdci Panny, čím více se blížil její milovaný Syn chvíli svého utrpení. Pročež třeba bez pochyby věřiti, že přesvatý Boží Syn, maje synovskou útrpnost se svou nejnevinnější Matkou, častými útěchami bolesti její mírnil; sice by jich byl její život až do Synovy smrti nijak nesnesl.

V PATEK.

Ctění třetí.

ABSOLUCE: *Utrpení Syna Panny nás doporuč rukám nejvyššího Otce. Amen.*

Konečně v té chvíli, kdy Syn Panny předpověděl: Budete mne hledati a nenaleznete, hrot bolestného meče ostře zbodl srdce Pannino. Když pak byl Syn od vlastního učedníka zrazen a od zarytých nepřátel pravdy a spravedlnosti, jak se mu líbilo, jat, tehdy proháněl meč bolesti srdce a útroby Panny, a proniknuv ještě krutěji její duši, působil všem údům jejího těla přetěžké bolesti. Tolikrát se totiž v duši Panny onen meč s všelikou hořkostí otáčel, kolikrát stihaly jejího Syna utrpení a potupy. Viděla ť Syna dlaněmi bezbožníkův zášijkovaného, krutě a bezbožně bičovaného, od židovských knížat přepotupně odsouzeného a když veškeren lid byl provolal: Ukřižuj zrádce; s rukama svázanýma na místo utrpení .vyvedeného.. Jedni šli před ním,

když byl již nesl kříž na ramenou u veliké mdlobě, a táhli ho spoutaného za sebou; jiní šli při něm a pěstmi ho bili, zmítajíce jím jako nejkrutější šelma nejtišším beránkem. On však byl podle proroctví Izaiášova ve všech svých úzkostech tak trpěliv, že jako ovce na zabití vedená bez hlesu a jako beránek před stříhajícím ho zmlkající neotvíral svých úst. A jako on sám všelikou trpělivost ukazoval, tak jeho požehnaná Matka všecka jeho soužení s největší trpělivostí snášela. A jako beránek provází svou matku, kamkoliv ji vedou, tak následovala panenská Matka svého Syna vedeného na místa mučení.

Když pak viděla Matka Syna trnovou korunou zesměšněného, jeho obličej zbarvený krví a jeho čelisti od velkých poličku rudé, sténala přetěžkou bolestí, a tehdy počaly její tváře od velikého bolu blednouti. Když pak stékala po celém Synově těle při jeho bičování krev, řinula se s očí Panniných voda nespočetných slz.

Když potom viděla Matka svého Syna ukrutně rozpínati na kříž, počaly jí všecky síly jejího těla umdlévati; a jak uslyšela bušení kladiv, když byly Synovy ruce a nohy železnými hřeby proháněny, tehdy opustily Pannu všecky smysly a velikost bolesti ji porazila jako mrtvou na zemi. 'Nu a když židé ho napájeli žlučí a octem, vysušila úzkost srdce tak jazyk a patro Pannino, že nemohla tehdy svými požehnanými rty pohnouti. Když potom uslyšela žalostný hlas svého Syna ve smrtelném zá-

pase, řkoucí: Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil? a pak viděla, že všichni jeho údové ztuhli a že již nakloniv hlavu, vydechoval ducha; tehdy hořkost bolestí tak zaťala srdce Pannino, že se zdálo, jako by se žádný úd jejího těla nehýbal. I vidíme, že Bůh tím tehdy učinil nemalý zázrak, když panenská Matka tolika a takovými bolestmi uvnitř zraněná nevypustila ducha, vidouc tak milovaného Syna nahého a zkrvaveného, živého a umrlého jakož i kopím probodeného viseti mezi lotry a všichni se mu posmívali; ti pak takřka všichni, kteří ho znali, od něho utekli a mnozí z nich se od správné víry silně odchýlili. Nuže, jako její Syn vytrpěl smrt hořčejší než všichni na tomto světě žijící, tak jeho Matka snášela, trpíc ve své požehnané duši, bolest nejhořčejší.

Písmo Svaté také vzpomíná, jak žena Fineesova uviděvši, že její nepřátelé zajali archu Boží, prudkými bolestmi ihned vydechla. Avšak bolesti té ženy nemožno přirovnati k bolestem Panny Marie, která viděla tělo svého požehnaného Syna, jež předobrazovala zmíněná archa, zajaté na dřevě mezi hřeby. Vždvť Panna milovala více a vroucněji svého Syna, pravého Boha a člověka, než by kdo mužem a ženou zplozený mohl sám sebe anebo jiného milovati. Zdáli se nám tedy podivuhodným, že ona manželka Fineesova bolestmi zemřela, a menší bolesti na ni dolehly, Maria však zůstala na živu, ač byla trýzněna těžšími strastmi; kdož by při tom mohl mysliti na něco ji-

ného, než že jí byl zachován život zvláštním darem všemohoucího Boha nad všecky její tělesné síly.

Konečně Syn Boží dokonav, otevřel nebe a své přátele v předpeklí držené mocně vytrhl. Panna pak oživši jediná zachovala správnou víru bez úhony až do Synova zmrtvýchvstání a mnohé od vírv nešťastně pobloudilé napravila, přivedši je k ní nazpět. Neboť když její mrtvý Syn byl s kříže složen, v plátna zavinut a jako jiné mrtvoly byl pochován, tehdy všichni od něho odstoupili a málo jich věřilo, že vstane z mrtvých. Tehdy zmizely také ze srdce matčina ostny bolestí a počaly se v ní libě obnovovati slasti útěchy, neboť věděla, že trýzně jejího Syna jsou již docela ukončeny, že má třetího dne s božstvím a člověčenstvím k věčné slávě povstati a dál že už nebude ani moci žádné strasti trpěti.

Ty pak, Pane. smiluj se nad námi. Amen.

V těchto dalších třech čteních ukazuje anděl, jak pevná byla Panna v pravé víře, když ostatní o Kristově zmrtvýchvstání pochybovali, jak byly mnohým prospěšný její život a učení a jak byla vzata na nebe.

V SOBOTU.

Čtení první.

ABSOLUCE: *Utvrdiž nás u víře nejsvětější slavná Máti Boží nejzbožnější. Amen.*

Cte se, že královna přišla z dálných končin poledních ke králi Šalomounovi a když uslyšela jeho moudrost, nebylo v ní nesmír-

ným úžasem dechu. Jakmile pak nabrala sil, velebila krále svými řečmi a poctila ho velikými dary. Nuže, této královně jest vhodně přirovnávána nejvznešenější královna Panna Maria, jejížto duch bystře pronikl zařízení a vedení všeho světa od jeho počátku až do konce a všecko bedlivě prohlédnuv, nenalezl na něm nic, co by toužil míti nebo slyšeti, leč jediné tu moudrost, kterou byl o Bohu uslyšel. Tu tedy s všelikou dychtivostí hledal, po té starostlivě pátral, až moudře nalezl moudrost samu, to jest Krista, Syna Božího, který jest nepomyslitelně moudřejší než Šalomoun. — Když pak ta Panna viděla, jak moudře Syn svým tělesným utrpením na kříži dobyl duší a otevřel jim nebeské brány, an úskočný nepřítel je byl porazil k pekelné smrti, tehdy byla ta Panna bližší smrti než královna od poledne, kdy se zdála nemíti ducha. Nuže, jakmile bylo dokonáno utrpení jejího Syna, tehdy ta Panna nabyvši opět sil, oslavovala ho dary Bohu nejmilejšími; neboť svým spasným učením sama víc přivedla Bohu duší, než která jiná osoba po Kristově smrti veškerými svými skutky. Jest také dokázáno, jak ho svými řečmi slavně doporučila tím, že když mnozí po jeho lidské smrti o něm ve všem pochybovali, ona o něm sama pevně tvrdila, že jest pravý Boží Syn, v božství věčně nesmrtelný. Třetího pak dne, když učedníci o jeho zmrtvýchvstání pochybovali a ženy v hrobě jeho tělo pilně hledaly, i sami apoštolové se z veliké úzkosti srdce a strachu spolu

uzavřeli, ač Písmo neuvádí, že by tehdy byla panenská Matka něco mluvila, přece třeba bez pochyby věřiti, že svědčila, kterak Syn Boží v těle k věčné slávě vstal a smrt nad ním nikdy příště už nebude moci panovati. Taktéž ač i Písmo praví, že Magdalena a apoštolově dříve viděli Kristovo vzkříšení, přece třeba bez pochyby věřiti, že o něm jeho převelebná Matka opravdově věděla prve nežli oni, a spíše než oni ho viděla, jak živý z mrtvých vstal, a proto všecka jsouc plna plesání srdce pokorně ho chválila. Když pak její požehnaný Syn vystupoval do svého slavného království, bylo dovoleno Panně Marii zůstati na tomto světě k posile dobrých a k nápravě bloudících.

Bylať zajisté učitelkou apoštolův, posilovatelkou mučedníkův, vzdělavatelkou vyznavačů, nejjasnějším zrcadlem panen, těšitelkou vdov, velmi prospěšnou napomínatelkou žijících v manželství a nejdokonalejší utvrzovatelkou všech v katolické víře. Vždyť apoštolům, když k ní přicházeli, vyjevovala vše, čeho o jejím Synu dokonale neznali, a rozumně jim to vysvětlovala. Také mučedníky rozněcovala k radostnému snášení trýzní pro jméno Kristovo, který se byl sám dobrovolně vydal přemnohá trýzním pro spásu jejich a všech; a tvrdila, že sama před smrtí svého Syna po třiatřicet let snášela bez ustání s všelikou trpělivostí trýzeň srdce. Potom vyznavače učila naukám spásy, a ti se z jejího ucení a vzoru nejdokonaleji n^tčili moudře

pořádati denní i noční doby k chvále a slávě Boží, též spánek a pokrm a tělesné práce duchovně a rozumně si zařizovati. Rovněž z jejího nejpočestnějšího chování se přiučovaly panny počestně si vésti a svou panenskou čistotu až do smrti pevně zachovati; mnohomluvnosti a všem marnostem utíkati, všecky pak své skutky důkladně napřed uvážiti a prozpytovati, a na duchovní váze správně a co nejspravedlivěji odvážiti. Též vdovám vyprávěla Panna k jejich potěše, že ač by se jí z mateřské lásky bývalo líbilo, aby její nejmilejší Syn byl chtěl ne méně v člověčenství jako v božství zemříti, přece se její mateřská vůle docela shodně zřídila podle vůle Boží, zvolivši k vykonání vůle Boží raději všeliká soužení pokorně snésti, než v něčem svou zálibou s vůlí Boží nesouhlasiti. Takovou zajisté rozmluvou činila duše vdov v souženích trpělivými a v tělesných pokušeních pevnými. Kromě toho radívala ženatým, aby se podle těla i duše vespolek milovali láskou pevnou a nestrojenou a pro všelikou čest Boží měli nerozdílnou vůli, sama o sobě jim vypravujíc, jak Bohu oddala ochotně svou věrnost a jak z lásky k vůli Boží nikdy jí v ničem neodporovala.

Ty pak, Pane, smiluj se nad námi. Amen.

V SOBOTU.

Čtění druhé.

ABSOLUCE: *Syn Panny Marie očist' nás od špíny proviny. Amen.*

Poněvadž z vypravování svatého evangelia víme, že jednomu každému bude touž měrou odměřeno, kterou bude měřiti jiným, proto se zdá býti nemožným, aby kdo lidským rozumem pochopil, jakými poctami bude slavná Bohorodička v nebeském paláci ode všech ctěna, když tak mnohým za svého života na tomto světě, po čem dobrém toužili, dobrotivě splňovala. Pročež věříme, že bylo spravedlivo, jakmile se zalíbilo jejímu Synovi povolati ji z tohoto světa, když všichni, kteří skrze ni dosáhli splnění své vůle, byli pohotově zvýšiti její oslavu. A že Stvořitel všehomíra skrze ni naplnil své zalíbení na světě, proto se mu líbilo oslaviti ji spolu s anděly svrchovanou poctou na nebi.

Proto také Bůh sám duši té Panny, hned jak byla oddělena od těla, nad všecka nebesa podivuhodně vyvýšil, svěřil jí vládu nad veškerým světem a ustanovil ji věčně paní andělův. A ti andělové se potom stali tak poslušnými té Panny, že by byli raději snesli všecky tresty pekelné, než aby se byli některému jejímu rozkazu v něčem protivili. Také nade všemi zloduchy ji Bůh učinil tak mocnou, že kdykoliv dorážejí na některého člověka, jenž vzývá z lásky Pannu o pomoc, na její pokyn ihned zděšeně daleko se rozprchnou, chtějíce spíše, aby jim byly jejich tresty a bědy rozmnoženy, než aby moc té Panny nad nimi tak panovala. A že mezi všemi anděly i lidmi ona byla shledána nejponíženější, proto byla učiněna nade vše, co bylo stvořeno, nejpo-

výšenější, ze všech nejkrásnější jakož i samému Bohu nad všecky nejpodobnější. Pročež opravdu třeba si všimnouti, že jako zlato jest pokládáno za vzácnější kovů ostatních, tak i andělové a duše jsou vzácnější ostatních tvorů. Nuže, jako zlato není možno ztvárniti v nějaká díla bez dobrodiní ohně, když však byl oheň přiložen, bývá zpracováno podle umění zlatníkova v rozličné podoby, podobně by se nebývala mohla státi duše nejblahoslavenější Panny ostatních duší a andělův krásnější, kdyby jí nebyla její výborná vůle, přirovnávaná uměleckému zlatníkovi, v nejžhavějším ohni Ducha Svatého tak účinně připravila, aby se jevily všecky její skutky Stvořiteli všehomíra nejvýš milými. A i když bylo zlato ztvárněno v krásná díla, přece se na něm umění zlatníkovo jasně nerozezná, dokud jest ono vytvořené dílo uzavřeno v temném domě; když však se dostane na zářící slunce, tehdy krása díla na něm jasněji vynikne. Podobně také předůstojná díla této slavné Panny, zdobící krásou její nejdrahocennější duši, nemohla býti dokonale viděna, dokud byla duše držána uzavřena v úkrytu jejího smrtelného těla, až pak dospěla v zář pravého slunce, jež jest Božství samo. Tehdy teprve tu Pannu celý nebeský Dvůr svrchovanými chválami velebil, protože její vůle byla tak přizdobila její duši, že svou krásou převyšovala krásu všelikých tvorů a jevila se tak i samému Tvůrci nejpodobnější.

Této tedy slavné duši byla od věčnosti

ustanovena velebná stolice nejbližší samé Trojici. Neboť jako Bůh Otec byl v Synovi a Syn v Otci, Duch pak v obou, když Syn vzav na se lidské tělo odpočíval v životě své Matky s božstvím a člověčenstvím, při čemž jednota Trojice nikterak nebyla rozdělena a panenství Matčino bez porušení zachováno; tak též Bůh zřídil duši Požehnané Panny příbytek, Otci i Synu i Duchu Svatému nejblíže, aby byla účastna všech dober, která Bůh darovati může. Také hloubka žádného srdce nedovede pochopiti, jakou blaženost Bůh připravil na nebi svým společníkům, když se jeho nejmilejší Matka odebrala z tohoto bídného světa, jakož se pravdivě objeví všem, kteří s láskou po nebeské vlasti touží, až budou patřiti na Boha tváří v tvář. Také andělé blahopřáli duši Pannině a oslavovali Boha; vždyť smrtí Kristova těla se jejich společnost doplňuje a příchodem jeho Matky na nebe se jejich blaženost zvyšuje. Když pak byli konečně vyvedeni z pekelného žaláře Adam a Eva s patriarchy a proroky i s veškerým množstvím ostatních, kteří po Kristově smrti přišli do slávy, radovali se z příchodu Panny do nebes, vzdávajíce chválu a čest Bohu, který ji byl tak velikou poctou vyznamenal, že tak svatě a slavně porodila jejich Vykupitele a Pána. Také apoštolové a všichni přátelé Boží, kteří byli na jejím nejdůstojnějším pohřbu, kdy její přemilý Syn nesl s sebou její slavnou duši na nebe, poctívali ji pokornou službou, velebíce její úctyhodné tělo jak mohli všelikou chválou

a slávou. A opravdu třeba věřiti bez všelikého pochybování, že jako ukládali přátelé Boží ono tělo nejblahoslavenější Panny mrtvé do hrobu, tak je vzal uctivě sám Bůh, její nejmilejší Syn, živé i s duší do života věčného.

Ty pak, Pane, smiluj se nad námi. Amen.

V SOBOTU.

Ctění třetí.

ABSOLUCE: *Do slávy nebeského království přived nás Královna andělův. Amen.*

Když Pravda sama, to jest Syn Panny, všem radila, aby spláceli dobrým i za zlé, jakými dobry třeba věřiti, že sám Bůh odmění činitele dobra. A když přislíbil svým evangeliem jakýkoliv dobrý skutek odplatiti stonásobně, kdož si pomyslí, jak velikými dary vznešených odměn obohatil svou převelebnou Matku, která se nikdy nedopustila ni nejmenšího hříchu a jejichž skutků Bohu nejmilejších není počtu! Neboť jako vůle duše té Panny byla pomocnicí všech dobrých skutků, tak též její převznešené tělo bylo nejvhodnějším nástrojem a stále pohotovým skutky vykonati. Pročež, jako opravdu věříme, že všechna lidská těla podle spravedlnosti Boží povstanou v soudný den, aby vzala odplatu s dušemi svými, jakž budou žádati skutkové jejich, anať duše jednoho každého byla skrze vůli pomocnicí všelikých skutků jeho a rovněž tělo s ní spojené svým působením všecko tělesně naplnilo; tak tedy třeba bez všeliké

pochyby věřiti, že jako tělo Syna Božího, jež nikdy nezhřešilo, povstalo z mrtvých a bylo spolu se svým božstvím oslaveno, podobně i tělo jeho nejdůstojnější Matky, jež nikdy nespáchalo nějakého hříchu, bylo za několik dní po svém pohřbení Boží silou a mocí s duší téže přesvaté Panny vzato do nebe a jest tam spolu s ní oslaveno všelikou ctí.

A jak jest nemožno lidskému rozumu na tomto světě postihnouti krásu a slávu oné koruny, kterou sluší, aby byl oslaven a poctěn Kristus, Syn Boží, za své utrpení, tak si též nikdo nemůže pomysliti lepost té koruny, kterou jest Matka Boží poctěna za svou božskou poslušnost v těle i v duši. A jako všecky ctnosti duše Paniny oslavovaly Boha, Tvůrce svého, a její přesvaté tělo bylo rovněž ozdobeno odměnami všelikých ctností: tak též chválili tutéž nejdůstojnější Pannu, Matku Boží, skutkové jejího těla, protože neopomenula vykonati žádné ctnosti na světě, za kterou věděla, že se dostane duši i tělu odplaty na nebi. Pročež opravdu třeba si všimnouti, že jako byla duše Mateře Kristovy, jeho jedinou přesvatou duši vyjímajíc, nejhodnější svrchovaných odměn za ctnosti a zásluhy, protože v dobrých skutcích neměla žádného nedostatku : tak též bylo tělo Kristovy Matky, jeho jediné tělo vyjímajíc, nejhodnější přijmouti na delší dobu, než jiná těla se svou duší, odměny za zásluhy, protože vždycky s tou duší všecky její dobré skutky konalo a k žádnému hříchu nikdy nepřivolilo.

Ó jak mocně ukázal Bůh svou spravedlnost, když byl Adama vyhnal z ráje, protože jedl proti poslušnosti v ráji zapověděné ovoce se stromu vědění. O jak poníženě projevil Bůh své milosrdenství na tomto světě skrze Pannu Marii, která může býti vhodně nazvána stromem života. Uvažte tudíž, jak rychle vyhnala spravedlnost do bídy ty, kteří neposlušně požívali ovoce se stromu vědění: uvažte také, jak sladce milosrdenství zve a vábí k slávě ty, kteří touží býti občerstveni v Boží poslušnosti ovocem se stromu života.

Všimněte si také, nejmilejší, že když rostlo na tomto světě tělo převznešené Panny, jež se přirovnává stromu života, všichni kůrové andělští toužili ne méně po jeho ovoci a radovali se ne méně z toho, že se má zroditi, nežli z milosti jim prokázané (neboť znali, že budou nesmrtelní v nebeské radosti), a zvláště, že jasně zazáří veliká láska Boží v lidském pokolení a tím bude jejich společnost rozmnožena. A proto spěchal anděl Gabriel rychlým letem hbitě k té Panně a pozdravil ji láskyplně oslovením všelikého zalíbení nejhodnějším. Pročež, když ta Panna, učitelka pravé pokory a všelikých ctností, andělovi zvěstujícímu nejpokorněji odpovídala, radoval se on z toho, poznávaje, že tím má býti naplněna touha jeho vůle i jiných andělů.

Ale že víme, jak to požehnané tělo Panny bylo na nebi s duší vyvýšeno, proto se spasitelně radí lidem smrtelným, Boha urážejícím, aby k ní spěšně vystoupili pra-

vým pokáním za své viny, kdo jsou denně souženi různými trýzněmi v tomto bědném údolí a nepochybují, že se tento strastný život ukončí zánikem jejich těl. A touží-li lidé býti občerstveni ovocem z tohoto dřeva, to jest Kristem, nechť se nejprve přičiní ze všech sil ohnouti větvičky tohoto stromu, to jest pozdraviti láskyplně tu svou Matku jako zvěstující anděl, čímž posílí své vůle k uchránění se všelikého hříchu a zřídí všecka svá slova i skutky rozumně ke cti Boží. Tehdyť se zajisté i sama Panna k nim snadno skloní a přispěje jim svou pomocí, by se jim dostalo ovoce se stromu života, to jest převelebného Kristova Těla, které bývá mezi vámi lidskýma rukama posvěcováno a jest životem a pokrmem vám hříšníkům na zemi i andělům na nebi.

A že Kristus touží vroucí touhou po duších, které byl vlastní krví vykoupil, aby doplnil svou přemilou společnost, proto se snažte i vy, nejmilejší, splniti jeho žádost, přijímajíce ho s všelikou zbožností a láskou. Čehož vám račiž dopřáti na převelebné prosby naší Panny Marie týž Ježíš Kristus, její Syn, jenž s Otcem a s Duchem Svatým živ jest a kraluje po nekonečné věky věkův. Amen.

Ty pak, Pane, smiluj se nad námi. Amen.

Andělova řeč se končí.

ZJEVENÍ SVATÉ BRIGITTY
O ŽIVOTĚ A UTRPENÍ JEŽÍŠE KRISTA A SLAVNÉ MATKY JEHO PANNY MARIE.

Hlava I.

STVOŘENI A PÁD ČLOVĚKA; ZASLÍBENÍ VYKUPITELE.

Viděla jsem státi před Bohem andělské vojsko a celé pravilo: chvála tobě, Pane Bože, kterýž jsi a kterýž jsi byl bez konce. My jsme tvoji a chválíme a ctíme tebe z trojího důvodu. Předně, že jsi nás stvořil, abychom se s tebou radovali, a dal jsi nám světlo nevypravitelné, abychom se z něho navždy veselili. Za druhé, že tvou dobrotou a tvou stálostí vše bylo stvořeno a trvá, že vše tvou vůlí stojí a tvým slovem zůstává. Za třetí, že jsi stvořil člověka, pro něhož jsi vzal na se člověčenství, z čehož máme převelikou radost a z Mateře tvé nejčistější, jíž bylo dopřáno tě nositi, kterého nebesa nemohla pojmouti ani obsáhnouti. Proto budiž sláva tvá a žehnání tvé nade vše, co jest stálého a býti může. Budiž láska tvá nad člověkem, kterého jsi stvořil. Tebe, Pane, samého třeba se báti pro velikou moc tvou, po tobě jediném třeba toužiti pro všelikou lásku tvou, tebe jediného milovati pro trvalost tvou. Pročež buď tobě chvála bez konce neustále na věky věkův. Amen.

Tehdy Pán odpověděl: Vy mne důstojně oslavujete za všeliké stvoření. Ale rcete, proč mne chválíte za člověka, když mne víc než všichni tvorové popudil k hněvu? Neboť jsem ho stvořil vznešenějším všech nižších tvorů a pro žádného jsem tak nectně netrpěl a žádného jsem tak draze nevykoupil jako člověka. Aneb který tvor nezachovává svého pořádku kromě člověka? A on mi jest nad ostatní tvory obtížnější. Neboť jako jsem vás stvořil ke chvále a slávě své, tak jsem též učinil člověka sobě ke cti. Dalť jsem mu tělo jako duchovní chrám, a vložil jsem v ně duši jako krásného anděla, anať duše člověka má andělskou sílu a statečnost. A v tom chrámě já, jeho Bůh a Stvořitel, jsem byl třetí, z něhož se měl těšiti a ho požívati. Potom jsem mu učinil jiný chrám z jeho žebra a byl mu podoben. Zrozené nemluvně bylo hned dokonalé jako Adam.

Člověk touto poctou pohrdl, přivoliv ďáblovi a toužil po větší cti, než jsem mu byl dal. Vždyť někteří z andělů se stali zloduchy, protože mne nechtěli milovati ani mne poslouchati. Když pak byl stvořen člověk, ďábel vida mou lásku k němu, stal se mi nejen nepřítelem, nýbrž začal proti mně válku, ponuknuv Adama k přestoupení mých přikázání; a tehdy ďábel zvítězil s mým dovolením ze spravedlnosti mé a od té doby se sváříme a zápasíme, já a ďábel, protože já chci, aby byl člověk živ podle vůle mé, ďábel však usiluje, aby člověk následoval tužeb jeho.

Když pak se dopustili neposlušnosti, přišel na ně můj anděl a styděli se za svou nahotu a ihned pociťovali žádostivost tělesnou a trpěli hladem a žízní. Tehdy mne pohřešovali, neboť když mne měli, nepociťovali hladu ni žízně, ani nějakého zalíbení tělesného nebo studu, ale já sám jsem jim byl dobrem, všelikou slastí a dokonalým požitkem.

Když pak se radoval ďábel z jejich záhuby a pádu, hnula se ve mně láska k nim, i neopustil jsem jich, ale ukázal jsem jim trojnásobné milosrdenství. Odělť jsem je nahé a dal jsem jim ze země chléb. Místo zbujnělosti, kterou v nich ďábel vzbudil po vzrůstu neposlušnosti, dal jsem v símě jejich duše svým božstvím. A cokoliv jim ďábel vnukal ke zlému, to všecko jsem já jim obrátil v dobré.

Tehdy byl také ustanoven zákon, aby bylo ponecháno člověku na vůli následovati mne, Boha svého, k získání trvalé koruny: bude-li však následovati tužeb ďáblových, dostane se mu trestu věčného. Tak tedy já a ďábel zápasíme, toužíce po duších jako ženichové po svých nevěstách: já totiž toužím po duších, abych jim udělil věčnou radost a čest, ďábel však, aby je nadělil věčnou hrůzou a bolestí.

Potom jsem jim ukázal, jak mají žiti, a mne ctíti, a nechal jsem je dovoleně spolu obcovati, neboť před mým dovolením a ohlášením báli se spojití, souženi jsouce strachem. Podobně také, když byl zabit Abel a dlouho naříkali a se zdržovali, já

jsem je z útrpnosti potěšil. A tehdy oni poznavše mou vůli, počali se opět spojovati a roditi dítky. A já sám, jejich Stvořitel, jsem slíbil, že se z jejich rodu narodím.

Maria mluví: Lidé však tolik ochladli, že nemajíce Boha za nic, dopouštěli se přemnohá nezřízeností. Pročež Bůh, projeviv jim milosrdenství a nejprve je dobrotivě napomenuv, ukázal svou spravedlnost potopou.

Pán mluví: Když pak se vzmáhala zloba synů Adamových, i já jsem tehdy ukázal svou spravedlnost hřešícím, svým vyvoleným však milosrdenství, a smířiv se s nimi, zachoval jsem je od záhuby a vyvýšil jsem je, protože zachovávali má přikázání a věřili mým zaslíbením.

Potom když byla minula potopa, ukázal rovněž Bůh svou spravedlnost se smilováním. Neboť býval by mohl dobře uvésti lid Izraelský za kratší dobu do Zaslíbené země, ale bylo spravedlivo, aby byly nádoby, jež měly obsahovati nejlepší nápoj, nejprve vyzkoušeny a očištěny a pak posvěceny. Těm také Bůh prokázal veliké milosrdenství, protože na modlitbu jediného člověka, to jest Mojžíše, byl jejich hřích zahlazen a dostalo se jim božské milosti.

Spasilť jsem zajisté lid svůj podle zaslíbení svého. Živil jsem je mannou a předcházel je v sloupu oblakovém i ohnivém, dal jsem jim svůj zákon a ukázal jsem jim skryté věci své i budoucí skrze proroky své.

Svět byl jako nějaká poušť, na níž nebyla leč jedna cesta a ta vedla do převeliké propasti. V propasti pak byla dvě shromáždiště: jedno bylo tak hluboké, že nemělo vespod žádného dna, a kdo do něho sestoupili, nikdy nevystoupili. Druhé pak nebylo tak hluboké jako první, ani tak strašlivé, ale kdožkoliv do něho sestoupili, doufali pro sebe v pomoc; touhu a oddálení jakési měli, nezakoušeli však běd tmy ni trestů. Ti pak, kteří bydleli v tom druhém shromáždišti, volali denně do jednoho vzácného města nablízku ležícího, které bylo plné všelikého dobrého a požitků. Volali pak silně, protože znali cestu k tomu městu, kudy jiti, ale poušť a les byly tak vyprahlé a hustě zarostlé, že pro tu zarostlost nemohli ani přejiti ani postoupiti, ale ani síly neměli k upravení cesty. Co však volali? Vpravdě volali takto: Ó Bože, přijď a pomoz, ukaž cestu a osvěť nás, kteří tě očekáváme. Neníť nám v jiném spásy leč v tobě. Toto Volání vystupovalo na nebe k mým uším a nutilo mne k milosrdenství. Já pak utišen byv takovým voláním, přišel jsem na poušť jako cizinec.

Hlava II.

NAROZENI A DĚTSTVÍ MARIE. JEJÍ OBĚTOVANÍ V CHRÁME.

Maria mluví k dceři: Syn sám mne miloval dříve, nežli jsem byla, protože jest mým Stvořitelem. Onť spojil manželství mého otce a mé mateře takovou láskou, že neby-

lo tehdy nalezeno manželství Čistějšího, a nechtěli spoluobcovati leč podle zákona, jen aby zplodili potomstvo.

A když jim bylo od anděla zvěstováno, že zplodí pannu, z níž vzejde spása světa, raději by bývali zemřeli, než z tělesné lásky obcovali, a pochoť v nich vymřela. Ale najisto ti pravím, že se tělesně sešli z lásky Boží a na slovo anděla zvěstujícího, ne z nějaké chlipné žádostivosti, nýbrž proti vůli z Božího milování, a tak povstalo láskou Boží z jejich semene mé tělo.

Když pak bylo utvořeno mé tělo, vpustil v ně Bůh skrze své božství stvořenou duši, a hned byla duše s tělem posvěcena a andělé jí ostříhali a chránili ve dne v noci. A když byla duše posvěcována a s tělem spojována, měla z toho má matka takovou radost, že toho nelze vypověděti.

A proto pravda jest, že jsem byla počata bez prvotního hříchu, a ne ve hříchu; neboť jako můj Syn a já jsme nikdy nehřešili, tak nebylo žádného sňatku počestnějšího, než ze kterého jsem já vzešla.

Když mne má matka rodila, vyšla jsem obecnou branou, protože se neměl nikdo jinak zroditi, leč jedině můj Syn, jenž jako jest vpravdě Stvořitelem přirozenosti všech, tak si též volil zázračně a nevýslovně naroditi. Když pak jsem byla narozena, nebylo to ďáblům tajno, ale řekneme-li to v jakémsi podobenství, myslili si takto: „Hle, narodila se jakási panna; co počneme? Viděti, že se s ní udá cosi podivuhodného. Užijeme-li proti ní všech léček své zloby,

strhá je jako koudel. Proslídíme-li všecko nitro její, jest ochráněna pevnou záštitou a nenalezne se na ní skvrny, kde by se zabodl osten hříchu. I jest se obávati, aby nás její čistota nemučila. Milost její zdrtí, cokoliv jest v nás statečnosti, její pevnost nás svrhne pod její nohy."

Avšak přátelé Boží, kteří byli v dlouhém očekávání, mluvili z vnuknutí Božího toto: „Co se ještě soužíme? Jest se nám spíše radovati, že se zrodilo světlo, kterým bude osvícena naše tma, a touha naše se naplní. Andělé pak se radovali, ač jejich radost byla stále v patření na Boha, řkouce: „Narodilo se na zemi cosi žádoucího a Bohem zvláště milovaného, i bude skrze to obnoven na nebi i na zemi pravý pokoj a naše pohromy z pádu budou nahrazeny."

Vpravdě ti pravím, dcero, že mé narození bylo počátkem pravých radostí, protože tehdy vyrostl prut, ze kterého vystoupil onen květ, po němž toužili králové i prorokové.

Jakmile pak jsem tolik vyspěla, že jsem mohla něco chápati o svém Stvořiteli, tehdy jsem se roznítila k němu nevýslovnou láskou a toužila jsem po něm z celého srdce. Byla jsem také uchovávána podivuhodnou milostí, že jsem ani v útlých letech nepřivolila k hříchu, protože setrvávaly se mnou láska Boží a péče rodičů, počestné vychování a obcování s dobrými a horlivost znáti Boha. Nyní však si naříkám, že ty ženy, které jsou plozeny a plodí se strachem a rodí se s nečistotou a libují si v ní,

nevšímají si mého přečistého porozeni, ale jsou horší hovad žijících bez rozumu.

Já jsem ta, kteráž jsem byla od věčnosti v lásce Boží a od nemluvnětství byl se mnou dokonale Duch Svatý. A jako na ořechu můžeš míti příklad, že když roste a šíří se vnější skořápka, šíří se a roste také uvnitř jádro, takže ořech jest stále plný a není v něm nic prázdného, co by pojalo něco vnějšího: podobně i já jsem byla od svého nemluvnětství plna Ducha Svatého a podle přírůstu těla a věku mého naplnil mne tak bohatě všecku Duch Svatý, že ve mně nezanechal nic prázdného, aby tam vešel nějaký hřích. A proto já jsem ta, jež jsem se nikdy nedopustila hříchu lehkého ani smrtelného. Bylať jsem v lásce Boží tak horoucí, že se mi nikdy nelíbilo leč vykonání vůle Boží. Neboť v mém srdci hořel oheň božské lásky. Také Bůh nade vše požehnaný, který mne svou mocí stvořil a silou Ducha Svatého dokonal, měl ke mně vroucí lásku.

Bůh Otec mluví k svaté Brigitte: Ona nádoba, o které jsem ti mluvil, byla matka člověčenství Kristova, Maria, dcera Joachimova. Ona zajisté byla nádobou uzavřenou a neuzavřenou; uzavřenou ďáblovi a ne Bohu, neboť jako proud, usilující vniknouti do nádoby mu nastavené, nemůže-li, hledá jiných východů a vchodů; tak i ďábel, jako by proud nepravostí, usiloval všemi svými nálezky přiblížiti se srdci Mariinu. Ale nikdy nedovedl ani k tomu nejmenšímu nakloniti duše její, protože byla uzavřena

proti jeho pokušením; neboť proud Ducha byl vtekl v srdce její a naplnil ji duchovní milostí.

Za druhé byla Maria, Matka Syna mého, nádobou malou a ne malou; malou a nepatrnou v pohrdání u svaté pokoře, velikou a ne malou v lásce božství mého.

Za třetí byla Maria nádobou prázdnou a ne prázdnou; prázdnou všeliké vůle a hříchu; ne prázdnou, ale plnou nebeské slasti a všeliké dobroty.

Za čtvrté byla Maria nádobou světlou a ne světlou: světlou, poněvadž všeliká duše byla ode mne stvořena krásnou, ale duše Mariina rostla k všeliké dokonalosti světla tou měrou, že můj Syn se vtekl v její duši, z jejížto krásy se radovaly nebe i země. Ale nádoba ta nebyla světlá u lidí, protože pohrdala ctí a bohatstvím světa.

Za páté Maria byla nádobou čistou a nečistou: bylať zajisté čistá, protože byla všecka krásná a nebylo v ní ani tolik nečistoty, kde by se hrot jehly zabodl; ale nebyla čistá, protože vyrostla z kořene Adamova a narodila se z hříšníků, ač byla počata bez hříchu, aby se můj Syn z ní bez hříchu narodil.

Maria mluví k své dceři, svaté Brigitte: Já jsem královna nebes, Matka Boží. Nyní ti plněji ukáži, že jsem byla od počátku, když jsem uslyšela a pochopila, že Bůh jest, vždy pečlivá a v bázni o spásu a službu svou. Když pak jsem uslyšela důkladněji, že Bůh jest Stvořitelem a Soudcem všech mých činů, vroucně jsem ho milova-

la a každé chvíle jsem se bála a přemýšlela, abych ho slovem nebo skutkem neurazila. Poté když jsem uslyšela, že dal lidu svůj zákon a přikázání a učinil mu takové zázraky, tehdy jsem si umínila v duši své nic nemilovat leč jeho, a věci světa mně byly nesmírně hořké.

Potom když jsem též uslyšela, že tentýž Bůh chce vykoupiti svět a naroditi se z panny, roznítila jsem se k němu takovou láskou, že jsem nic nechtěla leč jeho. Vzdálila jsem se, kolik jsem mohla, od rozmluv a přítomnosti rodičů a přátel, a vše, co jsem míti mohla, dala jsem potřebným, nezachovavši si nic leč skrovnou výživu a šat. Nic se mi nelíbilo leč Bůh. Vždy jsem si přála v srdci svém, abych byla živa, až se narodí, kdyby mi snad bylo dopřáno státi se nehodnou služkou matky Boží. Zaslíbila jsem mu také v srdci svém, kdyby se mu líbilo, zachovávati panenství a nikdy nic na světě nemíti; když by však Bůh chtěl jinak, staniž se vůle jeho a ne má; poněvadž jsem věřila, že on vše může a nechce nic, než co jest mi prospěšno, proto jsem mu poručila veškeru vůli svou.

Když pak nastala doba, kdy podle ustanovení byly panny obětovány v chrámě, byla jsem i já mezi nimi z poslušnosti k svým rodičům, uvažujíc u sebe, že Bohu není nic nemožného, a on ví, že po ničem netoužím, nic nechci leč jeho, a že mne může zachovati v panenství, když by se mu líbilo; ne-li, pak staň se vůle jeho.

Uslyševši pak všecko, co bylo v chrámě

přikazováno, vrátila jsem se domů a hořela ještě větší láskou k Bohu než prve a denně jsem plála novými žáry a touhami, bojíc se nesmírně, aby ústa něco nemluvila nebo ucho neposlouchalo něco proti Bohu mému, nebo aby mé oči nehleděly na něco rozkošného. Byla jsem také plna bázně v mlčení a u veliké úzkosti, abych snad nemlčela v tom, co jsem spíše měla mluviti. A když jsem tak byla silně znepokojována u sebe v srdci a všecku svou naději jsem poroučela Bohu, přišlo mi ihned na mysl, uvažovati velikou Boží moc, kterak mu slouží andělé a všecko stvoření, jak jest sláva jeho nevýslovná a neskončená.

Syn mluví: Já jsem král korunovaný svým božstvím bez počátku a bez konce; má koruna nemá začátku ni konce a znamená mou moc, která neměla počátku, ani nebude míti konce. Ale mám jinou korunu, chráněnou v sobě, a tou korunou jsem já, sám Bůh.

Tato pak koruna byla uchystána té, která bude míti ke mně největší lásku, a této koruny jsi, přesladká Matko má, dobyla a strhla ji k sobě spravedlností a láskou. Vždyť o tom vydávají svědectví andělové a jiní svatí, že v tobě byla horoucnější láska ke mně a tvá čistota čistější všech a nade vše se mi líbila. Bylať tvá hlava jako paprskové sluneční, protože tvé přečisté panenství, které jest v tobě jako hlava všelikých ctností, a zdrželivost od všelikých nedovolených hnutí, se líbily a zářily před mým obličejem s všelikou pokorou; proto

jsi zaslouženě zvána Královnou nade vším, co bylo stvořeno, korunovanou: královna pro čistotu, korunovaná pro vynikající důstojnost. Tvé čelo nemělo bělostí rovného a znamenalo stud svědomí tvého, v němž je plno lidského vědění, a sladkost božské moudrosti v něm září nade vše. Tvé oči byly před obličejem Otce mého tak světlé, že se v nich shlížel, protože v duchovním zraku tvém a rozumu duše tvé viděl Otec všelikou vůli tvou, žes nic nechtěla leč jeho, a po ničem jsi netoužila leč podle něho. Uši tvé byly přečisté a otevřeny jako nejkrásnější okna, když ti Gabriel přednesl mou vůli a když já Bůh jsem se stal v tobě tělem. Líce tvá byla barvy převzácné, totiž bílá a červená, protože pověst skutků tvých chvályhodných a sličnost tvého chování, jimiž jsi se denně rozplameňovala, líbily se mi. Opravdu z krásy tvých skutků se radoval Bůh Otec a nikdy neodvrátil svých očí od tebe, a z tvé lásky se dostalo lásky všem. Ústa tvá byla jako svítilna uvnitř hořící a navenek svítící, protože slova a vzněty duše tvé hořely uvnitř Božím poznáním a navenek zářily chvályhodným zřízením tvých pohybů tělesných a nejkrásnějším souladem tvých ctností. Opravdu, nejdražší Matko, slovo tvých úst jaksi přitáhlo mé božství v tebe a vřelost božské sladkosti tvé mne nikdy neoddělovala od tebe, protože slova tvá jsou sladká nad med a střed. Hrdlo tvé jest ušlechtile vzpřímené a překrásně povznešené, protože spravedlnost tvé duše jest plně vzpřímena ke

mně a hybná podle vůle mé, anať nikdy nebyla nakloněna k nějakému zlu pýchy. Vždyť jako šíje se s hlavou ohýbá, tak se otáčel všeliký úmysl a úkon tvůj podle vůle mé. Tvá hruď byla plna všelikých líbezných ctností až tak, že není dobra ve mně, jehož by nebylo v tobě, protože jsi táhla všeliké dobro v sebe ze sladkosti mého chování, když se zalíbilo mému božství vejiti v tebe a mému člověčenství přebývati s tebou a ssáti mléko tvých prsů. Paže tvé byly krásné pravou poslušností a snášením prací, pročež tělesné ruce tvé chovaly člověčenství mé a byl jsem klidný na rukou tvých s božstvím svým.

Hlava III.

ZVĚSTOVANÍ BLAHOSLAVENÉ MARIE.

Maria mluví k dceři, svaté Brigitte: Viděla jsem tři podivuhodné věci. Vidělať jsem hvězdu, ale ne jaká zářívá na nebi; viděla jsem světlo, ale ne takové světlo, jaké svítívá na světě; pocítila jsem vůni, ne jako z bylin nebo z něčeho podobného, ale přelíbeznou a opravdu nevýslovnou, jíž jsem byla všecka naplněna a radostí jsem jásala. A hned jsem uslyšela nějaký hlas, ale ne z lidských úst. A uslyševši jej, dosti jsem se bála, neboť jsem myslila, aby to snad nebyl klam. A hned se zjevil přede mnou anděl Boží jako překrásný člověk, ale ne oděný tělem, a řekl mi: Zdrávas, milosti plná, Pán s tebou. Uslyševši to, divila jsem se, co by to znamenalo, nebo

proč by pronášel takové pozdravení. Věděla jsem, že jsem nehodná a měla jsem se za nehodnou něčeho takového nebo něčeho dobrého, Bohu však není nemožno konati, cožkoliv by chtěl. Tehdy děl anděl po druhé: Co se v tobě narodí, svaté jest, a slouti bude Syn Boží a jak se jemu zalíbí, tak se stane. Nepokládala jsem se však za hodnou, ani jsem se anděla netázala, proč se to stane anebo kdy, ale otázala jsem se: kterak se to stane, když já nehodná jsem matkou Boží se státi a ani muže nepoznávám. Anděl mi odpověděl, jak jsem pravila: Bohu není nic nemožného, ale cožkoliv chce učiniti, stane se. Když jsem to andělovo slovo uslyšela, měla jsem horoucí žádost býti matkou Boží a duše má v lásce mluvila: Aj já, staniž se vůle Boží ve mně. Na to slovo ihned se počínal Syn Boží v životě mém za nevýslovného plesání duše mé i všech údů. A když jsem ho měla v životě, nosila jsem ho bez bolesti, bez obtíže a odporu v životě. Pokořovala jsem se ve všem, vědouc, že jest všemohoucí, jehož jsem nosila.

Hlava IV.

O NAVŠTÍVENI BLAHOSLAVENÉ MARIE U ALŽBĚTY A O VESPOLNÉM OBCOVANÍ MARIE A JOSEFA AZ DO KRISTOVA NAROZENI.

Když mně anděl zvěstoval, že se narodí ze mne Syn Boží, jakmile jsem svolila, ihned jsem pocítila v sobě něco nezvyklé-

ho a podivuhodného, a proto nesmírně se divíc, ihned jsem vystoupila k příbuzné Alžbětě, abych ji potěšila těhotnou a promluvila s ní o tom, co mně byl anděl zvěstoval. A když jsme se setkaly u pramene a potěšily se společným objetím a polibky, nemluvňátko v životě jejím se zaradovalo, plesajíc podivuhodným a viditelným pohybem. I já jsem byla tehdy podobně pohnuta nezvyklým plesáním v srdci svém, takže můj jazyk vyznával nevymyšlená slova o Bohu a duše se tehdy pro radost sotva pamatovala. A když se Alžběta divila vroucnosti ducha, který mluvil ve mně, a já se podobně divila v ní milosti Boží, trvaly jsme obě několik dní pospolu, dobrořečíce Bohu.

Po té však počalo nějaké myšlení doléhati na ducha mého, jak se mám chovati, co zbožného činiti po takové milosti, jíž se mi dostalo; co také odpověděti, kdybych byla otázána, jak jsem počala, anebo kdo jest otcem mého Syna, jenž se má naroditi, by se snad Josef na popud protivníkův nedomýšlel něčeho jiného proti mně. A aj, když jsem tak přemýšlela, stál u mne anděl velmi podobný tomu, jehož jsem dříve viděla a řekl: Bůh náš, kterýž jest věčný, jest s tebou i v tobě; neboj se tedy, neboť on ti dá mluviti, on zřídí tvé kroky i místa a on dokoná své dílo s tebou mocně a moudře.

Josef pak, jemuž jsem byla svěřena, když Poznal, že jsem těhotná, divil se a za nehodného se pokládaje bydleti se mnou,

soužil se, nevěda, co si počíti. Ale anděl mu ve snách řekl: Neodcházej od panny tobě svěřené, neboť jak jsi byl od ní slyšel, tak tomu zcela pravdivě jest. Počalať z Ducha Svatého a porodí Syna, Spasitele světa. Služ jí tedy věrně a buď ochráncem a svědkem její čistoty. Potom od toho dne mně Josef sloužil jako své paní a také já jsem se ponižovala k nejmenším jeho pracím. Poté jsem trvala ustavičně na modlitbě, přejíc si zřídka býti viděna i viděti koho, ani takřka nevycházejíc, leč na přikázané svátky. Bedlivě jsem zachovávala bdění a pozorně naslouchala četbě čítané našimi kněžími, majíc určité doby pro práce rukou, a dbala jsem opatrně postů, jak má přirozenost snésti mohla ve službě Boží. To pak, co nám ze stravy zbývalo, dávali jsme chudým, jsouce spokojeni tím, co jsme měli. A Josef tak mně sloužil, že nikdy nebylo slyšeti z jeho úst slova bláznivého, nikdy reptavého, nikdy zlostného. Bylť on velmi trpělivý v chudobě, pečlivý v práci, kde bylo třeba, velmi tichý vůči háncům, velmi poslušný ve službě mé, velmi pohotovým obráncem proti utrhačům panenství mému, velmi věrným svědkem divů Božích. Byl také mrtev světu a tělu, že po ničem netoužil leč po věcech nebeských, a tak ochotně věřil zaslíbením Božím, že ustavičně říkal: Kéž bych též viděl naplněnu vůli Boží. Velice zřídka přicházíval do shromáždění lidí a na jejich rady, protože všelikou tužbou jeho bylo poslouchati vůle Boží. Proto jest nyní sláva jeho veliká.

Jako věc zcela jistou věz, že Josef, než byl se mnou zasnouben, poznal v Duchu Svatém, že jsem zaslíbila Bohu panenství a že jsem neposkvrněná myšlením, slovem i skutkem. Jakmile jsem přivolila poslu Božímu, Josef vida mocí Ducha Svatého život můj nabíhati, nesmírně se ulekl, nepodezíraje mne z něčeho špatného; ale rozpomínaje se na slova prorokův předpovídajících, že se Syn Boží narodí z panny, pokládal se za nehodná sloužiti takové matce, až mu anděl přikázal ve snách, aby se nebál, ale s láskou mně sloužil. Z bohatství pak jsme si ani já, ani Josef, neponechali nic, leč co bylo nezbytno k životu, Bohu ke cti; ostatního jsme se zřekli z lásky k Bohu. Když pak se blížila chvíle narození mého Syna, kterou jsem zcela dobře napřed znala, přišla jsem podle předzvědění Božího do Betléma, nesouc s sebou přečisté roušky nebo plenky pro svého Syna, kterých před tím nikdo ještě neužil.

Hlava V.

O NAROZENI JEZ1SE KRISTA, O JEHO OBŘEZANÍ, O KLANĚNI SE PASTÝROV A TRI SVATÝCH KRALÚV.

Svatá Brigitta mluví: Když jsem byla v Betlémě u jesliček Páně, viděla jsem Pannu těhotnou, nesmírně krásnou, oděnou bílým pláštíkem a jemnou suknicí. Byl s ní velmi počestný stařec a oba měli s sebou vola a osla. Když pak vešli do jeskyně, uvázal ten stařec vola a osla k jeslím a vy-

šed ven, donesl Panně rozžatou svíci, kterou upevnil na zdi a odešel, aby nebyl osobně při porodu. Nu a ta Panna tehdy zula obuv z nohou svých a rozhalivši bílý pláštík, do něhož byla zahalena, odložila závoj s hlavy a položila jej vedle sebe, zůstavši jen v suknici, a vlasy překrásné jako ze zlata rozpustila na ramena. Potom vyňala dvě plénky lněné a dvě vlněné, velmi čisté a jemné, jež s sebou nesla k zavinutí nemluvňátka, jež se mělo naroditi, a dvě jiné maličké lněné na zahalení a ovázání jeho hlavy, a položila je vedle sebe, aby jich použila v náležitou dobu.

A když to bylo všecko tak uchystáno, tehdy Panna s velikou úctou poklekla, aby se klaněla, i byla zády obrácena k jeslím, tvář však měla pozdviženu k nebi na východ. Nu a vzepjavši ruce a upřevši oči k nebi, trvala jako u vytržení kontemplačním, jsouc opojena slastí Boží. A když tak trvala na modlitbě, v té pojednou v okamžení porodila Syna, z něhož vycházelo tak nevýslovné světlo a zář, že slunce nelze k nim přirovnati, ani oné svíce, kterou tam byl stařec postavil, ať svítila nevím jak, protože onen božský jas hmotný jas svíce úplně potlačil. A náhle hned jsem uviděla to slavné nemluvňátko ležeti na zemi nahé a všecko skvoucí, jehož tělo bylo zcela čisté od všeliké poskvrny a nečistoty. Také jsem tehdy slyšela zpěvy andělské podivuhodně líbezné a velmi sladké. Když tedy Panna pocítila, že už byla porodila, ihned naklonila hlavu a sepjavši ruce s velikou váž-

ností a úctou se Pacholeti klaněla a pravila mu: Buď vítán, Bože můj, Pane můj a Synu můj. A tehdy Pacholík zaplakal a jakoby se chvěl zimou a na tvrdé podlaze, na níž ležel; zmítal se maličko a roztahoval údy, hledaje nalézti zahřátí a mateřské ošetření; tu pak ho Matka vzala na ruce a přitiskla ho na svá prsa, a prsy a čelistí ho zahřívala s velikou radostí a něžným mateřským soucitem. A hned se ho jala velmi pečlivě zavíjeti, nejprve do plének lněných a pak do vlněných a obtáčela jeho tělíčko, holeně a paže páskou přišitou na čtyřech koncích vlněné plenky. Po té ovinula a ovázala Pacholeti kolem hlavy ony dvě lněné roušky, jež k tomu měla uchystány. A jak to dokončila, vstoupil stařec a padnuv na zem, na kolenou se mu klaněl a plakal radostí. Tehdy pak vstala ona Panna, majíc Pachole na loktech a oba spolu, totiž ona a Josef, je položili do jeslí a na kolenou se mu klaněli s nesmírnou radostí a veselím.

Maria mluví k dceři: Když pak jsem Dítko porodila, bez bolesti a bez hříchu jsem je porodila, jako jsem je i počala, s takovým plesáním duše i těla, že nohy mé plesem necítily místa, na němž stály. A jako vešel do všech mých údů za radosti celé duše, tak za radosti všech údů mých s plesáním ducha a nevýslovným veselím vyšel bez úhony mého panenství. A když jsem uviděla a patřila na jeho krásu, duše má ronila radostí jakoby rosu, neboť jsem se viděla nehodnou k takovému Synovi. Když

pak jsem pozorovala místa na rukou a na nohou, o nichž jsem slyšela podle proroků, že budou přibita na kříž, tehdy se mi zalévaly oči slzami a srdce se mi jakoby trhalo zármutkem. A když Syn můj uviděl oči mé zaslzené, rmoutil se skorém až k smrti. Když však jsem rozjímala moc božství jeho, utěšovala jsem se zase, vědouc, že on tak chce a tak jest to prospěšno, a všecku svou vůli jsem srovnala s vůlí jeho, a tak vždy byla má radost smíšena s bolestí.

Svatá Brigitta mluví: Viděla jsem také na témže místě, když slavná Panna Maria a Josef stáli klanějíce se Pacholíkovi v jesličkách, že tehdy přišli pastýřové a hlídači stáda, aby uzřeli Nemluvně a poklonili se mu; a ihned se mu klaněli s velikou úctou a radostí, a pak se navrátili chválíce a oslavujíce Boha ze všeho toho, co byli slyšeli a viděli.

Řekla mi také táž Matka Boží: „Dcero má, věz, že když tři králové mudrci přišli do chléva klanět se Synu mému, já jsem dobře napřed věděla o jejich příchodu. A když vešli a klaněli se mu, tehdy plesal můj Syn a radostí měl obličej veselejší. Také já jsem se nesmírně radovala a veselila podivuhodnou radostí, plesajíc v srdci svém a bedlivě jsem si všímala jejich slov i činů, zachovávajíc je a ukládajíc v srdci svém.

Hlava VI.

O OBŘEZANÍ PACHOLÍKA JEZ1SE.

Soudce mluví: Já jsem sice nepocházel z Abrahama podle Otce, ale podle Matky, ač bez hříchu. A tak, že jsem v božství ustanovil zákon, chtěl jsem i v člověčenství zákon snésti, aby mne netupili nepřátelé, řkouce, že jsem přikázal, čeho jsem nechtěl naplniti.

Maria mluví: Žaluji si, že ten Beránek nejnevinnější byl dnes nesen, jenž uměl výborně choditi; že onen Pacholík dnes mlčel, jenž uměl výborně mluviti, že ten Pacholík nejnevinnější byl dnes obřezán, jenž nikdy nezhřešil; a proto, ač se hněvati nemohu, přece se zdám býti rozhněvána tím, že Pán největší stav se nepatrným pacholíkem jest zapomínán a zanedbáván od svého stvoření.

Hlava VII.

O OČISŤOVANÍ BLAHOSLAVENÉ PANNY MARIE.

Maria mluví: Dcero má, věz, že jsem nepotřebovala očišťování jako jiné ženy, protože můj Syn, jenž se ze mne narodil, sám mne očistil. Ani jsem nebyla poskvrněna sebe menší poskvrnou, anať jsem nejčistšího Syna bez nějaké nečistoty zrodila. Avšak aby se naplnil zákon a proroctví, volila jsem býti živa v zákoně podle zákona. A nežila jsem podle rodičů světa, ale pokorně jsem obcovala s pokornými. A nechtěla jsem ze sebe vyvésti něco zvláštního, ale milovala jsem jen, co bylo pokorné-

ho. Též v takový den jako dnes se bolest má zvýšila. Neboť ač jsem věděla z vnuknutí Božího, že Syn bude trpěti, přece na slova Simeonova, jimiž řekl, že meč pronikne duši mou a že můj Syn bude položen na znamení, jemuž bude odpíráno, tíže mučila ta bolest srdce mé, a dokud jsem nebyla vzata tělem i duší na nebe, nikdy nechyběla v srdci mém, ač byla útěchou Ducha Božího mírněna. Chci také, abys věděla, jak byla od toho dne má bolest v mém myšlení; neboť kolikrát jsem pohlédla na Syna, kolikrát jsem ho zavíjela do plének, kolikrát jsem uzřela jeho ruce a nohy: tolikrát byla má duše jakoby pohlcena novou bolestí, protože jsem myslila na to, jak bude ukřižován.

Hlava VIII.

O OTEKU PACHOLÍKA JEŽÍŠE DO EGYPTA.

Soudce mluví: Proč jsem utekl do Egypta? Odpovídám, že před přestoupením přikázání byla jediná cesta do nebe široká a světlá: široká bohatstvím ctností, světlá moudrostí Boží a poslušností dobré vůle. Nu a když se vůle změnila, ukázaly se dvě cesty, jedna vedla do nebe, druhá odváděla; poslušnost vedla do nebe, neposlušnost sváděla. A že na vůli člověka bylo vyvoliti si dobré a zlé, to jest poslouchati a neposlouchati, proto zhřešil, že chtěl jinak, než jsem já, Bůh, chtěl, aby on chtěl. Aby byl tedy člověk spasen, bylo spravedlivo a hodno, by přišel někdo takový, jenž by

i jeho vykoupil i poslušnost měl dokonalou i nevinnost, a na němž by mohli, kdo by chtěli, ukázati lásku, a kdo by chtěli, zlobu. Avšak k vykoupení člověka neměl býti poslán anděl, protože já, Bůh, své slávy jinému nedávám; ani nebyl nalezen člověk, který by mne mohl usmířiti sám za sebe, tím méně za jiné. Pročež já sám, spravedlivý Bůh, přišel jsem ospravedlniti všecky.

A že jsem utekl do Egypta, tím se ukázala slabost mého člověčenství a naplnilo se proroctví; také jsem dal příklad budoucím, že někdy třeba se vyhnouti pronásledování pro větší příští slávu Boží. 2e pak jsem nebyl nalezen od pronásledovatelův, to úradek mého božství zvítězil nad lidským, protože bojovati proti Bohu není snadno. 2e pak byla povražděna nemluvňátka, to bylo znamením příštího utrpení mého, tajemstvím povolaných a lásky Boží; neboť, ač ta nemluvňátka mně nevydala svědectví hlasem ni ústy, přece vydala smrtí, jakž náleželo nemluvnětství mému, protože bylo už napřed viděno, že i v krvi neviňátek bude dokonána chvála Boží. Zloba nespravedlivých je sice nespravedlivě zasáhla, ale mé božské dopuštění, vždy spravedlivé a dobrotivé, je toliko spravedlivě vydalo, aby se ukázala lidská zloba a nepochopitelný úradek a svatost božství mého. Kde tedy u pacholat vzkypěla nespravedlivá zloba, tam se spravedlivě rozhojnila zásluha a milost, a kde se nedostávalo jazyku vyznání a let, tam prolitá krev dovršovala nejdokonalejší dobro.

Maria mluví k nevěstě: To nebyla bolest nejmenší, kterou jsem měla, když jsem nesla Syna svého utíkajíc do Egypta, a když jsem uslyšela, že nevinná děťátka jsou vražděna a Herodes pronásleduje Syna mého. Ale ač jsem věděla, co bylo psáno o mém Synovi, přece bylo mé srdce plné bolesti a zármutku pro velikost lásky, kterou jsem měla k svému Synovi.

Hlava IX.

O ŽIVOTE JEŽ1SOVE AŽ DO UTRPENÍ.

Maria mluví k nevěstě: Nyní však se můžeš tázati, co činil můj Syn po všecku tu dobu než trpěl? Odpovídám, že byl poddán rodičům, jak mluví evangelium, a počínal si jako jiné děti, až dospěl vyšších let; a nechybělo ani mládí jeho zázraků, aniť tvorové sloužili Stvořiteli svému, modly umlkaly a velmi mnoho se jich shroutilo v Egyptě při jeho příchodu, mudrcové předpověděli, že bude můj Syn znamením velikých věcí budoucích; objevovaly se také služby andělův, naň pak nevstoupila žádná nečistota, ani se neukázaly vlasy jeho rozházeny, čehož všeho ti netřeba věděti, protože v evangeliu se uvádějí znamení božství a člověčenství jeho, jež mohou tebe i jiné poučiti.

Když pak dospěl vyššího věku, trval ustavičně na modlitbách a poslušně vycházel s námi na ustanovené svátky do Jerusalema a na jiná místa. Jeho pohled a hovor byly tak podivuhodný a mily, že mnozí

zarmoucení říkali: Pojďme k Synovi Marie, ten nás potěší. Když pak mu přibývalo let i moudrosti, jíž byl od počátku pln, pracoval někdy rukama něco náležitého a mluvíval k nám zvláště slova útěšná a božská, takže jsme bývali ustavičně plni nevýslovné radosti. Když pak jsme bývali ve strachu, v chudobě a v nesnázích, neučinil nám zlata ni stříbra, ale povzbuzoval nás k trpělivosti, a bývali jsme zázračně ušetřeni od závistníků. Potřebných věcí se nám dostávalo někdy ze soucitu zbožných duší, někdy z naší práce a měli jsme je jen k výživě, ne aby nám zbyly, protože jsme nehledali ničeho, leč sloužiti Bohu.

Kromě toho hovoříval Ježíš v domě důvěrně s přicházejícími přáteli o zákoně, o jeho významech a obrazích; disputoval také veřejně s moudrými, takže se divívali, říkajíce: Hle, syn Josefův učí mistry; mluví v něm nějaký veliký duch. Když pak mne jednou uzřel velmi zarmoucenou, anať jsem myslila na jeho utrpení, vece mi: Nevěříš, Matko, že já jsem v Otci a Otec ve mně jest? Zdaž pak jsi byla poskvrněna mým příchodem, aneb proč se mým odchodem soužíš? Proč se žalostí skličuješ? Jestiť to vůle Otce mého, abych vytrpěl smrt, ba má vůle s Otcem. Nuže, co mám z Otce, to trpěti nemůže, ale tělo, které jsem vzal z tebe, to bude trpěti, aby byla vykoupena těla jiných a duch byl spasen. Také byl poslušný a když mu Josef náhodou řekl: Udělej to neb ono, ihned to dělal, neboť tak skrýval moc svého božství,

že toho nemohl nikdo věděti, leč ode mne a někdy i od Josefa, kteří jsme mnohokrát viděli, jak ho ozářilo podivuhodné světlo, a slyšeli jsme nad ním zpívati andělské hlasy. Vídali jsme také, jak duchové nečistí, kterých exorcisté, v zákoně našem osvědčení, vymítnouti nemohli, vycházeli, uzřevše Syna mého přítomného. Hle, dcero, toto měj ustavičně na paměti a děkuj upřímně Bohu, že skrze tebe ráčil ukázati jiným své mládí.

Hlava X.

O KRISTOVĚ KRTU V JORDÁNU.

Soudce mluví: Proč jsem chtěl býti pokřtěn? Odpovídám: Každému, kdo by chtěl založiti nebo nastoupiti novou cestu, jest potřebí, aby sám jako zakladatel a nastupovatel tou cestou jiné předcházel. Nuže, starému lidu byla dána jakási cesta tělesná, to jest obřízka, na znamení příští poslušnosti a očištění; a jejím jakýmsi účinkem byla příští milost a zaslíbení v osobách věrných a zákon zachovávajících, prve než by přišla zaslíbená pravda; totiž já, Syn Boží; když však přišla pravda, bylo ustanoveno ve věčnosti, protože zákon nebyl leč jakýmsi stínem, aby stará cesta ustoupila, pozbyvši svého účelu. Aby se tedy objevila pravda a stín ustoupil a aby se ukázala snažší cesta do nebe, proto jsem volil já, Bůh a člověk bez hříchu zrozený, býti pokřtěn z pokory a za vzor jiným, též abych otevřel věřícím nebe. A na znamení toho,

když jsem byl pokřtěn, otevřelo se nebe, byl slyšán Otcův hlas a Duch Svatý se zjevil v podobě holubice, já pak, Syn Boží, jsem byl ukázán v pravém člověkovi, aby věrní věděli a věřili, že Otec otvírá pokřtěným věřícím nebe, že s křtícím jest Duch Svatý a síla mého člověčenství v živlu, ač jedno jest působení a jedna vůle Otcova, má i Ducha Svatého. Tak tedy, když přišla pravda, to jest, když já jsem přišel na svět, kterýž jsem pravda, tehdy ihned zmizel stín, byla rozlomena skořápka zákona a objevil se ořech, ustoupila obřízka a byl ve mně potvrzen křest, kterým se mladým i starým otvírá nebe a ze synů hněvu se stávají synové milosti a života věčného.

Hlava XI.

KTERAK KRISTUS KAZE V ČLOVĚČENSTVÍ. PO KRTU OSVÍTIL SVĚT, UKAZAV CESTY DO NEBE.

Syn Boží mluví: Tento svět byl před mým Vtělením jako nějaká poušť, na níž byla studnice kalná a nečistá, z níž všichni pijící ještě více žíznili a krvavé oči ještě hůře stonaly. Vedle této studnice stáli dva mužové, z nichž jeden volal, řka: Pijte bezpečně, neboť přichází lékař hojící všeliký neduh; druhý pak říkal: Pijte s radostí, marno jest toužiti po věcech nejistých. K této studnici vedlo také sedmero cest a proto všichni po ní toužili. Nuže, svět se dobře připodobňuje poušti, kde jsou šelmy, neplodní stromové a vody nečisté: protože člověk

byl jako šelma, dychtivý prolévání krve bližního svého, neplodný ve skutcích spravedlnosti a nečistý skrze nezdrželivost a žádostivost. A na této poušti hledali lidé studnici kalnou, to jest lásku světa a jeho čest, která jest hluboká v pýše, kalná v pečování a ve starosti o tělo; a přístup k ní byl skrze sedmero smrtelných hříchů jako po sedmeru cestách. Dva pak mužové stojící vedle studně, znamenají mistry pohanské a židovské. Učitelé židovští totiž byli pyšní zákonem, který měli a nezachovávali, a že byli velikými hrabivci, proto podněcovali lid slovy i vzory hledati věcí časných, prohlašujíce: Žijte bezpečně, neboť přijde Messiáš a všechno obnoví. Učitelé pohanští pak říkali: Užívejte tvorů, které vidíte, protože svět jest k tomu stvořen, abychom se radovali. A když člověk tak slepě stál, že ani Boha si nevšímal ani nemyslil na věci budoucí, tehdy jsem přišel já, Bůh s Otcem a s Duchem Svatým na svět a vzav na se člověčenství, kázal jsem a zjevně jsem pravil: Co Bůh zaslíbil a Mojžíš napsal, jest naplněno. Milujtež tedy věci nebeské, protože věci světské pomíjejí, a dám vám věci věčné. Ukázal jsem také sedmeru cestu, kterou by se člověk od své marnosti odvrátil. Ukázal jsem totiž chudobu a poslušnost, učil jsem postům a modlitbám; utíkával jsem někdy lidem a stával jsem sám modle se, přijímal jsem potupy, volil jsem práce a bolesti, snášel jsem tresty a opovržení. Tuto cestu jsem sám skrze sebe ukázal a moji přátelé po ní dlou-

ho chodili, nyní však jest zpustlá. Strážcové dřímají, přecházející se baví věcmi marnými a novými, proto povstanu a nebudu mlčeti. Odejmu hlas radosti a pronajmu svou vinici jiným, kteří přinesou užitek časem svým. Avšak podle obecného přísloví mezi nepřáteli bývají přátelé. Proto pošlu svým přátelům slova sladší nad datličky, lahodnější medu, dražší zlata. Kdo je přijmou a zachovají, budou míti ten poklad, který trvá šťastně na věky a nepomíjí, ale zvětšuje se ve věčném životě.

Dříve než jsem vyšel a jal se pracovati, volal přede mnou hlas, jenž pravil: Sekyra jest už ke stromu přiložena. A jakýž to byl hlas, ne-li Jan Křtitel, jenž byv přede mnou poslán na poušť, volal: Sekyra jest ke stromu přiložena, jako by říkal: Člověk buď již připraven, protože sekyra jest již připravena. A přicházíval jako připravující cestu k městu a odklízel všecky překážky. Já však přišed, pracoval jsem od východu slunce až do západu, to jest od svého vtělení až na smrt kříže jsem se přičiňoval o spásu člověkovu; a uprchl jsem na počátku vstupu na tu poušť před svými nepřáteli, to jest před pronásledujícím Herodesem; byl jsem pokoušen od ďábla a trpěl jsem pronásledování; jedl jsem a pil a konal jiné nezbytné věci přirozenosti bez hříchu na vzdělání víry a na ukázání pravé na se vzaté přirozenosti.

Hlava XII.

O JAKOSTI POSTAVY A O TĚLESNÉ PODOBĚ PANA NAŠEHO JEZ1SE KRISTA.

Maria mluví: Můj Syn byl tak sličný v obličeji, že nikdo mu nepohlédl to tváře, aby se nebyl potěšil jeho pohledem, i když měl v srdci bolest. Spravedliví pak byli utěšováni duchovní útěchou, ale i zlým se ulevovalo v zármutku světa po tu dobu, co ho viděli. Proto také truchlící říkávali: „Pojďme a vizme Syna Mariina, aby se nám aspoň po tu dobu ulevilo." Nuže, ve dvacátém roce věku svého byl dokonale velkým a silným mužem. Mezi prostředními moderní doby byl veliký, nebyl tělnatý, ale podle svalstva a kostí silný. Vlasy, obočí a bradu měl hnědožluté, bradu dlouhou na dlaň napříč v ruce, čelo neměl vyvstávající ani zapadlé, ale přímé. Nos pravidelný, ne malý ani příliš veliký; oči pak jeho byly tak čistý, že i nepřátelům bylo potěšením naň pohleděti, rty neměl tlusté, ale jasně červené. Bradu neměl vyčnělou ani příliš dlouhou, ale krásně zřízenou a půvabnou, čelisti mírně plny masa. Barva jeho byla bělostná promísena s jasně červenou, postavu měl přímou a na celém jeho těle nebylo ani poskvrny, jakž dosvědčovali též ti, kteří ho viděli úplně nahého a bičovali ho přivázaného u sloupu; nikdy naň nevešel hmyz a vlasů neměl rozházených ani nečistých.

Hlava XIII.

KTERAK V KRISTOVI BYLY PRI SMRTI VÍRA, NADĚJE A LASKA DOKONALÉ, A V NAS UBOHÝCH JSOU NEDOKONALÉ, A O KRVAVÉM POTU, KTERÝ PROLIL NA HOŘE OLIVETSKÉ.

Ježíš Kristus mluví: Při své smrti jsem měl tré věcí. Předně víru, když jsem poklekal na kolena a modlil se, věda, že Otec by mne mohl vytrhnouti z utrpení. Za druhé naději, když jsem tak vytrvale čekal a říkal: „Ne jak já chci." Za třetí lásku, když jsem říkal: „ Buď vůle tvá." Měl jsem také úzkosti tělesné a přirozený strach z utrpení, když krvavý pot vyšel z těla. Proto aby se moji přátelé nelekali, že jsou opuštěni, když jim nastává soužení, ukázal jsem jim na sobě, že slabé tělo vždycky utíká trudům. Ale chtěla by ses tázati, kterak vyšel krvavý pot z mého těla? Zajisté jako krev nemocného se na všech údech vysušuje a stravuje, tak se též stravovala má krev bolestí přirozené smrti. Konečně Otec chtěje ukázati cestu, kterou se otevře nebe a člověk vyloučený vejde, vydal mne z lásky v utrpení, aby mé tělo bylo po dokonaném utrpení oslaveno ve slávě. Neboť mé člověčenství by nebývalo mohlo vejiti do slávy ze spravedlnosti, i když bych to býval mohl učiniti mocí svého božství.

Jakž tedy zaslouží vejiti do mé slávy ti, kteří mají nepatrnou víru, jalovou naději a lásky žádné? Vždyť kdyby měli aspoň víru ve věčnou radost a děsné tresty, ne-

žádali by si ničeho leč mne. Kdyby věřili, že já vše vidím a vím a na vše mám moc a ze všeho soudu vyhledávám, znicotněl by jim svět a báli by se přede mnou zhřešiti více ze strachu mého než pro lidi. Kdyby měli pevnou naději, byla by jejich mysl všecka obrácena ke mně i jejich myšlení. Kdyby měli lásku Boží, uvažovali by aspoň v duchu, co jsem pro ně učinil, jak velikou námahu jsem obětoval v kázání, jak velikou bolest v utrpení, jak velikou lásku při smrti, že jsem byl totiž dříve hotov umříti, nežli je opustiti. Ale jejich víra jest slabá a jako by se kolísala v nich, hrozíc se co nejdříve shroutiti, protože věří, dokud na ně nedoráží pokušení, ale pozbývají důvěry, přihodí-li se něco protivného. Naděje jejich jest marná, neboť doufají, že bude hřích odpuštěn bez spravedlnosti a bez pravosti soudu. Kojí se nadějí, že dostanou království Boží zadarmo: žádají dojiti milosrdenství bez náležité spravedlnosti. Láska jejich ke mně jest všecka studená, protože nikdy se nerozněcují, aby mne hledali, leč když je nutí soužení. Jakž pak se mohu s takovými zahřátí, když nemají ani správné víry, ani pevné naděje, ani vroucí lásky ke mně? Pročež když budou volati ke mně a říkati: „Smiluj se nade mnou, Bože," nezasluhují býti vyslyšeni, ani vejiti do slávy mé. Poněvadž nechtějí následovati svého Pána k utrpení, proto ho nebudou následovati ani ke slávě. Nemůžeť se žádný vojín zalíbiti svému pánovi a po pádu býti přijat na jeho milost, nevykonal-

li dříve nějakého pokoření proto, že jím byl pohrdl.

Hlava XIV.

KTERAK BYL KRISTUS OD JIDASE VYDÁN A OD ŽIDO LAPEN A JAK SE MU ROUHALI.

Maria mluví: Když se přiblížil Jidáš, jeho zrádce, naklonil se k němu Ježíš, protože Jidáš byl malé postavy, políbil ho a řekl: „Příteli, proč jsi přišel?" A hned ho někteří surově lapili, jiní ho tahali za vlasy, jiní ho plivanci hyzdili.

Poté mluvil Syn, řka: Jsem pokládán jako za červa, jenž leží v zimě jako mrtvý, na něhož mimojdoucí vyplivnou a šlapou mu po hřbetě. Tak mně dnes učinili židé jako červu, protože jsem byl od nich souzen jako nejopovrženější a nejnehodnější. Tak mnou pohrdají též křesťané, protože všecko to, co jsem učinil a vytrpěl z lásky k nim, pokládají za nicotné. Šlapou také jakoby po mém hřbetě, když se více bojí a ctí člověka, nežli mne, Boha svého, když spravedlnosti nepokládají za nic a podle své libovůle ustanovují čas a způsob mého smilování. Bijí mne také jakoby do zubů, když slyšíce má přikázání a o mém utrpení, říkají: „Dělejme si nyní, co nás těší, a přes to se nám dostane věcí nebeských. Neboť kdyby nás byl chtěl Bůh zatratiti aneb na věky ztrestati, nebyl by nás stvořil a nebyl by nás vykoupil tak hořce." A proto zakusí mé spravedlnosti, neboť jako nezůstane nejmenší dobro neodplaceno, tak

ani nejmenší zlo nebude neztrestáno. Pohrdají mnou také, jako by po mně šlapali, když nedbají církevních soudů, totiž vyobcování; proto jako se jiní veřejně chrání vyobcovaných, tak oni budou ode mne odloučeni; neboť vyobcování, zná-li se a pohrdá-li se jím, hůře škodí než tělesný meč. Pročež já, kterýž se nyní zdám jakoby červem, míním oživnouti hrozným soudem svým. A přijdu tak strašný, že kdo mne uzří, řeknou horám: „Padněte na nás od tváře hněvu Božího."

Hlava XV.

KTERAK JEST KRISTUS NYNÍ POKLÁDÁN OD NEPRAVÝCH KŘESŤANU JAKO KDYSI OD ŽIDU ZA NEJNECTNEJS1HO A NEJNICOTNEJS1HO A PROČ DOVOLUJE, ABY SE MU ZLÍ LIDÉ V TETO DOBE ROUHALI.

Maria mluví k svému Synu, řkouc: Požehnaný buď ty, kterýž jsi bez počátku a bez konce. Ty jsi měl tělo nejvznešenější a nejušlechtilejší. Tys byl mužem nejstatečnějším a nejctnostnějším. Tys byl tvorem nejdůstojnějším.

Syn *odpovídá:* Slova tvá, jež vycházejí z tvých úst, jsou mi lahodná a chutnají mi v hloubi srdce jako nejlahodnější nápoj. Ty jsi mi libější nade vše stvoření. Neboť jako v zrcadle se spatřují různé tváře, ale žádná se nelíbí víc než vlastní, tak já sice svaté své miluji, tebe však miluji zvláštní láskou, protože jsem byl z tvého těla zrozen. Ty jsi jako myrha vyvolená, jejížto vůně

vystoupila k božství a svedla je do tvého těla. Nu a tato vůně vtáhla tělo tvé i duši v božství, kde nyní jsi s tělem i s duší. Buď požehnána, protože se z tvé krásy radují andělé, tvou silou jsou osvobozováni všichni, kteří tě vzývají upřímným srdcem. Ve tvém světle se třesou všichni zloduchové a neodvažují se před tvým leskem setrvati, protože chtějí býti stále ve tmě. Tys mi vzdala trojí chválu, když jsi řekla, že mám tělo nejvznešenější, za druhé jsi mne nazvala mužem nejstatečnějším, za třetí nejdůstojnějším tvorem.

Tomuto trému však odporují jediné ti, kdo mají tělo a duši. Praví totiž, že jsem měl tělo nepočestné, že jsem mužem nejpovrženějším, tvorem nejnicotnějším. Vždyť co jest nepočestnějšího, než jiných ponoukati k hříchu? Tak praví, že tělo mé svádí k hříchu. A mluví, že hřích není tak ohavný, jak se říká, ani se tolik nelíbí Bohu. Neboť kdyby prý Bůh byl nechtěl, nebývalo by ničeho, aniž co bylo stvořeno bez něho. Proč bychom tedy neměli užiti toho, co bylo učiněno k našemu užitku? Křehkost přirozenosti toho vyžaduje, a tak byli živi všichni před námi, a jsou živi. Tak mně nyní lidé mluví. Člověčenství mé však, v němž jsem se zjevil, pravý Bůh mezi lidmi, zvou nepočestným, jako bych byl radil něco neužitečného a nepočestného, když jsem je zrazoval od hříchu a ukazoval, jak těžký jest.

Také nic nezvou počestným leč hřích a co se líbí vůli jejich. Praví také, že jsem

mužem praohavným. Co však jest ohavnějšího, než když ústa mluvícího pravdu jsou tlučena kamením, jest do tváře bit a ještě slyší i výčitku řkoucích: „Kdyby byl mužný, hájil by se." Tak činí mně. Mluvím jim skrze Učitele a Písmo Svaté, ale praví, že mluvím lež. Tlukou mne do úst kamením a pěstmi, když se dopouštějí cizoložství, vražd a lží, a říkají: „Kdyby byl mužný, kdyby byl Bohem nejmocnějším, trestal by takové přestoupení." Já však to snáším ve své trpělivosti a slýchám je denně říkati, že trest není věčný ani hořký, jak se praví, a soudí, že slova má jsou lživá.

Za třetí mne prohlašují za nejnicotnějšího tvora. Co však jest v domě odstrčenějšího než pes a kočka, a kdož by za ně výměnou rád nevzal koně? Ale člověk mne má za horšího než psa, neboť nechtěl by mne přijati, aby pozbyl psa, a spíše mne by odhodil a odpřisáhl se mne, než by měl pozbýti kůže. Nač však tak nepatrného, mysli se zamlouvajícího, se méně myslí a po čem méně touží než po mně? Vždyť kdyby mne lidé činili víc než jiné stvoření, více by mne milovali než co jiného. Oni však nemají nic tak nepatrného, co by nemilovali, jako mne. Všeho jest jim líto, jen ne mne. Bolí je škody vlastní i přátel, bolí je urážka jediným slovem, bolí je, urazí-li jiné lidi vznešenější sebe, nebolí je však, urazí-li mne, Stvořitele všeho. Který člověk jest tak opovržený, aby nebyl slyšen, když by prosil, aby mu nebylo něco oplaceno, když by dal? Já však jsem nejopovrženěj-

ším v očích jejich, neboť mne nepokládají za hodna ničeho dobrého, jenž jsem jim všecko dobré dal. Nuže tys, Matko má, více okusila z mé moudrosti, a jako z tvých úst nikdy nevyšla leč pravda, tak ani z mých úst nikdy nevychází leč pravda. Ospravedlním se před tváří všech svatých prvnímu, jenž řekl, že nemám tělo pranic náležité, a dokáži, že mám tělo opravdu nejpočestnější bez úhony a bez hříchu, a takový se dostane do hanby věčné, jakž všichni uzří. Tomu pak, jenž pravil, že má slova jsou lživá a že nevím, jsem-li Bůh nebo ne, dokáži, že jsem opravdu Bůh, a on steče jako bahno do pekla. Třetího pak, jenž prohlásil, že jsem nejnicotnějším, já odsoudím do věčného zatracení, i neuzří nikdy mé slávy ani mé radosti.

Soudce mluví: Tážeš se, proč dovoluji, aby se mi rouhali? Odpovídám: „Jest psáno, že když král David utíkal pronásledování synovu, člověk na cestě mu zlořečil, a když Davidovi služebníci chtěli ho zabiti, zakázal jim ze dvou důvodů: Předně, že měl naději navrátiti se, za druhé, že rozvažoval vlastní slabost, zlořečícího hřích a bláznovství, a Boží trpělivost a dobrotu k sobě. Já jsem David v obraze. Člověk mne pronásleduje jako služebník Pána, vypuzuje mne zlými skutky svými z mého království, to jest z duše, kterou jsem stvořil a která jest mým královstvím. Ba činí mi výtky jako nespravedlivému na soudě, rouhá se mi také, protože jsem trpěliv. Ale že jsem tichý, snáším jejich nerozum a že

jsem soudcem, čekám jejich obrácení až do poslední chvíle. Konečně, že člověk více věří nepravdě než pravdě, miluje více svět nežli mne, svého Boha, proto není divu, že zlý jest trpěn ve své zlobě, neboť ani nechce hledati pravdy ani se vzpamatovati ze své zloby.

Hlava XVI.

KTERAK BYL KRISTUS BIČOVÁN A ODSOUZEN K SMRTI.

Maria mluví: Když byl doveden k sloupu, sám se svlekl se šatů. Sám položil ruce na sloup a nepřátelé je bez milosrdenství svázali. A byv přivázán, neměl vůbec žádné zástěry, ale stál tak, jak se byl narodil, a trpěl hanbu své nahoty. Ale pozdvihli se nepřátelé jeho, kteří všude stáli, když přáleté jeho prchali, a bičovali jeho tělo čisté od všeliké poskvrny a od hříchu.

Nu a těmi bodlavými biči se zapletenými ohnutými bodci bylo všecko jeho tělo rozdrásáno, ne vytrháno, ale rozbrázděno.

Tož na první ránu jsem padla, stojíc blízko, jako mrtvá a když jsem nabrala dechu, viděla jsem tělo jeho mrskáno a bičováno až na žebra, takže mu je bylo viděti. A co trpčího, když biče zdvihali, rozbrázdovali jimi maso. Když pak můj Syn stál všecek zkrvácený a všecek byl tak rozdrásán, že na něm nebylo možno nalézti místečka zdravého aniž co k bičování, tehdy jeden, roznítiv se v duchu, tázal se: „Což pak ho ubijete takto neodsouzeného?" A hned přeťal

pouta jeho. I oděl se můj Syn v roucha svá. Tehdy jsem viděla místo, kde stály nohy jeho, všecko plné krve a podle stop Syna svého jsem poznávala, kudy kráčel. Neboť kudy šel, bylo viděti zemi zbrocenou krví, a nedovolovali mu, aby se oblekl, ale hnali ho a táhli, aby pospíšil. Když pak byl veden jako lotr, setřel si můj Syn s očí krev. A jak byl odsouzen, vložili naň kříž, aby jej nesl. Když pak jej byl chvíli nesl, přišed jeden, vzal jej, že mu ho ponese. Zatím co šel můj Syn na místo utrpení, jedni ho bili po šíji, jiní tepali do tváře. A byl tak silně a mocně bit, že jsem sice neviděla bijícího, ale slyšela jsem jasně ránu dopadnouti. A když jsem s ním došla na místo utrpení, viděla jsem tam uchystány všecky nástroje k jeho smrti. Můj Syn pak, přišed tam, sám se svlekl se šatů a služebníci si pravili: „Tyto šaty jsou naše a už je nedostane, protože jest odsouzen k smrti." A když Syn můj stál, jak byl narozen, s nahým tělem, tehdy jeden přiběhl a donesl mu zástěru, kterou on srdečně plesaje zakryl hanbu svou.

Hlava XVII.

KTERAK BYL PAN NAS JEŽÍŠ KRISTUS, BERANEK BEZ POSKVRNY, ZA NAS HŘÍŠNÍKY NA KRÍZ PŘIBIT A UMŘEL.

Brigitta mluví: Když jsem byla na hoře Kalvarii plna žalu plačíc, viděla jsem Pána svého, jak byl veden nah a zbičovaný 2idy k ukřižování, a bedlivě ho hlídali. Viděla

jsem také tehdy díru vydlabanou v hoře a vůkol křižující uchystané vykonat to ukrutenství. *Pan pak, obrátiv se, řekl mi:* Pohleď, v tom skalním otvoru byla zasazena pata mého kříže v čas utrpení. A hned jsem viděla, jak Židé zasazovali a silně upevňovali jeho kříž v skalní rozsedlině na hoře, zarážejíce dokola vší silou kladivem dřeva, aby kříž pevněji stál a nepadl.

Nu a když byl kříž tak tuze upevněn, ihned stavěli dřevěné desky kolem kmene kříže na způsob schodů až na místo, kde měly býti ukřižovány jeho nohy, aby mohl po těch schodových deskách vystoupiti i on i křižující a pohodlně na nich státi při křižování. A pak vystoupili po těch schodech sami, vedouce ho s posměchem a tupením převelikým, on však s radostí vystupoval veden jsa jako beránek tichý k obětování.

A když už byl nahoře na deskách, ihned rozpjal paži dobrovolně, ne z přinucení a otevřev svou pravici položil ji na kříž, ti ukrutní mučitelé pak ji nelidsky na kříž přibili; prohnali ji hřebem na tom místě, kde byly kosti pevnější. Pak zase natáhli provazem silně jeho levici a přibili ji na kříž podobně. Poté napjali tělo nesmírně na kříž a položivše jednu holeň jeho na druhou, přibili nohy tak spojené na kříž dvěma hřeby; a tak silně rozpjali ty slavné údy na kříž, že se mu skorém všecky žíly a šlachy strhaly. Potom znovu vložili a upravili na jeho přesvaté hlavě trnovou korunu, kterou mu byli s hlavy sundali, když byl křižován, a ta tak silně rozbodala úcty-

hodnou jeho hlavu, že ihned byly oči jeho plny tekoucí krve. Také uši byly ucpávány, obličej i brada skorém pokryty a zality tou růžovou krví. A ihned ti křižující a vojínové rychle odklidili všecky ty desky, přiléhající ke kříži a pak zůstal kříž a Pán můj ukřižovaný na něm.

Když pak jsem naplněna jsouc bolestí pohleděla na jejich ukrutnost, tehdy jsem uzřela jeho žalostiplnou Matku ležeti na zemi a jako by třásti se a napolo mrtvou; Jan a jiné sestry její, které tehdy stály nedaleko od kříže na pravé straně, ji těšili. Probodla mne tedy nová bolest útrpnosti s tou přesvatou Matkou do té míry, že jsem takřka cítila, jak srdce mé pronikal jakýsi ostrý meč nesnesitelně hořký. Nakonec pak povstala ta jeho bolestná Matka, jako by tělesně zdrcena, pohlédla na svého Syna a tak stála držena jsouc od sester, všecka hrůzou zmámená a jako mrtvá, živa jsouc jako by mečem bolesti probodená.

Poté mluvil Kristus v tutéž hodinu téže své nevěstě blažené Brigittě, řka: Tohoto zajisté, co jsi nyní viděla, a jiných věcí, jež jsem vytrpěl, knížata světa nedbají, aniž si všímají míst, na kterých jsem se zrodil a trpěl, neboť jsou podobni člověkovi majícímu vyhrazené místo pro šelmy a nezkrocenou zvěř, i vypustí na ně honicí psy a baví se pohledem na běhání psů a zvěře. Tak podobně hledí knížata pozemská a všichni stavové světa s větší dychtivostí a zálibou na požitky pozemské než na mou

smrt, mé utrpení a na mé rány. Proto jim pošlu ještě po tobě slova svá a nezmění-li svých srdcí a neobrátí-li jich ke mně, budou zavrženi s těmi, kteří si dělili roucha má, o oděv můj metali los.

Maria mluví k dceři: Tehdy jsem slyšela, jak jedni říkali, že můj Syn byl lotr, jiní, že nikdo nebyl hodnější smrti než můj Syn, a z toho slyšení se má bolest obnovovala. Ale jak bylo pověděno, při první ráně, když byl doň vrážen první hřeb, padla jsem zděšeně jako mrtvá, v očích se mi zatmělo, ruce se třásly, nohy potácely a nevzhlédla jsem z hořkosti, dokud nebyl úplně přibit. Když pak jsem povstala, viděla jsem svého Syna bědně viseti a já, Matka jeho, všecka zkormoucená a odevšad děšená, sotva jsem mohla státi. A můj Syn vida mne a své přátele neutěšitelně plakati, žalostným a vysokým hlasem volal k svému Otci, řka: „Otče, proč jsi mne opustil?" Jako by říkal: „Není nikoho, kdo by se nade mnou smiloval, leč ty, Otče."

Na to volání, jež více z útrpnosti ke mně volal než k sobě, jsem nemohla zapomenouti, dokud jsem nevešla do nebe.

Pak se oči jeho jevily napolo mrtvé, tváře vpadlé a obličej zubožený, ústa jeho otevřená a jazyk krvavý, břicho přitisklé k páteři jako by neměl útrob, tak byly šťávy jeho vyčerpány. Všecko tělo měl bledé a zsinalé z prolité a vyšlé krve. Ruce a nohy jeho byly nesmírně ztuha napjaty a podle podoby kříže ke kříži přitaženy a upevněny, brada a vlasy všecky zbroceny

krví. Nuže, když můj Syn tak stál rozdrásaný a zsinalý, měl živo už jen srdce, protože měl velmi zdravou a silnou přirozenost. Vzalť si z mého těla tělo nejčistší a nejlépe utvárněné. Kůži měl tak jemnou a tenkou, že nebyl nikdy tak lehce šlehnut, aby nebývala ihned vytryskla krev. Také krev jeho byla tak svěží, že ji bylo možno viděti na čisté kůži. A že měl úplně zdravou přirozenost, zápasil v jeho probodaném těle život se smrtí. Neboť tu vystupovala bolest z probodaných údů a šlach těla k srdci, jež bylo zcela svěží a neporušené, a mučila je neuvěřitelnou bolestí a utrpením; tu zase sestupovala bolest ze srdce do rozdrásaných údů a tak s hořkostí prodlužovala smrt. A když můj Syn, jsa těmito bolestmi sklíčen, pohlédl na své plačící přátele, kteří by byli raději v sobě onen trest s jeho pomocí vytrpěli nebo na věky v pekle hořeli, než aby ho viděli tak mučeného, převyšovala ona bolest z bolesti nad přáteli všelikou hořkost a soužení, jež trpěl buď v těle nebo v srdci, protože je něžně miloval.

Tehdy z nesmírné úzkosti těla, z čistého člověčenství volal k Otci: „Otče, v ruce tvé poroučím ducha svého." Nuže, ten hlas když jsem slyšela, já, jeho přežalostná Matka, zatřásly se mi všecky údy hořkou bolestí mého srdce. A kdykoliv jsem později na ten hlas myslila, slyšela jsem ho v uších jako přítomný a živý. Když pak nastávala smrt a srdce návalem bolestí pukalo, tehdy se všecky jeho údy zatřásly,

hlava se mu maličko pozdvihla a nakláněla. ťJsta jeho bylo viděti otevřená a jazyk všecek krvavý. Ruce se mu maličko stáhly z místa proražení a tíži těla více udržovaly nohy. Prsty a paže se jaksi rozpínaly a hřbet se silně tiskl ke kmeni. Tehdy mi někteří říkali: „Maria, tvůj Syn jest mrtev." Jiní pak pravili: „Umřel, ale povstane." A tak když všichni mluvili, jeden přišed vrazil kopí do jeho boku tak silně, že téměř vyšlo druhým bokem. A když bylo dřevce vytaženo, ukázal se hrot rudý krví. Tehdy se mi zdálo, jako by bylo mé srdce prokláno, když jsem viděla srdce mého nejmilejšího Syna probodené.

Maria mluví k nevěstě, řkouc: Při smrti mého Syna bylo všecko ve zmatku. Byloť viděti, jaí [illegible] Syna vydalo na smrt a nikdy se od něho neodloučilo ani při smrti, v hodinku úmrtí s ním mělo útrpnost, i když božství nemůže trpěti žádné bolesti ani trestu, protože není podrobeno utrpení a jest nezměnitelné, Syn sám trpěl bolest na všech údech a také v srdci, ač podle božství byl nesmrtelný; také jeho duše nesmrtelná trpěla, neboť vyšla z těla. Bylo viděti, jako by i shromáždění andělé byli poděšeni, když viděli Boha v lidské přirozenosti na zemi trpěti. Ale jakž pak mohou býti poděšeni andělé, kteří jsou nesmrtelní? Zajisté jako spravedlivý, když by viděl svého přítele něco trpěti, zač by dostihl největší slávy, radoval by se sice ze slávy, které dosáhne, avšak pro utrpení jako by se nějak rmoutil. Tak i andělé ja-

ko by se bývali rmoutili pro jeho trest, i když nemohou trpěti, ale radovali se z jeho příští slávy a z užitku, který vzejde z jeho utrpení. Také všichni živlové byli uvedeni ve zmatek, slunce a měsíc nevydali světla svého, země se třásla, kamení pukalo, hrobové se otvírali v hodinu smrti Syna mého. Všichni pohané se rozrušovali, kdekoliv byli, protože v srdci jejich nastalo jakoby jakési bodání bolesti, ač nevěděli, odkud jest. Kormoutila se též srdce křižujících ho v tu hodinu, ale ne k slávě jejich. Ještě i nečistí duchové se děsili v tu hodinu a byli dolekaně jako v jedno shluklí. Ti pak, kdož byli v lůně Abrahamově, byli mnoho vzrušeni tou měrou, že raději chtěli býti na věky v pekle, než viděti takový trest na Pánu svém. Jakou však bolestí já jsem tehdy trpěla, kteráž jsem tehdy při svém Synovi stála, Panna a Matka jeho, nemůže si nikdo povážiti. Pročež, dcero má, vzpomínej na utrpení mého Syna, utíkej nestálosti světa, kterýž není leč jakýmsi zdáním a květem rychle usychajícím.

Hlava XVIII.

ZE KAŽDÝ ČLOVĚK MA C1T1TI BOLEST S PANNOU MARII, JEJÍŽ SRDCE BYLO PRI SMRTI KRISTOVĚ PROBODENO PATERÝM KOPÍM.

Matka Boží mluví k nevěstě, řkouc: Dcero, chci, abys věděla, že kde jest tanec, tam jest tré věcí, totiž jalové veselí, zmatený

hlas a zbytečná námaha. Když však vejde někdo soužící se neb smutný do domu tančení, tehdy přítel jeho veselému tanci přítomný, vida přítele svého přicházeti smutného a truchlícího, ihned zanechá veselí, vzdálí se tance a cítí bolest se soužícím se přítelem. Tím tancem jest tento svět, jenž se stále kolotá v neklidu, který se zdá býti pošetilým lidem veselím. Na tom světě jest trojí: jalové veselí, bláznivá slova a neužitečná práce, protože všecko, čím člověk pracuje, zanechává za sebou.

Kdo však jest na tomto tanci světa, uvaž útrapu a bolest mou, žel se mnou, která jsem byla odloučena od všeliké radosti světa, a odluč se od světa. Vždyť při smrti svého Syna jsem byla jako žena mající srdce přiražené paterým kopím. Prvním zajisté kopím byla nahota hanbivá a potupná, neboť jsem viděla nejdražšího a nejmocnějšího Syna svého státi u sloupu nahého a nemajícího žádného přistření. Druhým bylo jeho obžalování. Neboť naň žalovali, nazývajíce ho zrádcem a lhářem i také úkladníkem, a já jsem o něm věděla, že jest spravedlivý a pravdomluvný, že nikoho neurazil, ani nechtěl uraziti. Třetím kopím mně byla jeho trnová koruna, která tak hrozně zbodala přesvatou jeho hlavu, že mu krev stékala do úst, na bradu a do uší jeho. Čtvrtým byl žalostný hlas na kříži, kterým volal k Otci, řka: „Otče, proč jsi mne opustil?" Jako by chtěl říci: „Otče, není, kdo by se nade mnou smiloval leč ty." Pátým kopím, které proniklo mým srdcem,

byla jeho nejkrutější smrt. Neboť z kolika žil vyšla jeho drahocenná krev, tolika jakoby kopími bylo probodeno mé srdce. Bylyť probodeny žíly rukou a noh jeho, a bolest probodených šlach pronikala neutěšitelně k srdci jeho a ze srdce znovu do šlach, a že srdce jeho bylo zcela živé a zdravé, ježto bylo utvárněno z nejlepší přirozenosti, zápasily spolu život a smrt, a tak se hořce prodlužoval život v bolestech. Když pak nastávala smrt a srdce pukalo nesnesitelnou bolestí, tehdy se hned otřásli všichni údové jeho a hlava vyvracející se na hřbet se maličko pozdvihla. Přivřené oči se asi dopola otvíraly, podobně se otvírala jeho ústa a bylo viděti jeho krvavý jazyk. Prsty a paže, jež byly jako by staženy, se rozpínaly. Když pak odevzdal ducha, hlava se sklonila k prsům. Ruce se maličko poodtáhly z míst hřebů a nohy držely větší váhu.

Tehdy mně ztrnuly ruce. Oči se zatemnily a tvář byla bledá jako umrlčí. Uši nic neslyšely. Ústa nemohla nic mluviti. Také nohy mi vrávoraly a tělo mé padlo na zemi. Když pak jsem se země povstala a viděla svého Syna opovrženějším než malomocný, ponechala jsem všecku svou vůli jemu, vědouc, že všecko se událo podle jeho vůle a nebylo by se to mohlo státi leč z jeho dopuštění, i děkovala jsem mu za všecko. A do žalu bylo přimíšeno i něco radosti, protože jsem ho viděla, jenž nikdy nezhřešil, jak z takové lásky volil tolik trpěti pro hříšníky. Kdožkoliv tedy ve světě jest, roz-

jímej, jaká jsem byla při smrti Syna svého, a měj to stále před očima.

Hlava XIX.

KTERAK JEST KRISTUS NYNÍ UKRUTNĚJI KŘIŽOVÁN OD SVÝCH NEPŘÁTEL, TOTIŽ OD SPATNÝCH KŘESŤANŮ, NEŽ BYL UKŘIŽOVÁN V ČLOVĚČENSTVÍ OD ŽIDOV.

Nyní si stěžuji, že můj Syn jest hořčeji křižován od svých nepřátel, kteří jsou teď ve světě, než ho tehdy 2idé křižovali. Božství sice nemůže trpěti aniž umříti, ale oni ho křižují vlastními hříchy. Neboť jako kdyby některý člověk tupil a urážel nějakého nepřítele svého, obraz by sice útoků necítil, ale urážeč by byl za zlou vůli, že chtěl uraziti, viněn a souzen jako ze skutku. Tak jsou hříchové těch, kteří duchovně křižují mého Syna, ohavnější a těžší než oněch, kteří ho křižovali v těle. Ale otážeš se možná, kterak ho křižují? Zajisté nejprve ho kladou na kříž, který mu připravili, když nedbají přikázání Stvořitele a Pána svého; a zneuctívají ho, když on jich napomíná skrze své služebníky, aby mu sloužili, a oni pohrdnuvše tím, činí, co se jim líbí. Potom křižují jeho pravici, mají-li spravedlnost za nespravedlnost, říkajíce: „Hřích není tak těžký a Bohu protivný, jak se praví, aniž Bůh koho věčně trestá, nýbrž pro strach pohrozil. Vždyť proč by byl člověka vykupoval, když by chtěl, aby zahynul? A nehledí na to, že nejmenší hřích, má-li v něm člověk zalíbení, dostačí mu

k věčnému zatracení. A že Bůh ani nejmenšího hříchu nenechává bez trestu, jako ani nejmenšího dobrého bez odměny, proto se jim dostane trestu věčného, že mají též věčnou vůli hřešiti, a tu můj Syn, jenž vidí srdce, pokládá za skutek. Neboť jakou mají vůli, tak by ji též ve skutek uvedli, kdyby můj Syn dovolil.

Potom křižují jeho levici, když ctnost obracejí v hřích, chtějíce hřešiti až do konce a praví: „Rekneme-li na konci jedenkrát: Smiluj se nade mnou, Bože; takové jest milosrdenství Boží, že dosáhneme odpuštění. To není ctnost, chtíti hřešiti a neopraviti, chtíti dojiti odměny bez práce, není-li zkroušenosti v srdci, které by rádo opravilo, kdyby mohlo přes slabost nebo nějakou jinou překážku. Poté křižují jeho nohy, když si libují v páchání hříchů a ani nevzpomenou na hořké umučení mého Syna a ani jednou mu nepoděkují z hloubi srdce, řkouce: Ó jak hořké bylo tvé utrpení, Bože; chvála buď tobě za tvou smrt; toto nikdy nevyjde z jejich úst. Korunují ho potom korunou posměchu, když se vysmívají jeho služebníkům a za marnost pokládají jemu sloužiti. Dávají mu také piti žluč, když se radují a plesají v hříchu, a ani jednou nepováží v srdci svém, jak jest těžký a mnohonásobný. Bodají ho do boku, když mají vůli setrvati ve hříchu. Pravdu ti dím a můžeš to říci i mým přátelům, že takoví jsou před mým Synem nespravedlivější těch, kteří ho soudili, nemilosrdnější, než co ho křižovali, nestoudnější je-

ho zaprodavačů a čeká je větší trest než ony. Pilát dobře věděl, že můj Syn nezhřešil a není hoden vůbec smrti, přece však, boje se ztráty časné moci a povstání 2idů, odsoudil jako proti vůli mého Syna na smrt. Čeho však by se mohli onino obávati, kdyby mu sloužili, anebo čeho by pozbyli ze své cti a důstojnosti, kdyby ho ctili? A proto budou přísněji souzeni a jsou horší než Pilát v očích mého Syna, protože Pilát ho odsoudil na žádost a z vůle jiných s jakýmsi strachem, oni však ho odsuzují z vlastní vůle beze strachu, když ho zneuctívají hříchem, jehož by se mohli zdržeti, kdyby chtěli.

Ale ani se hříchu nezdržují, ani se nehanbí za spáchaný, protože nevidí, jak jsou nehodni jeho dobrodiní, když mu neslouží. Jsou horší Jidáše, který dobře věděl, vydav Pána, že jest Bůh a že se těžce proti němu prohřešil, ale zoufal si, pověsiv se, a urychlil své dny pro peklo, maje se za nehodná života. Ti však dobře znají svůj hřích a přece v něm setrvávají, ač nemají nad ním v srdci žádné zkroušenosti. Ale chtějí násilím a jakousi mocí vzíti království nebeské, domnívajíce se, že se jim ho může dostati ne za skutky, nýbrž za lichou naději, a přece nebude nikomu dáno, leč kdo pro Boha něco vykoná a vytrpí. Jsou také horší jeho křižovatelů, protože ti vidouce dobré skutky mého Syna, jak totiž vzkřísil mrtvé, očistil malomocné, myslili u sebe: „Tento činí věci neslýchané a divy nezvyklé, neboť povaluje jediným slovem,

koho chce, zná naše myšlení, cokoliv chce, učiní. Bude-li se mu tak dařiti, octneme se •všichni pod jeho mocí a budeme jeho poddanými." Pročež, aby mu nemuseli býti poddáni, ukřižovali ho z nenávisti. Neboť kdyby byli věděli, že bude králem slávy, nikdy bv ho nebvli ukřižovali. Ti však vídají denně jeho skutky i veliké zázraky, užívají jeho dobrodiní a slyší, jak mu mají sloužiti a k němu přijití, ale myslí si u sebe: Máme-li všecky časné věci opustití, máme-li konati jeho vůli a ne svou, jest to těžké a nesnesitelné. Pročež pohrdají jeho vůlí, aby nebyla nad vůlí jejich, a křižují mého Syna zatvrzelostí, stavějíce proti svému svědomí hřích na hřích. I jsou horší, než kteří ho křižovali, protože Židé to činili z nenávisti a nevědouce, že jest Bůh, tito však vědí, že on jest Bůh, a ve své zlobě a opovážlivosti křižují ho vlastní žádostivostí hořčeji duchovně než oni tělesně, protože jsou vykoupeni, oni však ještě nebyli. Nuže, nevěsto, poslouchej mého Syna a boj se ho, protože, jak jest milosrdný, tak jest též spravedliv.

Hlava XX.

JAK BYL KRISTUS S KRIZE SŇAT A POCHOVÁN.

Maria mluví k blažené Brigitte: Ti dva, co snímali mého Syna s kříže, přistavili tři žebříky. Jeden sahal k nohám, druhý pod paže a k ramenům, třetí doprostřed těla. První vystoupil a uchopil tělo v pasu, dru-

hý vystoupil na jiný žebřík a vyrazil nejprve hřeb z jedné ruky, potom přistaviv žebřík vyrazil hřeb druhé ruky. A ti hřebové byli o mnoho delší než peň toho kříže.

Když pak sestoupil, jak mohl pomalu a opatrně ten, jenž držel tíži těla, vylezl druhý na žebřík, jenž dosahoval k nohám, a vyrazil z nich hřeby. A jak se tělo blížilo k zemi, jeden z nich je držel u hlavy, druhý za nohy, já pak, Matka, jsem je držela uprostřed.

I přijala jsem Syna na svá kolena jako malomocného a všecka zsinalého. Bylyť oči jeho mrtvy a plny krve, ústa studená jako sníh, brada jako provaz, obličej stažený. Ruce byly tak ztuhlé, že jich nebylo možno stáhnouti leč k pupku. Jak byl stál na kříži, tak jsem ho měla na kolenou, jako člověka staženého na všech údech. Potom ho položili na čisté plátno a já jsem mu svou rouškou vyčistila rány a údy jeho, zavřela mu oči a ústa, jež zůstaly při smrti otevřeny.

A my tři jsme jej zanesli na skálu, na kterou jsem prostřela čisté plátno, a do toho jsme tělo zavinuli; ale nesešila jsem ho, neboť jsem najisto věděla, že nesetlí v hrobě. Poté přišla Maří Magdalena a jiné svaté ženy, jakož i množství svatých andělů jakoby atomů slunce tam bylo a sloužili Pánu svému.

Potom ho položili do hrobu. Ó jak ráda bych byla tehdy uložena za živa se svým Synem, kdyby to bývala byla jeho vůle.

Když pak to bylo vykonáno, přišel dobrý Jan a zavedl mne do domu svého.

Ale jak jsem byla tehdy sklíčena, nikdo nedovede říci. Bylať jsem jako žena rodící, jejížto všichni údové se po porodu třesou, ač bolestí sice sotva dýchati může, přece uvnitř se raduje, kolik dovede, neboť ví, že její porozený syn se nikdy nevrátí do té bídy, ze které vyšel. Tak i já jsem byla sice pro smrt Syna svého nepomyslitelně smutná, avšak vědouc, že už neumře, ale na věky bude vítězem, radovala jsem se v duši své. A tak byla s mým zármutkem smíšena jakási radost. Opravdu mohu říci, že když byl Syn můj pohřben, byla jako dvě srdce v jednom hrobě. Zdaž se nepraví: Kde je poklad tvůj, tam jest srdce tvé? Tak dlelo v hrobě Syna mého stále myšlení mé i srdce mé.

Hlava XXI.

KRISTUS UC1 VŠECKY LIDI PŘÍKLADEM SVÉHO UTRPENÍ ZDRZOVAT1 VŠECKY ÚDY OD VĚCI NEDOVOLENÝCH.

Syn Boží mluví k nevěstě, řka: Miluj mne celým srdcem, protože já jsem miloval tebe a dobrovolně jsem se vydal nepřátelům svým, a přátelé moji a Matka má zůstali v přehořké bolesti a pláči. A když jsem uzřel kopí, hřeby, biče a jiná mučidla uchystána, šel jsem přesto vesel na mučení. A když má hlava byla se všech stran korunou zkrvavená a odevšad se ronila krev, i kdyby se byli ještě nepřátelé dotkli

srdce mého, raději bych byl trpěl, aby bylo rozděleno a zraněno, než bych volil tebe ztratiti. Proto bys byla příliš nevděčná, kdybys mne za takovou lásku nemilovala. Vždyť byla-li má hlava zbodena a skloněna na kříži pro tebe, třeba, by se tvá hlava skláněla k pokoře. A že oči mé byly zkrvaveny a plny slz, proto ať se tvé oči zdržují požitkářských pohledů. A že uši se mi plnily krví a slyšely slova utrhání mně, proto ať se uši tvé odvracejí od bláznivého a nenáležitého mluvení. A že má ústa byla také napájena přehořkým nápojem a dobrého jim nedopřáli, proto se ústa tvá zahraďte slovům zlým a otevřte se dobrým. A že mé ruce byly napjaty s hřeby, proto se vztáhněte tvé skutky zobrazované rukama k chudým a k přikázáním mým. Tvé nchy, to jest tvá zanícení, s nimiž máš ke mně jiti, ať jsou ukřižovány od požitků, a jako jsem já na všech svých údech trpěl, tak ať jsou i všecky tvé údy připraveny k službě mé.

Hlava XXII.

ZMRTVÝCHVSTÁNÍ PANA NAŠEHO JEŽÍŠE KRISTA.

Maria mluví k nevěstě: Můj Syn vstal z mrtvých jako silný lev, neboť potřel moc ďáblovu a vytrhl duše vyvolených svých, kteří s ním vystoupili do nebeské radosti. Ale otážeš se možná, kde byly ty duše, jež tehdy vysvobodil z předpeklí, dokud nevystoupil na nebe? Odpovídám ti, že byly

v jakési radostí známé jen mému Synovi. Neboť kdekoliv byl můj Syn a jest, tam byla a jest sláva a radost, jako řekl lotrovi: „Dnes budeš se mnou v ráji." Také v Jerusalemě povstalo mnoho svatých zesnulých, které jsme viděli a jejichžto duše vystoupily s mým Synem, ale těla očekávají s jinými soudu a vzkříšení. Mně však, kteráž jsem Matkou Boží, když jsem po jeho smrti byla sklíčena nepochopitelnou bolestí, zjevil se týž můj Syn dříve než jiným a ukázal se mi hmatatelně, utěšuje mne a připomínaje, že viditelně vystoupí na nebe. A i když to není psáno pro mou pokoru, přece tomu tak opravdu bylo, že můj Syn povstav, dříve se mi ukázal nežli komu jinému.

Hlava XXIII.

O SESLANÍ DUCHA SVATÉHO.

Syn mluví: Brigitto, má nevěsto, já jsem ten, kterýž jsem seslal na své apoštoly a učedníky Ducha Svatého, a ten na ně přišel trojím způsobem, předně jako ručej, za druhé jako oheň, za třetí v podobě jazykův. Přišel na ně zavřenými dveřmi, neboť byli sami a měli trojí dobré. Předně totiž měli všelikou vůli zachovávati čistotu a žiti zdrženlivě ve všem; za druhé měli neobyčejnou pokoru, za třetí všecku touhu po Bohu, neboť netoužili po ničem leč po něm. To bylo jakoby tré čistých nádob, ale prázdných, proto přišel Duch Svatý a naplnil je. Přišel pak jako ručej, protože na-

plnil všecky klouby a všecky údy jejich božskou rozkoší a útěchou. Přišel jako oheň, neboť tak zanítil jejich srdce vroucností božské lásky, že nic nemilovali leč Boha, ničeho se nebáli leč jeho. Za třetí přišel v podobě jazyků, neboť jako jazyk jest v ústech, ale ústům neškodí, nýbrž pomáhá mluviti, tak byl Duch Svatý uvnitř v duších jejich a nedával jim po ničem toužiti leč po mně, a jeho silou jako by službou jazyka mluvili všelikou pravdu.

Nuže, když byli touhou nádobami prázdnými, bylo hodno, aby k nim přišel Duch Svatý. Nemůžeť vejiti k těm, kteří byli něčím naplněni a jsou plni. Kdo však byli naplněni, ne-li ti, kteří jsou plni všelikého hříchu a nečistoty? Takoví jsou zajisté jako tři nádoby nejhorší. První jest plna jakoby nejsmrdutějších výkalů lidských, k níž nikdo nemůže přičichnouti pro nejhnusnější zápach. Druhá jest plna jakoby nejmizernějšího semene, jehož nikdo nemůže okusiti pro hořkost. Třetí jest plna jakoby nejzkaženější krve a hnisu, jichž nikdo nemůže viděti pro odpornost. Tak jsou zlí plni marnivosti a žádostivosti světa, jež páchnou před tváří mou a svatých hůře než lidské výkaly. Cím pak jest všecko časné, ne-li výkalem? V tomto praohavném zápachu rychle pomíjejícím si nešťastníci libují. V druhé nádobě jest přílišná rozmařilost a nezdrželivost ve všech skutcích. Ty pak jsou k ochutnání hořký jako semeno. Nemohuť jich snésti, tím méně milostí k nim vejiti. Neboť kterak bych já, pravá čistota,

k tak nečistým vešel? Kterak bych já sám, oheň pravé lásky, roznítil je, které tak ničemný oheň rozmařilosti rozněcuje? Třetí jest pýcha a zpupnost jejich. Ty jsou jakoby zkažená krev a hnis, ty kazí člověka v dobrém uvnitř i zevně, odnímají milost Bohem danou a činí člověka odporným Bohu i bližnímu. Ale kdo tak byl naplněn, nemůže býti naplněn milostí Ducha.

Hlava XXIV.

JAK BYLA ŽIVA BLAHOSLAVENA PANNA PO NANEBEVSTOUPENÍ SVÉHO SYNA.

Maria mluví k dceři: Já jsem žila po nanebevstoupení svého Syna dlouhou dobu na světě a Bůh to chtěl, aby mnoho duší uvidělo mou trpělivost a mravy a obrátilo se k Bohu, též apoštolově Boží a jiní vyvolení aby byli posíleni. Také přirozené uspořádání mého těla toho vyžadovalo, abych déle byla živa, by se má koruna zvelebila. Vždyť po všecku dobu, kterou jsem žila po nanebevstoupení svého Syna, navštěvovala jsem místa, na kterých on trpěl a ukázal své divy. Také jeho utrpení jsem měla ve svém srdci tak vetknuto, že ať jsem jedla nebo pracovala, bylo jako živé v mé paměti. Tak byly také mé smysly odtrženy od věcí světa, že jsem se stále rozplameňovala jakoby novými tužbami a zase bolestmi rozněcovala. Ale tak jsem pořádala svou bolest a radost, že jsem ničeho neopomíjela z toho, co bylo Božího. A tak jsem pobývala mezi lidmi, že jsem si nevšímala,

ba ani nepřijímala, žádných lidských požitků, kromě skrovné výživy.

Hlava XXV.

O SMRTI, POHŘBU, NANEBEVZETÍ A OSLAVENI BLAHOSLAVENÉ MARIE PANNY.

Matka Boží mluví: Když jsem se jednoho dne za několik let po nanebevstoupení mého Syna mnoho soužila touhou přijíti k němu, uzřela jsem zářícího anděla, jakž jsem prve viděla, a ten mi řekl: „Tvůj Syn, kterýž jest Bůh a Pán náš, poslal mne zvěstovati tobě, že jest již čas, kdy tělesně k němu přijdeš, abys přijala uchystanou korunu." Já jsem mu odpověděla: „Nevíš dne nebo hodiny, kdy mi bude odejiti se světa?" A anděl odpověděl, řka: „Přijdou přátelé tvého Syna a pochovají tvé tělo." Po těch slovech anděl zmizel. A já jsem se připravovala k odchodu, obcházejíc podle svého obyčeje všecka místa, na kterých Syn můj trpěl.

Dej pozor dcero! Když můj Syn vstoupil na nebesa, žila jsem na světě patnácte let a o tolik déle, kolik jest od svátku nanebevstoupení mého Syna až do mé smrti.

Když byl jednoho dne můj duch pohroužen v podivování se božské lásce, tehdy byla duše v té kontemplaci naplněna takovým plesem, že se sotva pamatovala. A při tom rozjímání se od těla odpoutala. Ale co tehdy duše spatřila, jak velebné věci, a jakou poctou ji poctil Otec i Syn i Duch

Svatý, jakým množstvím andělův byla vyzdvižena, ani ty bys nepochopila a ani já ti nemíním pověděti, prve než se tvá duše a tělo odloučí, ačkoliv něco z toho všeho jsem ti ukázala. Ti pak, kdož byli tehdy se mnou v domě, když jsem odevzdala ducha, dobře věděli z nezvyklého světla, jaké božské věci se tehdy se mnou dály.

Poté pak přátelé moji od Boha poslaní pohřbili mé tělo v údolí Josafat. S nimi bylo bez počtu andělův jako atomů slunce. Ale zlí duchové se neodvažovali přiblížiti. Patnácte pak dní leželo mé tělo pohřbeno v zemi, potom je množství andělů vzalo na nebe s nekonečnou ctí a radostí.

Roucha pak má, s nimiž jsem byla pohřbena, zůstala tehdy v hrobě. A byla jsem tehdy oděna takovými rouchy, jakými byl oděn můj Syn a Pán můj, Ježíš Kristus. Rovněž věz, že na nebi není žádného lidského těla kromě slavného těla Syna mého a mého těla.

Hlava XXVI.

O SLAVĚ BLAHOSLAVENÉ PANNY MARIE NA NEBI.

Nevěsta viděla nebeskou Královnu, Matku Boží, ana měla drahocennou a neocenitelnou korunu na hlavě a vlasy podivuhodné krásy rozpuštěny po ramenou; zlatou suknici skvící se nevýslovným leskem a modrý pláštík barvy azurové nebo jasného nebe. A když se nevěsta tak krásnému vidění silně divila a byla z takového podivu

vnitřním úžasem všecka zaražena, v té se jí zjevil blažený Jan Křtitel a řekl jí: „Poslyš bedlivě, co to znamená."

Nuže, koruna znamená, že jest královnou a paní a Matkou Krále andělův; spuštěné vlasy, že jest pannou nejčistší a neposkvrněnou; pláštík nebeské barvy, že všecky časné věci byly jí jakoby mrtvy. Zlatá suknice znamená, že hořela a plála božskou láskou uvnitř i zevně.

Na její korunu pak položil její Syn sedmero lilií a mezi ně sedmero kamenů. Nuže, první lilie jest její pokora, druhá bázeň, třetí poslušnost, čtvrtá trpělivost, pátá stálost, šestá mírnost, protože byla ochotna dáti všem prosícím. Sedmá jest milosrdenství v potřebách. Neboť v jakékoliv se člověk octne potřebě, vzývá-li Marii celým srdcem, bude mu pomoženo.

Mezi těchto sedmero zářících lilií položil její Syn sedmero nejdrahocennějších kamenů. Prvním kamenem jest jedinečná ctnost, protože není ctností v nějakém duchu nebo v těle, aby ona jí neměla v míře vznešenější. Druhým kamenem jest nejdokonalejší čistota, protože ta nebeská Královna byla tak čistá, že nebylo nikdy možno nalézti na ní ni jediné poskvrny hříchu od počátku jejího vstoupení na svět až do posledního dne její smrti. Ani všichni ďáblové nemohli na ní nalézti tolik nečistoty, co by se jehelná špice zabodla. Ona byla opravdu nejčistější; neboť se slušelo, aby Král slávy neležel leč v nádobě nejčistší a nejčistotnější a vyvolenější nad všecky an-

děly i lidi. Třetím kamenem byla její krása, protože Bůh jest za krásu téže své Matky ustavičně chválen od svých svatých, a radost svatých andělů a všech svatých duší se naplňuje z její krásy. Čtvrtým drahocenným kamenem koruny jest moudrost Panny Marie, protože byla naplněna s Bohem všelikou božskou moudrostí a z ní se naplňuje a dokonává všeliká moudrost. Pátým kamenem jest síla, neboť jest s Bohem tak silná, že může všecko, cožkoliv bylo stvořeno a učiněno, potlačiti. Šestým pak kamenem jest její jas, neboť jest tak jasná, že andělové, kteří mají oči jasnější než slunce, jsou jí osvětlováni a zloduchové se neodvažují pohlédnouti v jasnost její. Sedmým kamenem jest plnost všeliké rozkoše a též duchovní slasti, které jest tak plna, že není radosti, aby se z ní nezvyšovala, ani rozkoše, aby se z ní nenaplňovala a nedokonávala se také z jejího blaženého patření, protože jest naplněna milostí i nad všecky svaté. Onať jest nádobou čistoty, v níž ležel andělský chléb a v níž jest všeliká sladkost a krása. Těchto sedmero kamenů položil její Syn mezi těch sedmero lilií, které byly na její koruně.

Tu tedy, ó nevěsto jejího Syna, uctívej a chval z celého srdce svého, protože ona jest opravdu hodna všeliké chvály i cti.

Požehnaný buď ty, ó Bože, jenž jsi tělo i duši Panny Marie, své Matky, na nebe vzal a nade všemi anděly vedle svého božství slavně usadil. Smiluj se nade mnou pro její prosby.

Kristus mluví: Na počátku a před časy a věky jsem stvořil duchy, aby u svobodné vůli stojíce, podle vůle mé se radovali z dobroty a ze slávy mé. Z nichžto někteří svou pýchou z dobrého si učinili zlé, uživše svobodné vůle nezřízeně, a že nic zlého nebylo v přirozenosti a ve stvoření leč nezřízenost vlastní vůle, proto padli. Jiní však z duchů si zvolili v pokoře státi pode mnou, svým Bohem, a proto si též zasloužili trvalou stálost, neboť jest hodno a spravedlivo, abych já, Bůh, Duch nestvořený a Stvořitel a Pán všech, měl také duchy jemnější a hbitější jiných tvorů, mne poslušné. Ale že neslušelo, abych měl ve svém vojsku úbytek, proto jsem stvořil jiného tvora, to jest člověka na místo těch padlých, aby si svobodným rozhodnutím a dobrou vůlí s milostí zasloužil téže důstojnosti, kterou andělé opustili.

Kdyby se spočetli všichni lidé narození od Adama až do posledního, který se narodí na konci světa, shledalo by se více než deset andělů pro každého člověka.

Božství ukázalo při stvoření andělů svou převelikou moc. Stvořiloť je sobě ke cti a jim k rozkoši, aby měli lásku a poslušnost; lásku, kterou by nemilovali nic než Boha, poslušnost, kterou by Boha ve všem poslouchali.

Kdybys uzřela duchovní krásu andělů a svatých duší, tvé tělo by toho pohledu nesneslo, ale trhalo by se jako zkažená a

shnilá nádoba radostí duše z toho vidění. Proto se ti ukazují věci duchovní jako tělesné; anděly a duše vidíš v podobách lidí, kteří mají život a duši, aniť andělé žijí s duchem svým.

Paní Brigitta viděla množství andělů prozpěvujících na hoře Garganu a řkoucích: „Požehnaný buď ty, Bože náš, kterýž jsi a budeš a byl jsi bez počátku a bez konce. Tys nás duchy stvořil ke své službě jakož i k potěše a ochraně lidí, a býváme tak posíláni k prospěchu lidí, že nejsme nikdy zbaveni slasti a útěchy tvé a patření na tebe. Ale že jsme se zdáli býti lidem jako neznámí, ráčil jsi na tomto místě ukázati své požehnání a naši důstojnost, kterou jsi nám dal, aby se člověk naučil milovati tebe a též po naší pomoci toužiti.

O STRÁŽNÝCH ANDĚLÍCH LIDÍ.

Maria mluvila: Všem lidem byli dáni dobří andělové na ochranu; ne tak, aby byli ti andělové od Boha odloučeni, nýbrž tak slouží duši, že Boha neopouštějí, ale jsou stále před tváří jeho a přece rozplameňují a povzbuzují duši ke konání dobrého.

Když anděl orodoval za nevěstu Pána svého, Pán mu odpověděl: Ty jsi jako vojín Páně, jenž nikdy nesložil z omrzelosti přílbice své a jenž ze strachu nikdy neodvrátil svých očí od bitvy. Ty jsi stálý jako hora plamenem hořící. Ty jsi tak čistý, že není na tobě ni poskvrny. Ty prosíš o milosrdenství pro mou nevěstu; ač všecko víš

a vidíš ve mně, přece řekni, aby to slyšela, 0 jaké milosrdenství pro ni prosíš. Jestiť milosrdenství trojí: Jedno, kdy tělo jest trestáno a duše ušetřena, jako při služebníku mém Jobovi, jehož tělo bylo vydáno všelikým bolestem, a duše uchována. Druhým milosrdenstvím jest ušetřena duše 1 tělo trestu, jako onen král, který byl ve všech rozkoších a neměl žádné bolesti ani v těle ani v duši, dokud byl na světě živ. A třetím milosrdenstvím bývá trestáno tělo i duše, aby měl člověk i v těle trápení i bolest v srdci, jako Petr a Pavel a jiní svatí.

Neboť tři jsou stavové lidí na světě: jeden těch, kteří padají do hříchů a opět vstávají; těm dovoluji někdy se trápiti, aby byli spaseni. Druhý jest těch, kteří by rádi byli živi na věky, aby na věky hřešili, ti jsou zcela oddáni světu a i když někdy něco učiní pro mne, činí to s tím úmyslem, aby jim přibylo věcí časných a zdařily se. Takovým nebývá dán trest tělesný ani veliká bolest srdce, ale bývají ponecháváni ve vlastní moci a ve své vůli, protože za pranepatrné dobré, jež byli pro mne učinili, vezmou zde odplatu svou, aby byli na věky mučeni, neboť mají-li věčnou vůli hřešit, dostane se jim trestu věčného. Třetí jest stav těch, kteří se více bojí zhřešiti proti mně a uraziti mou vůli, než se strachují nějakého trestu, a raději by se na věky mučili trestem nesnesitelným, než aby mne popudili vědomě k hněvu. Těmto bývá dáno trápení těla i srdce, jako Petrovi,

Pavlovi a jiným svatým, aby na světě napravili, čím se na světě provinili, nebo bývaií k větší slávě a za vzor jiným na čas čištěni.

Toto trojí milosrdenství jsem učinil v tom království s trojími, jejichž jména jsou tobě známa. Nyní tedy anděle, služebníče můj, jakého milosrdenství žádáš mé nevěstě?

A on vece: Duše i těla, aby na světě napravila, čím se zde provinila, a aby žádný její hřích nepřišel na tvůj soud.

Pán odpověděl: Staniž se podle vůle tvé.

Jeden z andělů mluvil k Pánu, řka: Chvála buď tobě, Pane, od všeho vojska tvého za všecku lásku tvou. Tys přiřkl mé ochraně tuto nevěstu zde stojící: hle, opět ti ji vracím. Já jsem ji lákal k tobě jako maličkou. dávaje jí nejprve jablko, poté, když jablko snědla, zase jsem jí řekl: „Následuj mne, dcero, dále a dám ti nejsladšího vína, neboť v jablku není leč maličko chuti, ve víně však slast a plesání duše." Kdvž pak okusila vína, řekl jsem jí opět: „Postup ieště dále a uchystám ti, co potrvá na věky, v čem jest všeliké dobro."

Po těch slovech řekl nevěstě Pán: Jest pravda, co můj služebník mluvil, kdvž jsi poslouchala. Onť zajisté jakoby jablkem tě tehdy lákal ke mně, když jsi u sebe myslila, že všecko jest ode mne, co jsi měla, a odvděčovala ses mně samému za to; neboť jako v jablku není leč něco chuti a maličko nasycení: tak ti tehdy nemnoho chutnala má láska, a nebyla v tvém srdci leč jakási chuť myšlení na Boha.

Potom jsi však postoupila dále, když jsi myslila u sebe takto: Sláva Boží jest věčná, veselí světa příliš krátké a na konci světa příliš neužitečné. K čemu mi to, abych tyto časné věci tak milovala? Po takovém myšlení ses jala mužné zdržovati požitků světa a činilas dobré, jež jsi mohla, ve jménu mém. A tehdy jako by touhou po víně jsouc vznícena, více jsi po mně žíznila.

Poté když jsi myslila, že já jsem všemohoucí Pán, od něhož jest všeliké dobro, a opustila jsi vůli svou, činíc mou, tehdy ses právem stala mou a já jsem k tobě přivolil a učinil jsem tě svou.

To pověděv, řekl Pán k andělovi: Služebníče můj, ty jsi ve mně bohatý, čest tvá jest věčná, oheň lásky tvé neuhasitelný, síla tvá nehynoucí. Tys mi ukázal mou nevěstu, ale chci, abys ji ještě ostříhal, dokud nedospěje. Ostříhej ji, aby jí ďábel neobezřele něco nenastavil. Opatř jí šaty ctností, šaty všeliké krásy. Krm ji mými slovy, která jsou jako čerstvé maso, jímž se zlepšuje krev, slabé tělo nabývá síly a v duši se vzbuzuje dobrá záliba. Jáť jsem jí učinil, jako činívá někdo svému příteli, kterého z lásky a pro své dobro zajímá. Řekneť mu zajímající: „Příteli, vejdi do mého domu a pohleď, co se tam děje, co ti bude činiti." A když vejde, neukáže mu zajímatel nejmizernějších hadů ani nejzuřivějších lvů v domě chovaných, aby se přítel nedolekal, ale k útěše přítelově dá mu viděti hady, jako by to byly nejtišší ovce, lvy

jako krásné ovce, a řekne příteli svému: „Věz, příteli, že tě miluji a pro tvé dobro jsem tě zajal. A proto cokoliv uvidíš, řekni mým přátelům; oni tě budou chrániti a utěšovati tak, že se ti bude lépe líbiti mé zajetí nežli tvá svoboda."

Tak, milá dcero, podobně jsem učinil já tobě. Vždyť já jako bych tě byl zajal, když jsem tě odvolal od milování tvého k lásce své, když jsem tě povolal z nebezpečí světa do tohoto přístavu pokoje, ve kterém jsou ty, které jsi pokládala za panny pro zdrželivost opravdovými lvy svou zlobou; o nichž jsi myslila, že jsou to ovce božskou kontemplací, ty lezou jak hadi v břiše obžerství a žádostivosti. Pročež cokoliv uvidíš nebo uslyšíš, neříkej nikomu jinému leč mým přátelům, kteří tě ostříhají a poučují; neboť duch, který tě vedl do přístavu, povede tě i do vlasti, a dovedl-li tě k dobrému začátku, dovede tě i k lepšímu konci.

ZJEVENÍ SVATÉ BRIGITTY O SVATÝCH.

O SVATÉM JANU KŘTITELI.

Syn Panny mluvil k nevěstě: Zachariáš a Alžběta mně zplodili nejdražšího mého přítele, Jana. Pravdu ti dím, že Jan byl podoben třtině plné slasti a medu, protože do jeho úst nikdy nevstoupilo nic nečistého, ani nad patrnou míru nevzal nikdy, čeho nezbytně nepotřeboval k životu. Může býti dobře nazván andělem a panicem.

Maria mluvila k dceři: Jan znamená pravou poslušnost a vykládá se milost Boží, onť byl a jest sladký. Jan byl sladký rodičům pro podivuhodnou milost, sladký lidem pro zvláštní kázání, sladký Bohu pro svatost života a poslušnost. Vůbec poslouchal v mládí, poslouchal ve zdaru i v protivenství, poslouchal a stál poníženě, ač mohl býti ctěn, poslouchal také při smrti. Nuže, poslušnost praví: „Seď na koleně, to jest sestup k nízkým věcem a dostane se ti vysokých, opusť hořké a obdržíš sladké, zanechej vlastní vůle, chceš-li býti maličkou. Pohrdni věcmi pozemskými a budeš nebeským, pohrdni nadbytečným a budeš míti nadbytek duchovní.

Jan Křtitel mluvil: Slast z Boha vyvírá z dvojího pramene, totiž z rozjímání dobrodiní Božích a rozpomínání se na spáchané

hříchy. Toto dvojí jsem měl jako pacholík. Uvažovali jsem, jakou milostí mne předešel Bůh, ještě než jsem se narodil, a jakým požehnáním mne požehnal po narození; a uvažuje to, vzdychal jsem, čím důstojným bych mohl splatiti Bohu svému. Uvažoval jsem také nestálost světa a proto jsem utíkal na poušť, kde mně tolik sládl můj Pán Ježíš, že mi bylo odporno pomysliti na všeliké žádoucí věci světa a břemenem po nich toužiti.

Syn Boží mluvil: Když se Jan Křtitel narodil, tolik se zloduchům nelíbil, že tehdy jako by nějaký hlas volal z pekla, řkoucí: „Narodil se pacholík podivuhodný. Co si počneme? Půjdeme-li naň s pýchou, opovrhne nás slyšeti a ještě méně bude chtít poslouchati našeho ponoukání. Nastavíme-li mu bohatství, obrátí se k nám zády a odepře je viděti; jestliže rozkoš, jest jako mrtev a nemůže cítiti."

Jan měl svou duši jako paní, tělo pak jako sluhou a jeho duše měla tré věcí. Předně nemiloval nic jako mne, Boha svého, za druhé nechtěl nic učiniti proti mně, za třetí nechtěl nic opomenouti, co bylo Božího. Nuže, ačkoliv měl takovou duši, přece nepohrdl svým tělem, nedal mu za pokrm jed ni trní za oděv, ani neléhal v mraveništi, ale měl střídmé občerstvení k mé cti a k užitku duše, oděv na pokrytí těla ne pro pýchu, spánek pak na odpočinutí a lože na úlevu. Avšak kdyby byl věděl, že by se mi to líbilo a já bych mu byl dal tu milost, býval by rád vzal všecko nej-

horší za pokrm, trní za oděv a byl by léhal v mraveništi. Ale jako mne spatřoval ve všem spravedlivým a milosrdným, a jako byl k tělu spravedliv krocením nedovolených hnutí, tak byl i milosrdný a rozumný v povolování tělu, aby násilná práce těla nezhroutila a přílišná ho nezničila.

Jan Křtitel řekl: Požehnaný buď ty, Bože, kterýž jsi přede vším, s nímž nikdy nebylo žádného Boha a kromě něhož žádného nebude, protože ty jsi a byl jsi věčně jeden Bůh. Ty jsi pravda slíbená od proroků, nad tebou jsem já ještě neporozený zplesal a tebe ukazuje, tím plněji jsem poznával. Tys naše radost a náš požitek, neboť patření na tebe naplňuje nás líbezností nevýslovnou, jíž nikdo nepozná, kdo jí neokusí. Tys také jediná láska naše; a není divu, že tě milujeme, protože ty, jsa láska sama, nejen milující tebe miluješ, ale též, jsa Stvořitelem všech, i těm projevuješ lásku, kdo tě odmítá znáti. Nyní tedy, Pane můj, poněvadž bohati jsme od tebe a v tobě," prosíme tě, abys dal z našeho duchovního bohatství těm, kteří žádného bohatství nemají, a jako my se radujeme z tebe ne svými zásluhami, tak aby mnozí byli účastni dober našich.

O SVATÍCH APOŠTOLECH.

Syn Boží mluví: Řekl jsem ti už dříve, že třeba míti třinácte oltářů ve svatyni na třinácti stupních podle povolání a rozplamenění Ducha mého, jehož se každému

dostalo. Nuže, první a hlavní oltář bud zasvěcen Petrovi, knížeti apoštolskému, poněvadž on byl první povoláním i vyvolením, první také důstojností moci a jakousi podobností se smrtí mou.

Po pravé pak straně oltáře Petra, knížete apoštolského, buď první oltář Pavlův, který mne sice neviděl obcovati v těle, viděl však ve vidění duchovním, a byv pak sám dokonale rozohněn horlivostí pro duše a láskou, více pracoval, i dostalo se mu též jména, života a důstojnosti apoštolské.

Druhý pak oltář po pravici buď Jakuba, syna Zebedeova, který svou trpělivostí a horoucností v kázání první zasloužil před jinými býti oslaven. Třetí oltář po pravici buď Jana Evangelisty, který svou láskou k čistotě nabyl mé zvláštní důvěrnosti, v níž napsal nad jiné hlouběji pravdu evangelia. Čtvrtý oltář po pravici buď Bartolomějův, jenž pohrdal bohatstvím a jsa milovníkem chudoby, trpělivě snášel muka, jimiž ho trýznili. Pátý oltář po pravici buď Filipův, jenž nedbaje rodu tělesného, mnohé obrodil. Šestý oltář po pravici buď Tomášův, který v mém boku poznal dokonalou víru a v dokonalé lásce setrval.

A po levici oltáře knížete apoštolského buď první oltář Ondřejův, jenž následuje mne, svého Mistra, nestyděl se za potupný kříž. Druhý oltář po levici buď Matoušův, jenž opustiv zisk světa, stal se učitelem duší. Třetí oltář buď Jakuba Alfeovce, jenž jsa mně velmi podoben v těle, již jaksi podobným mi byl učiněn v nebi. Čtvrtý buď

Šimona, bratra jeho, jenž pohrdnuv tělesnými rodiči, zasloužil býti naplněn moudrostí nebešťanův. Pátý buď Tadeášův, který čistotou srdce mužně udolával ďábla. Šestý buď Matějův, jenž zavrhnuv hrabivost mého zrádce, vysloužil si pravou pokorou místo slávy věčné.

Nyní se můžeš, dcero, otázati, proč jsem nedal přednosti Janovi a ostatním apoštolům z tělesného rodu mého před Petrem v důstojnosti? Odpovídám ti: Dokonalá láska k Bohu jest ta, když si člověk ničeho ze sebe neponechá, ale rozšíří se k všeliké ctnosti a dokonalosti. A dokonalá láska k bližnímu jest, když člověk činí dobře zlým, kteří ho také hněvem popouzejí; dobrým však prokazuje ještě lepší věci, zvláště těm, které nalezne v dobrých skutcích lepšími. 2e tedy Petr byl velmi vroucí v lásce a nic si nepokládal za vlastní, leč aby se mnou zůstával na věky, proto, aby tělu nebyla dána přednost před duchem, byl vyvolen Petr k velekněžství. A že na Janovi se ukázala větší znamení lásky, to zasloužila jeho čistota a budoucí vytrvalost. Bůh totiž, aby rozšířil sladkost své dobroty a vštípil svou lásku, volívá někdy čas i osoby na vyvýšení víry, v nichž chce býti veleben od svého stvoření, někdy po způsobu kováře mdlé a studené rozohňuje, aby, co slabého, povznesl a pyšné srazil, by tak všude byl oslavován Bůh.

O SVATÝCH APOŠTOLECH PETRU A PAVLOVI.

Blažený Petr mluví k nevěstě Kristově: Tys mne, dcero, přirovnala k pluhu, který oře široké brázdy a vypleňuje kořeny. To jest ovšem pravda. Bylť jsem tak rozhorlen proti nepravostem a na mravy rozpálen, že kdybych býval mohl obrátiti veškeren svět k Bohu, nikterak bych nebyl šetřil svého života ni práce. Sám pak Bůh mně byl tak sladký v myšlení, sladký v řeči, sladký v jednání, že na vše mi bylo hořko pomyslit kromě Boha. Avšak i Bůh mi zase byl hořký ne ze sebe, ale ze mne samého. Neboť kolikrátkoliv jsem pomyslil, jak jsem se těžce provinil a jak jsem ho zapřel, plakal jsem hořce, protože jsem již uměl dokonale milovati a slzy mé byly blaživé jako sladký pokrm.

A prosíš-li mne, abych ti dal pamět, na to ti odpovídám: Zdaž jsi neslyšela,'jak jsem byl zapomněnlivý? Bylť jsem plně vyučen cestě Boží a přísahou jsem se zavázal státi a umříti s Bohem, ale na otázku a slovo jediné ženy jsem zapřel pravdu: a proč? Protože mne ponechal Bůh mně samému a já jsem sám sebe nepoznával. Ale co jsem pak učinil? Tehdy jsem zajisté uvážil sám o sobě, že ze sebe nejsem nic, a povstav, běžel jsem k pravdě, k Bohu, který vtiskl do mého srdce tolik paměti na své jméno, že jsem ho nemohl zapomenouti ani před tyrany ani v bičích nebo ve smrti.

Tak tedy čiň i ty 1 Povstaň s pokorou k mistrovi paměti a od něho paměti žádej. Onť jest sám, kterýž všecko může. Já pak ti budu pomáhati, abys měla podíl na zrnech, která jsem já zašil na zemi.

Matka Boží mluví k nevěstě: Petr a mnozí jiní byli tak ohniví a vřelí v hlásání slova Božího, že kdyby bývali mohli zemříti za každého člověka, rádi by to byli učinili. Ale obávali se, aby nebyli odvlečeni od tváře těch, které pěstili slovem útěchy a kázání, protože toužili více po jejich spáse nežli po vlastním životě a cti. Byli také obezřelí a proto postupovali skrytě za pronásledování pro získání a shromáždění mnoha duší.

Hle, položme tři stupně: positiv, komparativ a superlativ, to jest dobré, lepší a nejlepší. Na prvním stupni byli ti, kteří měli takovéto myšlení: My věříme, cokoliv přikazuje svatá Církev. Nikoho nechceme ošiditi, ale co vyšizeného vrátiti a toužíme Bohu sloužiti celým srdcem. Těm podobni také byli svou věrou za doby Romula, zakladatelé Říma, kteří si myslívali takto: My chápeme a víme ze stvoření, že Bůh jest Stvořitelem všech, toho tedy chceme milovati přede všemi. Velmi mnozí pak myslili takto: Slyšeli jsme od 2idů, že se jim ukázal pravý Bůh skrze zjevené zázraky. A proto kdybychom věděli, v čem bychom se měli více utvrditi, rádi bychom to učinili. Ti všickni byli pak jakoby na prvním stupni.

Avšak v čas zalíbení přišel Petr do Rí-

ma a ten některé pozdvihl na stupeň positivní, jiné na komparativní, jiné na superlativní. Ti totiž, kteří přijali pravou víru, kteří trvali v manželství a v jiných chvályhodných zřízeních, byli na stupni positivním. Ti však, kteří svůj majetek opustili z lásky k Bohu, kteří ukázali jiným dobrý příklad života slovy i skutky, jakož i kteří ničemu nedali přednosti před Kristem, ti byli na stupni komparativním. A kteří vydali své tělo z lásky k Bohu, ti byli na stupni superlativním.

Ale hledejme na těchto uvedených stupních, kde se nalézá láska Boží vřelejší? Hledejme mezi vojíny a doktory, hledejme mezi řeholníky a zhrdateli světa, kteří by měli býti na stupni komparativním a superlativním, a jistě příliš málo jich nalezneme. Neníť zajisté života drsnějšího než život vojenský, kdyby trval ve svém pravém zřízení. Vždyť, káže-li se mnichovi, aby měl kapuci, vojínovi se přikazuje odění těžší, totiž pancíř. Jestli těžko mnichovi bojovati proti pochoti těla, vojínovi se tíže postupuje ozbrojenými nepřáteli. Určuje-li se mnichovi tvrdé lože, tíže se vojínovi odpočívá ve zbroji. A bývá-li mnich trápen a soužen zdrželivostí, hůře jest vojínovi býti ustavičně soužen strachem o život. Nikdo se zajisté nevydává na křesťanskou vojnu pro statky a žádostivost světa, nýbrž na posílení pravdy a na rozšíření pravé víry. A proto by měly býti stavy vojenské a řeholní na stupni superlativním nebo komparativním.

Na Petrovi se vidí víra Církve svaté. Neboť jako Petr vytrval pevně až do konce, tak potrvá i víra svaté Církve pevně bez konce. Nuže, Petr, to jest svatá víra, praví: Otevři ústa a budeš míti pokrm nejlepší, to jest otevři rozum duše své a nalezneš ve svaté Církvi pokrm nejsladší, to jest samo Tělo Páně ve svátosti Oltářní; také Nový a Starý Zákon, výklady učitelův, trpělivost mučedníkův, pokoru vyznavačův, čistotu panen a základ všelikých ctností. Pročež svatou víru hledej v Církvi svatého Petra a nalezenou v paměti uchovej a skutky dokonej.

Na Pavlovi viděti trpělivost. Horlilť on zajisté proti odpůrcům svaté víry, radoval se v souženích, byl dlouhočekajícím v naději, trpělivým v nemocech, soucitným s trpícími, pokorným ve ctnostech, pohostinným k chudým, milosrdným k hříšníkům, mistrem a učitelem všech, setrvávaje až do konce v lásce Boží. Nuže, Pavel, to jest trpělivost, ozbrojí tě zbraněmi ctností, protože pravá trpělivost jest založena a sílena vzorem a trpělivostí Kristovou a jeho svatých; zaněcuje v srdci lásku Boží, rozněcuje ducha k statečným činům, činí člověka pokorným, tichým, milosrdným, planoucím po věcech nebeských, starostlivým o sebe, vytrvalým v díle započatém.

A tak každého člověka, jehož poslušnost kojí na koleně pokory, víra krmí pokrmem slasti, trpělivost odívá zbraněmi ctností, já, Matka milosrdenství, uvádím k svému Synovi, který ho bude korunovati korunou

své slasti. V takovém jest zajisté síla nepomyslitelná, moudrost nepřirovnatelná, výtečnost nevýslovná, láska podivuhodná; proto ho také nikdo nevytrhne z ruky jeho. Mluvím sice k tobě, dcero, ale tebou rozumím všecky, kteří následují svaté víry skutky lásky. Neboť jako v jednom Izraelovi se rozuměli všichni Izraelité, tak tebou se rozumějí všichni věřící.

Blažený Pavel mluvil nevěstě Kristově, řka: Tys mne přirovnala, dcero, lvu, který vyrostl mezi vlky, ale z vlků byl podivuhodně vytržen. Opravdu, dcero, byl jsem vlkem dravým, ale z vlka mne učinil Bůh beránkem; a to pro dvé věcí. Předně ze své veliké lásky, neboť on z nehodných činí své nádoby a z hříšníků své přátele. Za druhé na prosby nejblaženějšího Štěpána, prvního mučedníka.

Míním ti totiž ukázati, jaký jsem byl a jakého smýšlení tehdy, když byl kamenován Štěpán, a jak jsem si zasloužil jeho modlitby. Neradovalť jsem se ani nekochal v trestu blaženého Štěpána, ani jsem mu nezáviděl jeho slávy, žádal jsem si však, aby umřel, protože jsem podle svého smýšlení neviděl, že by měl pravou víru. A když jsem ho viděl nadmíru horoucím a trpělivým k snášení muk, velmi jsem litoval, že jest nevěřící, ač podle pravdy on byl nejvěrnější a já všecek slepý a nevěřící; a maje s ním soucit, prosil jsem v modlitbě z celého srdce, aby mu jeho hořký trest prospěl k slávě a koruně. Proto mně hlavně prospěla jeho modlitba, že jsem jí byl

vytržen z mnoha vlků a učiněn tichým beránkem.

Proto jest dobré modliti se za všecky, neboť modlitba spravedlivého prospívá těm, kteří jsou bližší a schopnější přijmouti milost.

Nyní však si stěžuji, že ten muž tak výmluvný mezi učiteli a tak trpělivý mezi kamenovatěli jest příliš zapomenut a zanedbán od srdcí mnohých a zvláště od těch, kteří by mu měli v noci i ve dne sloužiti. Přinášejíť mu své nádoby rozbité, prázdné, samo bláto a ohyzdné. Pročež, jak psáno jest, ať jsou oděni dvojím zahanbením a studem a vyvrženi z domu rozkoše.

Syn Boží mluví, řka: Písmo praví, ba já sám jsem řekl, že spravedlivý, ať zemře jakoukoliv smrtí, spravedlivým jest u Bolte; ale lidé světa pokládají za spravedlivého toho, kdo měl krásnou smrt, bez bolesti a bez hanby; ovšem Bůh usoudí toho spravedlivým, kdo byl dlouhou zdrželivostí zkušen, nebo se souží pro spravedlnost, neboť přátelé Boží se jakoby souží na tomto světě, aby buď umenšili svůj trest na onom, nebo došli větší koruny na nebi.

Petr a Pavel zajisté zemřeli pro spravedlnost, ale Petr trpčeji než Pavel; protože více miloval tělo než Pavel a že se mu dostalo prvenství v mé Církvi, proto se musil také mně hořčejší smrtí připodobniti. Pavel zase, že miloval zdrželivost a více pracoval, jako výborný vojín obdržel meč, neboť já všecko zřizuji podle zásluh a podle míry.

Zlaté Písmo praví, že Izrael dlouho zů-

stával na poušti, protože zloba pohanů, jejichžto země měli zabrati, nebyla ještě dovršena. Tak bylo i s jinými apoštoly Petrem a Pavlem, kteří dlouho leželi jakoby nevšímáni v katakombách. Nenastalať ještě doba milosti, kdy měla býti těla mých apoštolů vyvýšena, protože nejprve měl býti čas zkoušky a pak korunovace a nebyli ještě narozeni ti, jimž se mělo dostati té pocty vyvýšení apoštolův.

Nyní však se můžeš zeptati, dostávalo-li se nějaké cti jejich tělům v té době, kdy ležela v jámě? Odpovídám ti, že andělové moji ostříhali a uctívali ta blažená těla; neboť jako se důkladně připravuje místo, kde budou zasety růže a byliny, tak bylo dlouho napřed připravováno a poctíváno ono místo v katakombách, z něhož se měli radovati andělé i lidé.

Proto ti pravím, že na světě jest mnoho míst, kde odpočívají těla svatých, ale nejsou podobna tomuto místu. Vždyť kdyby spočteni byli svatí, jejichžto těla byla zde uložena, sotva by se tomu věřilo. Pročež jako se občerstvuje chorý libou vůní a pokrmem, tak lidé, přicházející na toto místo s upřímnou myslí, bývají osvěžováni duchovně a dostává se jim pravého odpuštění hříchů, jednomu každému podle jeho života a víry.

Petr byl vázán manželstvím, ale když viděl, že se manželství nemůže shodnouti se službou klerika, a pozoroval, že pravý stav jeho mysli jest nezdrželivostí ohrožen, odloučil se co do tělesného styku od manžel-

ství jinak dovoleného a dokonalou myslí přilnul ke mně. Pavel však zachovával čistotu a uchovával se neposkvrněným od lože.

Hle, kolik lásky jsem prokázal těmto dvěma. Prvnímu, to jest Petrovi, jsem dal klíče nebeské, aby cokoliv sváže a rozváže na zemi, bylo svázáno a rozvázáno i na nebi. Druhému, to jest Pavlovi, jsem dal, aby se stal podobným Petrovi ve slávě i ve cti. Neboť jako byli na zemi rovni a spojeni, tak jsou nyní na nebi v trvalé slávě spojeni a oslaveni.

O SVATEM JANOVI, APOŠTOLU A EVANGELISTOVI.

Kristus mluví: Jan, jehož ochraně jsem svěřil svou Matku, velmi se mi líbil, že byl panic, ba svrchovaně se mi líbil, protože nejdokonalejší život jest nežiti v těle tělesně, ale podobně životu andělskému. Proto si také zasloužil státi se strážcem čistoty a byla mu ukázána zvláštní znamení lásky.

Jan viděl podle mé inspirace budoucí nebezpečí Církve v časných obrazech. Kdyby je byl vymezil pro určité doby, byli by se posluchači všichni zděsili a strachem z očekávání by byli pohynuli. Proto měl uloženo, aby zapečetil, co byl viděl, a nepsal toho. Vždyť kde bývá něco pečetěno, jest pečeť znamením nějaké věci budoucí nahánějící strachu. Tak jest tomu s hlasy hromů, blesků a větrů. Neboť znamenaly hrozby tyranů rozbuřujících mou Církev, a Jan

je viděl tak silně v duchu, že spíše je bylo zapečetiti než napsati. Neboť jako psává nebo říká někdo nepatrné podobenství nesmírné věci znamenající, aby se mohli posluchači báti věcí budoucích, tak jsem já ukázal budoucnost, ale nevyložil, aby se lidé báli, a že nebyl ještě čas, aby se rozloupla skořápka a bylo vyňato jádro. Proto jsem ukázal věci budoucí zahaleny temnotou, protože dříve třeba připraviti nádobu, než se naleje nápoj. Věz také, že takové hromy a blesky postihnou mou Církev za života mnoha nyní žijících, až mnozí si budou přáti smrti, a smrt od nich uprchne.

Nevěstě se také ukázala nějaká osoba, jejížto vlasy byly jako by obstřiženy na potupu, tělo bylo pomazáno olejem a docela nahé, ale nic se nerdělo. A řekla nevěstě: Písmo, jež zvete svatým, tak praví, že žádné dílo nezůstane bez odplaty. Toť jest to Písmo, které vy zvete Biblí, ale u nás jest zářivé, svítíc jako slunce, neporovnatelné zlatu, nesouc ovoce jako símě, jež ze sebe vydává užitek stonásobný. Neboť jako zlato předčí nad ostatní kovy, tak Písmo, které vy zvete svatým (my pak je nazýváme na nebi zlatým), předčí nad všecka písma, protože se v něm ctí a hlásá pravý Bůh, vypisují se v něm skutky patriarchů, vykládají se vnuknutí proroků.

Ty také, která mne vidíš, pochop, že já jsem ten, kterýž jsem zlaté Písmo důkladně poznal a poznav, rozmnožil. Byl jsem potupně obnažen, ale že jsem to trpělivě snesl, Bůh oděl mou duši rouchem nesmr-

telným. Byl jsem také ponořen do oleje, proto nyní se raduji z oleje veselí věčného. Kromě toho jsem sešel s tohoto světa po Matce Boží smrtí lehoučkou, protože jsem byl učiněn ochráncem Matky Boží, a tělo mé jest na místě velmi pokojném a zcela bezpečném.

Matka Boží mluví k Janovi Evangelistovi: Poslyš ty, panici, osobo mužská, ne ženská. Tys ten, jehož se zalíbilo Bohu povolati nejlehčí smrtí se světa mně velmi podobně. Já jsem jakoby usnula při oddělování duše a těla a procitla jsem v radosti věčné; a není divu: trpělať jsem hořčeji než ostatní při smrti svého Syna a proto se zalíbilo Bohu odvésti mne se světa smrtí nejlehčí. Tys pak se mi z apoštolů nejvíce přiblížil a největších důkazů lásky jsi ze všech zakusil a utrpení mého Syna ti bylo hořčejší, protože jsi je viděl jasněji než ostatní, a jsa živ déle než ostatní tvoji bratři, byl jsi jakoby mučedníkem při smrti jich všech. Proto se zalíbilo Bohu povolati tě se světa po mně smrtí nejlehčí, protože Panna panicovi byla svěřena.

O SVATÉM MATOUŠOVI, APOŠTOLU A EVANGELISTOVI.

Toto další zjevení se událo v Malfě, kde svatý Matouš odpočívá: Požehnaný buď ty, svatý apoštole Matouši, proto žes byl nejlepším vyměnitelem. Změnilť jsi pozemské a nalezl jsi věčné, pohrdl jsi sám sebou a získal jsi Boha, opustil jsi marnou opa-

trnost, povrhl jsi pokojem těla a vzal jsi na se tvrdou práci. Pročež nyní jsi důstojně oslaven před tváří Boží.

Svatý Matouš odpověděl: Požehnaný buď Bůh, jenž ti vnuknul toto pozdravení. Ale že tak se líbí Bohu, chci ti ukázati, jaký jsem byl před svým obrácením, jaký v popisu evangelia a jaký nyní jsem v odplatě.

Měl jsem veřejný úřad, jehož jsem bez veřejného zisku zastávati nemohl. Ale má vůle byla tehdy taková, že jsem nechtěl nikoho oklamati, nýbrž toužil jsem nalézti cestu, kterou bych se odloučil od toho úřadu a celým srdcem přilnul k Bohu samému.

Když tedy kázal můj milovník, Ježíš Kristus, tehdy se rozplameňovalo jako oheň slovo jeho volání v mém srdci a jeho slova mně chutnala tak sladce, že jsem bohatství a pocty necenil více než plevy; ba líbilo se mi spíše plakati a radovati se, že můj Bůh tak ubožáckého a tak velikého hříšníka ráčil povolati k milosti. A když jsem se přidržel svého Pána, jal jsem se jeho slova ohnivěji vtiskovati do svého srdce a myslil jsem na ně ve dne v noci, jako bych chutnal nejlahodnější pokrm.

Když pak bylo dokonáno umučení mého Pána, napsal jsem evangelium podle toho, jak jsem co viděl, slyšel a při tom byl, ne pro svou chválu, nýbrž ke slávě svého Vykupitele a k prospěchu duší. A jak jsem je psal, setrvával se mnou tak veliký žár božského rozplamenění, že kdybych býval

chtěl mlčeti, nijak bych byl nemohl tím úsilným žárem.

Nyní však, co jsem z lásky a z pokory napsal, mnozí se pokoušejí podvrátiti a vykládají v nenávist, chlubíce se, že znají věci vznešené a nebeské, najdou-li něco odporujícího, chtějí více o evangeliu disputovati, než podle vůle jeho živi býti. Pročež malí a pokorní vejdou do nebe, pyšní a chytří budou státi venku. Což pak věří člověk opovážlivec a pyšný, že Bůh všeliké moudrosti nebyl by mohl svá slova tak spořádati, aby se jimi lidé nepohoršovali? Jest však spravedlivo, aby přišla pohoršení, a komu se protiví věci nebeské, aby byli vraženi v pozemské. O mé odplatě pak věz, že jest pravda, jakož psáno jest, že jí srdce pochopiti nemůže ni jazyk pronésti.

O SVATÉ MAM MAGDALENE.

Syn mluví: Když se Maří Magdalena obrátila, řekli zloduchové: Kterak ji přivedeme nazpět? Ztratili jsme tučnou kořist. Neboť tolik se omývá vodami slz, že se neopovažujeme svých zraků na ni upříti. Tak se zakrývá dobrými skutky, že se jí netkne žádná skvrna; jest tak vroucí a horlivá ve službě Boží a svatosti, že se jí neodvažujeme přiblížiti.

Matka Boží mluví: Poněvadž ve všech údech urazila Boha, dala mu všechny údy k dostiučinění za urážky. A že smrtelně vystoupila k poctám světa, sestoupila pokorně k pohrdání jím, protože nesnadno jest Boha a svět spolu milovati.

O SVATÝCH MARII A MARTĚ, KTERÉ PREDOBRAZUJI ŽIVOT KONTEMPLATIVN1 A ČINNÝ.

Syn Boží mluví: Dvojí jest život přirovnávaný Martě a Marii. Kdo podle nich živ býti chce, vyznej se předně dočista ze všech svých hříchů, vzbuď nad nimi pravou zkroušenost a měj vůli více se hříchů nedopouštěti.

Nuže, první život, který si zvolila podle mého svědectví Páně Maria, vede ke kontemplaci věcí nebeských. Totoť jest stránka nejlepší a dieta spásy věčné. Nuže, každému, kdo touží živu býti životem Mariiným, dostačí, aby měl jedině věci potřebné pro tělo, totiž šaty bez okázalosti, pokrm a nápoj v skromnosti a ne v nadbytku, čistotu bez jakéhokoliv špatného zalíbení, rozumné posty podle ustanovení církevního. Kdo pak se postí, dej pozor, aby nezeslábl nerozumným postem a z té slabosti aby neochabl v modlitbách ni v kázáních, nebo aby proto neopomíjel jiného dobrého, jímž by mohl prospěti bližnímu a sám sobě. Pilně se také zpytuj, aby ses nestal z postu vlažným v konání přísné spravedlnosti, nebo neochabl ve zbožných skutcích, protože k potrestání vzbouřenců a k podrobení nevěřících podle jeho víry jest třeba síly jak tělesné, tak duchovní. Pročež každý slaboch, který by se chtěl raději postiti ke cti Boží než jisti, bude míti stejně velikou odplatu za dobrou vůli jako ten, kdo se rozumně z lásky postí. Podobně, kdo jí ze

svaté poslušnosti, chtěje se **raději** postiti než jisti, bude míti tutéž odplatu jako kdo se postí.

Za druhé Maria se nesmí radovati ze cti světa a z jeho zdaru, ani naříkati pro jeho protivenství; nýbrž z toho ať se raduje, že se z bezbožných stávají zbožní, z milovníků světa milovníci Boží, že dobří prospívají v dobrém a zápasem ve službě Boží stávají se zbožnějšími. Tím ať se také Maria souží, že hříšníci zapadají do horšího, že Bůh není svými tvory milován, že se přikázáními Božími pohrdá.

Za třetí Maria nesmí býti nečinná jako ani Marta, ale když nezbytnou dobu pospala, ať vstane a děkuje Bohu pozorným srdcem, že všecko ze své dobroty stvořil a že ze své lásky vzav na se tělo, všecko přetvořil, ukázav svým utrpením a smrtí svou lásku k člověku, protože nic většího býti nemůže. Maria také děkuje Bohu za všecky, kteří jsou již spaseni, a za všecky, kteří jsou v očistci, jakož i za ty, kdož jsou ve světě, prosíc pokorně Boha, aby Jich nedopouštěl pokoušeti nad síly. Maria bud také znalá v modlitbě a zřízená ve chválách Božích. Neboť, má-li bez pečování, co potřebno k životu, modliž se déle. Počne-li se jí však modlitba protiviti a vzmáhají-li se pokušení, může sice pracovati rukama nějaké počestné a užitečné dílo buď k vlastnímu užitku, potřebuje-li, nebo k prospěchu jiných. Protiví-li se jí však obojí, totiž modlitba i práce, pak si °všem může najiti nějaké počestné zaměst-

nání: jako poslouchati s všelikou vážností slova vzdělávajícího beze všeho vtipkování, až se stanou tělo i duše schopnějšími k dílu Božímu. Nemá-li však Maria čím živiti tělo leč svou prací, pak přikrať modlitbu pro nezbytné dílo a práce sama bude dokonáním a rozmnožením modlitby. Neumí-li však Maria pracovati nebo nemůže-li, pak se nestyď a nebuď jí obtížným žebrati, naopak buď jí to spíše potěšením, protože tehdy napodobí mne, Syna Božího, jenž jsem se sám chudým učinil, aby byl člověk obohacen. Jest-li Maria poddána poslušnosti, buď živa podle poslušnosti svého představeného a bude míti dvojnásobnou korunu, než jako kdyby byla na svobodě.

Za čtvrté nebuď Maria lakomá, jako ani Marta, avšak ani ne přespříliš štědrá. Neboť jako Marta dávala své časné věci pro Boha, tak ať Maria rozdává své věci duchovní. Vždyť má-li Maria Boha ráda ve svém srdci, ať se chrání slova, které mají mnozí ve svých ústech, říkajíce: „Dostačí mi, mohu-li pomoci své vlastní duši, co mně ze skutků bližních? Anebo jsem-li já dobrý, co mi do toho, jak jiní žijí?" Ó dcero, kdo takové věci mluví a myslí, zdaž by běželi až na smrt, kdyby viděli svého přítele zneuctívaného a souženého, aby byl přítel ze soužení vytržen? Tak činiž Maria. Třeba jí naříkati, že její Bůh jest urážen, že její bratr, to jest bližní, jest pohoršován. Anebo upadne-li kdo do hříchu, přičiň se Maria, kolik můžeš, aby byl z hříchu vytržen; ale opatrně. A jestli pro to Maria

pronásledována, ať hledá jiného místa bezpečnějšího, protože já, sám Bůh, jsem řekl: Budou-li vás pronásledovati v jedné obci, utecte do jiné. Tak i Pavel učinil, protože ho bylo více potřebí v jinou dobu, a proto byl v koši spuštěn přes zeď.

Nuže, aby Maria byla štědrá a zbožná, jest jí potřebí patero věcí: Předně domu, v němž by spávali hosté, za druhé šatů na odívání nahých, za třetí pokrmů k nakrmení lačnících, za čtvrté ohně k zahřátí promrzlých, za páté léků pro nemocné, to jest útěšných slov s láskou Boží.

Domem Mariiným jest tedy její srdce, a jeho zlými hostmi jsou všecky věci, jež se jí přiházejí a znepokojují srdce její: totiž hněv, zármutek, žádostivost, pýcha a mnoho podobného, co vchází patero smysly. Nuže, všecky ty chyby, když přijdou, musejí jaksi ležet jako ti hosté, kteří spí, a jako ti, kteří jsou na odpočinku. Neboť jako hostitel přijímá trpělivě hosty zlé i dobré, tak ať Maria všecko snáší pro Boha z ctnostné trpělivosti a ani v nejmenším ať nesouhlasí s chybami, aniž si v nich libuje, nýbrž ať je ponenáhlu odstraní ze srdce, kolik může, s pomocí milosti Boží. Nemůže-li jich však odstraniti, ať je snáší trpělivě proti vůli jako hosty, vědouc zcela jistě, že jí prospívají k větší koruně, a naprosto ne k zavržení.

Za druhé měj Maria šatstvo, kterým by se hosté oděli, totiž vnitřní a zevnější pokoru a útrpnost duše v trýzních bližního. Opovrhnou-li Marií lidé, ať se uteče ihned

do své mysli, rozjímajíc, kterak já, Bůh, jsem trpělivě snášel pohrdání a opovržení, jak jsem mlčel, jsa souzen a nereptal jsem, jsa bičován a trním korunován. Maria ať také dbá, aby neukazovala svým háncům známek hněvu nebo netrpělivosti, ale ať dobrořečí těm, kteří ji pronásledují, aby vidouce to dobrořečili Bohu, jehož Maria následuje, a on, Bůh, dá dobrořečení za zlořečení. Maria se také varuj, aby neutrhala nebo nespílala těm, kteří jsou jí obtížni, protože jest zavržení hodno i utrhati i utrhajícího poslouchati a z netrpělivosti bližnímu výtky činiti; pročež, aby Maria nabyla dobra dokonalé pokory a trpělivosti, ať se snaží ostražitými učiniti nebo důtklivě upozorňovati utrhající jiným na nebezpečí jejich, a ať je napomíná s láskou, slovem i příkladem k pravé pokoře.

Rovněž oděvem Marie ať jest útrpnost. Neboť uvidí-li bližního hřešiti, ať s ním má soucit, prosíc Boha, aby se nad ním smiloval. Uvidí-li pak, že trpí křivdu, škodu nebo potupu, trp s ním a pomáhej mu orodováním, pomocí a péčí svou i u mocných světa, protože pravý soucit nehledá, což jeho jest, ale co bližního. Nemůže-li však býti Maria vyslyšena u knížat, aniž prospívá její vyjití z cely, pak ať prosí Boha tím snažněji za trápené; a Bůh, jenž nahlíží do srdce, obrátí pro lásku prositelky srdce lidská k pokoji trápeného a buď bude osvobozen od svého soužení, nebo se mu dostane od Boha trpělivosti, aby mu byla zdvojnásobena koruna. Nuže, takové

šaty, totiž pokoru a útrpnost, ať má Maria ve svém srdci, neboť nic tak nepřitahuje Boha v duši jako pokora a soucit s bližním.

Za třetí měj Maria pro hosty pokrm a nápoj. Neboť důležití hostově navštěvují srdce Mariino, když totiž srdce bývá uchváceno mimo sebe a žádá si věcí rozkošných, viděti věci pozemské, vládnouti věcmi časnými; kdy ucho touží uslyšeti vlastní poctu, kdy tělo hledá záliby ve věcech tělesných, kdy duch předstírá výmluvu křehkosti a umenšuje vinu, kdy přistupuje nechuť k dobrému a zapomínání na budoucnost, kdy se dobrých skutků vidí mnoho a zlé jsou v zapomenutí. Proti takovým tedy hostům jest třeba Marii rady a naprosto nesmí dřímati, nedbajíc jich. Nuže, ať Maria, oživena věrou, rázně vstane a takto odpovídajíc těm hostům řekne: Nechci míti nic z věcí časných, nýbrž jen skrovnou výživu svého těla. Nemíním ani nejmenší chvilečky v hodině i v čase věnovati jinému leč ke cti Boží; všímati si nechci krásného a nicotného, tělu užitečného a neužitečného, chutného nebo nechutného chuti mé, leč podle zalíbení Božího a prospěchu duše, protože mne netěší živu býti ani hodinu leč ke cti Boží. Nuže, taková vůle jest pokrmem přicházejících hostů a taková odpověď ničí nezřízené záliby.

Za čtvrté měj Maria oheň k ohřátí hostů a k osvícení jejich. Nu a tím ohněm jest žár Ducha Svatého. Jest nemožno, aby někdo zapřel vlastní vůli nebo tělesnou lásku k rodičům neb chtivost bohatství, leda pů-

sobením Ducha Svatého, na jeho podnět a jeho zápalem. Ale ani Maria, ať jakkoliv dokonalá, nemůže začíti blaženého života, ani v něm postupovati bez lásky Ducha Svatého a jeho návodu.

Aby tedy Maria svítila přicházejícím hostům, mysliž si předně takto a rci: Bůh mne stvořil proto, abych ho nade vše ctila a ctíc milovala a bála se ho. Narodil se také z Panny, aby nás učil cestě k nebi, po níž ho mám v pokoře následovati. Potom svou smrtí otevřel nebe, abych tam toužila a přijíti spěchala. Rozjímej také Maria a zpytuj všecky své skutky, myšlení a city, to jest, jak urazila Boha a jak trpělivě Bůh člověka snášel a jak mnoha způsoby volá člověka k sobě.

Taková tedy myšlení a podobní jsou hosté Mariini, kteří jsou všichni jakoby ve tmě, neosvítí-li jich oheň Ducha Svatého. A ten oheň tehdy přichází do srdce, když Maria uvažuje, že jest rozumno sloužiti Bohu, když jest ochotna raději všeliký trest snésti, nežli vědomě popuditi k hněvu Boha, jehož dobrotou byla duše stvořena a jeho požehnanou krví vykoupena.

Nuže, aby se toho ohně nabylo a nabytý byl chráněn, jest třeba, aby Maria snášela suché dříví, kterým se ten oheň živí,, to jest, aby bedlivě pozorovala hnutí těla, by tělo nezpupnělo; a bedlivě se snažila, by zbožní skutkové a modlitby, v nichž si Duch Svatý zalibuje, byli s láskou zvelebováni.

Ale svrchovaně třeba věděti a uvažovati,

že nemá-li oheň zažehnutý v uzavřené nádobě východu, velmi brzy uhasíná a nádoba vystydne. Tak jest i s Marií. Nemíní-li totiž pro nic jiného živa býti, leč aby mohla vzdávati Bohu čest, náleží jí, aby se její ústa otevřela a oheň její lásky vycházel. A ústa se otvírají tehdy, když mluvíc z vroucí lásky, plodí Bohu duchovní dítky. Hleď však Maria bedlivě, aby tam otvírala ústa svého kázání, kde se dobří stávají horlivějšími a zlí lepšími, kde možno povznésti spravedlnost a vymýtiti špatný obyčej. — Vždyť apoštol můj Pavel chtěl leckdy mluviti, ale můj Duch mu zabránil, v příhodný čas mlčíval a v náležitý mluvil; někdy mluvíval slovy lehčími, jindy přísnějšími, měl všecka svá slova i skutky k slávě Boží a k posílení víry. Nemůže-li Maria kázati, ačkoliv má vůli a znalost kázání, ať si počíná jako liška, která obchází po horkách a ohledává nohama mnoho míst, kde pak nalezne místa lepší a vhodnější, tam si vyhrabe jámu pro svůj odpočinek: tak ať si Maria všímá slovy, příkladem i modlitbami srdcí mnohých a když nalezne srdce schopnější přijmouti slova Boží, tam nechť pobude, napomínajíc a radíc co může.

Maria také pracuj, aby její plamen měl náležitý východ, neboť čím větší jest plamen, tím více jich bude osvíceno a rozníceno. Tehdy pak má plamen vhodně otevřeno, když se Maria neleká hany, aniž hledá vlastní chvály, když se nebojí protivenství, aniž si libuje ve zdaru; a pak jest Bohu milejší, aby Maria konala dobré skut-

ky veřejně než skrytě, aby oslavovali Boha, kdo je vidí.

Třeba pak věděti, že Maria má šlehati dvěma plameny, jedním skrytě a druhým veřejně, to jest má míti dvojí pokoru. První buď uvnitř v srdci, druhá buď zevně. První jest, aby se Maria pokládala za nehodnou a neužitečnou k čemukoliv dobrému a nad nikoho se v myšlení nevynášela, aby netoužila býti chválena ani viděna, aby utíkala zpupnosti, toužíc nade všecko po Bohu a následujíc jeho slov. Vyšlehne-li Maria tímto plamenem ve zjevných skutcích, bude osvíceno její srdce láskou a všecko, co se jí naskytne protivného, přemůže a snadno snese.

Druhý plamen buď na venku. Neboť jestli pravá pokora v srdci, třeba, aby se také objevila v oděvu, uslyšela z úst a byla vykonána skutkem. Tehdy pak jest pravá pokora v oděvu, když si Maria volí spíše oděv méně cenný, který ji zahřeje a prospěje, než šat větší ceny, ve kterém by se pýšila a ukazovala. Neboť šat, který mnoho nestojí a u lidí jest nicotný a opovržený, jest opravdu krásný u Boha, protože vybízí k pokoře. Ale šat koupený za velikou cenu a zvaný krásný, jest u Boha ošklivý, protože odnímá krásu andělskou, to jest pokoru. Kdyby však byla Maria nucena míti z nějakého rozumného důvodu šat poněkud lepší, než by sama chtěla, neznepokojujž se proto, neboť tím se zvyšuje její odplata. Rovněž má míti Maria pokoru v ústech, to jest má pokorně mluviti,

chrániti se šprýmování, varovati se mnohého mluvení, neužívati úskočných výrazů, nedávati přednost svému mínění před lepšími. Uslyší-li však Maria, že jest za nějaký dobrý skutek chválena, nepovyšuj se, ale odpověz takto: „Buď chvála Bohu, kterýž dal všecko. Vždyť což jsem jiného leč prach před tváří větru, aneb co dobrého ode mne, kteráž jsem jako země bez vody?" Jestli pak haněna, nermuť se, ale odpověz takto: „Zasluhuji toho, protože jsem tolikrát před Bohem zhřešila a nekála jsem se; zasluhuji větších trýzní. Proto se radí, přijde-li hněv a pýcha, sevříti rty na tak dlouho, co by vůle mohla poprositi Boha o pomoc, aby nabyla trpělivosti a rozvážila, co nebo jak by měla odpověděti, aby mohl člověk sebe přemoci, protože tehdy se hněv v srdci zmírní a člověk dovede nerozumným rozumně odpověděti. Vím také, že ďábel Marii mnoho závidí a nemůže-li jí svésti k přestoupení přikázání Božích, popouzí ji, aby se lehko všecka dohněvala, nebo se nevázaně oddala marnému veselí nebo lehkovážným a žertovným slovům. Proto si Maria stále vyprošuj od Boha pomoci, aby všecko její mluvení a jednání jím bylo spravováno a k němu řízeno.

Rovněž měj Maria pokoru ve skutku, aby nic nečinila pro pozemskou chválu; nepokoušej se o žádné novoty, nestyď se za žádné pokoření v díle, utíkej zvláštnostem, všecky cti, ve všem se pokládej za nehodnou. Opět vol si Maria seděti raději s chudými nežli s bohatými, raději poslou-

chati, než býti představenou, raději mlčeti než mluviti, raději býti samotna než obcovati s mocnými a s rodiči. Maria ať také nenávidí vlastní vůle, ať stále rozjímá o své smrti; nebuď všetečnou, reptavou ani zapomětlivou spravedlností Božích a svých zanícení. Maria se také často zpovídej, buď starostliva ve svých pokušeních, netoužíc pro nic jiného živa býti, leč aby se zvyšovala čest Boží a spása duší.

Když by však Maria tak zřízená, jak bylo pověděno, byla zvolena za Martu a z poslušnosti, z lásky k Bohu, se ujala správy mnoha duší, dostane se jí dvojnásobné koruny, jak ti ukáži v podobenství. Jeden pán byl bohat a měl loď zatíženou drahým zbožím, i řekl služebníkům svým: „Plujte do toho přístavu a tam nabudu zisku velikého a užitku slavného. Zdvihnou-li se větrové, pracujte mužně a nedejte se udolati nechutí, neboť odplata vaše bude veliká." Nuže, když se služebníci plavili, rozpoutal se vichr, vzduly se bouře a loď byla těžce zmítána. Tehdy však správce lodi ochabl a všichni pozbyli naděje na život, i dohodli se, že přistanou v jednom postavě, kam vál vítr, a ne v tom, který jim označil pán. Uslyšev to jeden věrnější služebník, zalkal a plana horlivou láskou k pánu, chopil se násilně lodního kormidla a silou dovedl loď do přístavu, do něhož pán chtěl. Nuže, ten člověk, který tak mužně dovedl loď do přístavu, zaslouží nad jiné větší odplaty. Podobně jest tomu s dobrým představeným, který z lásky k Bohu a pro

spásu duší bere na se břímě správy nestaraje se o čest, neboť se mu dostane dvojí odplaty: předně bude účasten všelikých dober těch, které dovedl do přístavu, za druhé jeho sláva se bude rozmnožovati bez konce.

Naopak tomu bude s těmi, kteří se ucházejí o pocty a prelatury; budouť účastni všech trestů a hříchů těch, jež vzali pod své vedení; za druhé pak zahanbení jejich bude bez konce. Neboť představení, kteří se ucházejí o pocty, jsou více podobni nevěstkám než představeným, protože klamou duše svým špatným příkladem i slovy a nejsou hodni zvánu býti Marií neb Martou, nenapraví-li se kajícně.

Za páté Maria má dávati svým hostům lék, to jest vzdělávati je dobrými slovy, neboť má ke všemu, co se přihoditi může, ať jsou to věci veselé nebo smutné, říkati takto: „Chci, cokoliv Bůh chce, abych chtěla, a jeho vůle jsem ochotna poslouchati i kdybych do pekla šla." Jestiť taková vůle lékem proti tomu, co může srdce potkati, jest potěšením v soužení a dobrým zmírněním ve zdaru.

Ale že Maria má mnoho nepřátel, proto se stále zpovídej. Neboť pokud vědomě zůstává ve hříchu, majíc možnost se zpovídati, a nedbá jí nebo si jí nevšímá, pak zasluhuje před Bohem spíše jména apostatky nežli Marie.

Věz také, že ač stránka Mariina jest nejlepší, přece není proto stránka Martina špatná, ba jest chvály hodná a Bohu se líbící. Proto ti nyní povím, jak se třeba říditi Martě. I jí jest potřebí, aby měla jako Maria patero dober: předně správnou víru Církve Boží; za druhé, aby znala přikázání Boží a rady evangelické pravdy a konala je srdcem i činem; za třetí, aby zdržovala jazyk od všelikého zlého slova, kteréž jest proti Bohu a bližnímu, a ruku od všeliké nepočestné a nedovolené činnosti, ducha pak ať zdržuje od přílišné žádostivosti a rozkoše, nechť se umí spokojiti s věcmi dovolenými a nadbytečných si nežádá; za čtvrté, ať koná skutky milosrdenství rozumně a pokorně, aby opřena o ty skutky, v ničem neurážela Boha; za páté, ať miluje Boha nade všecko a více než sebe samu.

Tak činila Marta. Neboť ona s radostí dala mně samu sebe, následujíc slov a skutků mých a později dala všecko své jmění z lásky ke mně. Proto se jí znechutily věci časné a hledala nebeských; proto trpělivě všecko snášela a o jiné pečovala jako sama o sebe; proto stále myslila na mou lásku, na mé utrpení a radovala se v souženích, milujíc všecky jako matka. Také mne následovala denně, ničeho si nežádajíc, nežli slyšeti slova života. Mívala také útrpnost s trpícími, utěšovala nemocné, nikomu nezlořečila, ale nedbajíc špatností bližního, za všecky se modlila.

Každý tedy, kdo touží po lásce v životě činném, ať následuje Marty, miluje bližního, by došel nebe, ať však nepodporuje jeho vad, ale utíká vlastní chvále a všeliké pýše a dvojakosti. Také hněvu a nenávisti ať nechová.

Všimni si však, že Marta první přišla ke mně, prosíc za umrlého bratra svého Lazara, a nebyl hned vzkříšen bratr její, ale potom přišla Maria, byvši zavolána, a tehdy byl bratr vzkříšen pro obě sestry. A tak jest tomu též v životě duchovním. Vždyť touží-li někdo dokonale státi se Marií, musí býti nejdříve Martou, pracuje tělesně pro mou čest. A musí uměti nejprve odpírati žádostem těla a odporovati pokušením ďábelským a pak může s rozvahou vystoupiti ná stupeň Marie. Neboť není-li někdo zkušen a pokoušen a nepřemohl-li hnutí těla svého, kterak může trvale utkvíti na věcech nebeských?

A co znamená umrlý bratr Martin a Mariin, ne-li nedokonalou činnost? Neboť činnost dobrá se stává mnohonásobně neprozřetelnou úmyslem a nerozvážnou myslí, a postupuje ochable a vlažně. Aby však mi byla příjemnou, bývá křišena, a ožívá Martou a Marií, to jest, když jest bližní upřímně milován pro Boha a k Bohu a po jediném Bohu se touží nade vše. A tehdy Bůh má zalíbení na všelikém dobrém činění člověka.

Proto jsem řekl v evangeliu, že Maria nejlepší stránku vyvolila. Neboť stránka Martina jest tehdy dobrá, když želí hříchů

bližních. Ale tehdy jest lepší, když pracuje o to, aby lidé byli rozumně a počestně živi a trvali, a činí to jediné z lásky k Bohu. Ale stránka Mariina jest nejlepší, když rozjímá jen věci nebeské a zisk duší.

Tehdy také Bůh vchází do domu Martina a Mariina, když mysl naplněna jsouc dobrými vzněty a nabyvši pokoje od světského hluku, myslí stále na Boha jako přítomného a v jeho lásce nejen rozjímá, ale i pracuje dnem i nocí.

O ZŘÍZENI ŽIVOTA ŘEHOLNÍHO.

Syn Boží mluví k nevěstě, řka: Postupem doby se počalo množiti zlo, tělo chablo a stávalo se neobyčejně náchylným ke zlému. Pročež abych milosrdně pomohl oběma stavům, totiž klerikům i laikům, dovolil jsem klerikům, aby měli skrovné jmění církevní k užitku těla, aby tím horlivějšími byli ve službě Boží a hojněji se jí účastnili. Mezi kleriky byl jeden dobrý člověk, který myslil u sebe: Tělo mne táhne k zvrhlé rozkoši, svět k škodlivému vidění, ďábel mi klade mnohonásobné léčky ke hříchu. Pročež abych nebyl tělem a rozkoší podvrácen, ustanovím si míru v občerstvení a v odpočinku, zachovám náležitý čas v práci a v modlitbě, zkrotím své tělo tresty a posty. Za druhé, aby mne svět neodvlekl od lásky Boží, opustím jeho věci, protože jsou pomíjející; bezpečnější jest v chudobě následovati Krista. Za třetí, aby mne nepodvedl ďábel, jenž vždycky ukazuje místo věcí

pravých klamné, podřídím se správě a poslušnosti druhému, všecku vlastní vůli odvrhnu a ukáži se ochotným ke všemu, cokoliv mně bude od jiného přikázáno.

A ten první zřídil klášter a chvalitebně v něm vytrvávaje, zanechal jiným svůj život k následování.

O SVATÉM BENEDIKTOVI.

Matka mluví: Dcero, jest psáno, že ten, který byl pět hřiven dostal, vytěžil jiných pět. Co pak jest hřivna, ne-li dar Ducha Svatého? Jedněm se totiž dostává vědění, jiným bohatství, jiným důvěrného přátelství u bohatých: a přece všichni mají přinésti svému Pánovi dvojnásobný zisk, totiž z vědění, jsouce živi sobě k užitku a jiné vzdělávajíce; z bohatství a ostatních darů, rozumně jich užívajíce a jiným milosrdně pomáhajíce.

Tak ten dobrý opat Benedikt rozmnožil dar milosti, který byl přijal, pohrdnuv vším, co bylo pomíjejícího, donutiv své tělo sloužiti duši, nedav ničemu přednosti před láskou Boží. A ještě boje se, aby se uši neposkvrnily poslechem marnosti, oči viděním věcí zálibných, utekl na poušť, následuje toho, jenž nebyv ještě narozen plesáním v útrobách mateřských, poznal příchod svého přesvatého Vykupitele. Ale ten Benedikt by býval i bez pouště došel nebe, protože svět mu byl mrtev a jeho srdce bylo všecko plné Boha. Bohu se však zalíbilo povolati Benedikta na horu, aby ho

mnozí poznali a mnozí byli jeho vzorem povzbuzeni k dokonalému životu.

Tělo tohoto blaženého muže bylo jako pytel země, v němž byl uzavřen oheň Ducha Svatého, a ten vyhostil z jeho srdce oheň ďábelský. Neboť jako bývá rozněcován oheň tělesný dvěma účinky, totiž vzduchem a dmýcháním člověka: tak Duch Svatý vchází do duše člověka buď osobním vnukáním, nebo nějakou činností lidskou neb božskou mluvou vzněcuje mysl k Bohu. Podobně duch ďábelský navštěvuje své, ale liší se od sebe bez přirovnání. Duch Svatý totiž rozehřívá duši k hledání Boha, ale nespaluje jí tělesně; svítí také čistotou mírnosti, ale nekalí mysli zlobou. Zato duch zlý spaluje mysl tělesně a rozhořčuje ji nesnesitelně, zatemňuje také duši, že na sebe nemyslí, a sráží ji neutěšitelně k věcem pozemským.

Nuže, aby ten dobrý oheň, který byl v Benediktovi, mnohé rozohnil, povolal ho Bůh na horu a on svolav k sobě mnoho jisker, učinil z nich skrze Ducha Svatého hranici a Duchem Božím sestavil jim řeholi, která učinila mnohé dokonalými jako byl Benedikt. Nyní však mnoho pochodní vyhozených z hranice svatého Benedikta leží všude rozptýleno a místo ohnivosti jsou studené, místo světla mají tmu, ale kdyby ležely shluklé v ohni, vydávaly by všude plamen a teplo.

Rekl jsem ti dříve, že tělo blaženého Benedikta bylo jako pytel, který byl kázněn a řízen, ale neřídil. Ba duše jeho byla jako

anděl, vydávající ze sebe žár veliký a plamennost, jakž ti ukáži na příkladě: toť jako by byly tři ohně, z nichž první byl zažehnut v myrze a vydal ze sebe vůni líbeznou; druhý by byl zažehnut v sušině a vydal by ze sebe žhavé uhlí a zářící světlo; třetí zažehnutý v olivě vydával by ze sebe plamen, světlo a žár. Těmito třemi ohni rozumím tré osob a třemi osobami trojí stav ve světě. První jest stav těch, kteří uvažujíce lásku Boží, vložili vlastní vůli v ruce jiných, a místo marnosti a pýchy světa přijali chudobu a opovržení, pro zachování míry si oblíbili zdrželivost a čistotu. Ti měli v myrze oheň, neboť myrha jest sice hořká, ale zahání ďábelstva a hasí žízeň; a tak i jejich zdrželivost byla tělu hořká, ale hasila nezřízenou žádostivost a mařila všecku moc zloduchů.

Druhý byl stav těch, kteří myslili u sebe takto: Proč milujeme čest světa, když není ničím, leč vzduchem šlehajícím uši; proč milujeme zlato, když není leč žlutou prstí? Jaký pak konec těla, ne-li hniloba a popel? Jaký pak užitek budeme míti z žádostivosti po věcech pozemských, když všecko jest marnost? Nuže, pro to jediné chceme živi býti a pracovati, aby Bůh byl v nás uctěn a aby jiní se našimi slovy a vzory rozohňovali pro Boha. Tito měli takový oheň v sušině, protože láska k světu byla pro ně mrtva a každý z nich vydával ze sebe žhavé uhlí spravedlnosti a blesky božského kázání.

Třetí byl stav těch, kteří rozohnivše se

láskou Kristova utrpení, z celé duše si žádali umříti pro Krista. Ti měli svůj oheň v olivě. Neboť jako oliva má v sobě tučnost a palčivější žár, když byla zapálena, tak oni plně ztučněli božskou milostí a vydávali jí ze sebe světlo známosti Boží, žár horoucnější lásky, sílu nejpočestnějšího obcování.

Tyto tři ohně se široko daleko rozšířily, a první z nich se zanítil v poustevnících a řeholnících, jakž popisuje Jeroným, který ovanut jsa Duchem Svatým, shledal životy jejich podivuhodnými a zasluhujícími následování; druhý vzplál ve vyznavačích a učitelích; třetí v mučednících, kteří pro Krista pohrdli svým tělem, a jiní by byli pohrdli, kdyby se jim bylo dostalo od Boha pomoci.

Nuže, ke každému z těch tří stavů a ohňů byl poslán blažený Benedikt, jenž sdmýchal ty tri ohně v jeden, a to tak, že nemoudří byli osvěcováni, chladní rozplameňováni, vroucí se stávali vroucnějšími. A tak s těmito ohni se začala řehole benediktinská, která jednoho každého řídila podle schopnosti a vnímavosti jeho smyslu na cestu spásy a věčné blaženosti.

Syri Boží mluví k svaté Brigitte: Služebník můj Benedikt měl své tělo jako pytel z pateré látky. První byla drsná suknice, která krotila tělo a nezřízená hnutí, aby nebyly bujné a nepřestupovaly mezí svých. Druhým oblekem byl prostý hábit, ne utažený ani nabíraný, by kryl, zdobil a zahříval tělo, aby se ho nehrozili, kdo je

uvidí. Třetí byl škapulíř, aby s ním byl k ruční práci hotovější a volnější. Čtvrtá byla ochrana nohou, aby byl hbitější a pokornější v chození po cestě Boží. Pátým byl pás pokory, aby, jsa jím podpásán, omezil zbytečnosti a ochotněji konal obvyklou a uloženou práci.

O SVATÉM DOMINIKOVI.

Matka Boží mluví k nevěstě, řkouc: Svatý Dominik měl mého Syna za svého nejdražšího pána a mne, jeho Matku, miloval více než srdce své. Tomuto svatému vnuknul můj Syn, že tré jest ve světě věcí, které se nelíbily mému Synovi, totiž pýcha, žádost očí a žádostivost těla. K umenšení tohoto trojího se svatý Dominik doprosil převelikým vzdycháním pomoci a léku, a Bůh, slitovav se nad jeho slzami, vnuknul mu zákon a řeholi, v níž ten světec proti trojímu zlu světa postavil trojí dobré. Proti zlé žádosti očí totiž ustanovil nemíti nic, leč s dovolením svého převora; proti pýše ustanovil míti obyčejný a prostý hábit; proti nenasytnému požeradlu těla ustanovil zdrželivost a povinnou dobu k sebezřízení. Také převora ustanovil svým bratřím k udržení pokoje a zachování jednoty.

Potom chtěje dáti svým bratřím jakési duchovní znamení, vtiskl jim jakoby duchovní kříž na levou paži k srdci svým učením a účinností svého vzoru, když je učil a vybízel, aby ustavičně pamatovali na utrpení Páně a kázali horlivě slovo Boží,

ne pro svět, ale z lásky k Bohu a k duším. Mimo to je učil, aby byli raději poddáni, než aby panovali, aby nenáviděli vlastní vůle, potupy trpělivě snášeli, kromě výživy a obleku ničeho nežádali; aby pravdu srdcem milovali a ústy pronášeli, vlastní chvály nehledali, měli však slova Boží stále v ústech a jim učili a neustávali od nich ze studu, ani jich neříkali k získání lidské přízně.

A když se blížila chvíle jeho rozdělení, kterou můj Syn mu v duchu ukázal, přišel ke mně, jeho Matce, se slzami, řka: ó Maria, královno nebes, tebe Bůh předzvolil k spojení božství a člověčenství; tys ta jedinečná Panna a jedině nejhodnější Matka, tys ta nejmocnější, ze které vyšla moc sama: uslyš mne, tebe prosícího, neboť proto v tebe doufám, že tě znám jako nejmocnější. Ujmi se mých bratří, které jsem vychoval a pěstil pod těsným škapulířem svým, a ochraň jich pod širokým pláštěm svým. Riď je a opatruj, aby jich nepřemohl stálý nepřítel a aby nerozmetal nové vinice, kterou štípila pravice Syna tvého. Což pak, Paní má, jiného míním těsným škapulířem, majícím jeden pláštík na prsou a druhý vzadu, ne-li dvojí péči, kterou jsem o své bratry měl? Pečovalť jsem o ně ve dne v noci, aby sloužili Bohu v rozumné a chvályhodné umírněnosti. Modlil jsem se také za ně, aby si nežádali ničeho ze světa, co by buď Boha uráželo, nebo očerňovalo pověst pokory a zbožnosti u bližního. Nyní tedy, že nastává chvíle mé odplaty, porou-

čím ti ty údy své. Uč je tedy jako syny a nes je jako matka.

Po těchto a jiných slovech byl tedy Dominik povolán do slávy Boží. Já jsem mu odpověděla, mluvíc v podobenství takto: O Dominiku, milý příteli, žes mne miloval více než sebe, ochráním tvých synů pod širokým pláštěm svým a budu je spravovati, a všichni, kteříž ^vytrvávají v tvé řeholi, budou spaseni. Můj široký plášť, toť mé milosrdenství, jehož nikomu neodepru šťastně prosícímu, ale všichni, kdož si toho přejí, budou ochráněni v klínu milosrdenství mého.

Ale co myslíš ty, má dcero, o řeholi Dominikově? Jest to pokora, zdrželivost a pohrdání světem. Nikdo z těch, kdož toto trojí na se vezmou a vytrvale to milují, nebude nikdy zavržen; a ti zachovávají řeholi blaženého Dominika.

O SVATÉM FRANTIŠKOVI.

Nekonečné díkůčinění a pokorná služba, chvála a čest budiž Bohu v jeho moci a velebnosti věčné, jenž jest jeden Bůh ve třech osobách, jehož nezměrné dobrotě se zalíbilo, že jeho převelebné člověčenství promluvilo k jedné osobě pohřížené v modlitbu, pravíc takto: Poslyš ty, jížto dáno jest slyšeti duchovně a viděti, a bedlivě zachovávej ve své paměti tato slova:

Byl jeden člověk, jménem František, který se obrátil od světské pýchy a žádostivosti a od hříšných požitků tělesných k du-

chovnímu životu kajícnosti a dokonalosti, i dostalo se mu pravé zkroušenosti nad všemi jeho hříchy a dokonalé vůle se polepšiti, a řekl: Nic není na tomto světě, čeho bych rád neopustil z lásky a ke cti Pána mého Ježíše Krista; aniž jest co tak tvrdého, čeho bych nechtěl vděčně snésti z lásky k němu, a budu činiti všecko jemu ke cti, co budu moci podle svých sil tělesných i duševních, a všecky ostatní, koho budu moci, chci k tomu přivésti a síliti, aby Boha nade vše milovali z celého srdce.

Řehole toho Františka, kterou sám započal, nebyla diktována ani složena jeho lidským rozumem a moudrostí, ale ode mne podle vůle mé. Každičké slovo v ní psané bylo mu vnuknuto mým Duchem, a později sám tu řeholi jiným ukázal a podal. Tak i všecky jiné řehole, které moji přátelé započali a sami osobně drželi a zachovávali, a jiné jim účinně učili a podali, nebyly diktovány ani složeny jejich rozumem ani lidskou moudrostí, ale z vnuknutí téhož Ducha Svatého.

Na svůj svátek se zjevil svatý František ve svém chrámě v Římě za Tiberem téže nevěstě Kristově, řka: Přijd do mé komory pojíst a popít se mnou. Ona pak uslyševši to, ihned se uchystala na cestu, aby ho navštívila v Assisi. A pobyvši tam pět dní, mínila se vrátiti do Říma i vešla do jeho chrámu, aby sebe i své poručila svatému Františkovi. A on se jí tehdy sám zjevil, řka: Buď vítána, pozvalť jsem tě do své komory, abys se mnou pojedla a popi-

la. Věz však, že tento dům není komorou, o níž jsem ti mluvil, ale mou komorou jest pravá poslušnost, kterou jsem stále zachovával, takže jsem nikdy nestrpěl býti bez přikazovatele. Mělť jsem stále u sebe kněze, jehož každého rozkazu jsem byl pokorně poslušen, a to byla moje komora. Ty tedy 5Íň podobně, protože tak se líbí Bohu.

A mým pokrmem, kterým jsem se s chutí občerstvoval, bylo to, že jsem totiž s velikou radostí odváděl své bližní od marností života světského k sloužení Bohu celým srdcem; a tehdy jsem tu radost hltával jako nejsladší soustečka.

Nápojem pak mým byla radost, kterou jsem míval, vida, jak někteří mnou obrácení milují Boha ze všech svých sil, jak se oddávají kontemplaci a modlitbě a jiné navádějí k řádnému životu a následují pravé chudoby. Hle, dcero, ten nápoj tak mou duši obveseloval, že všecko, co jest ve světě, se mi protivilo.

Vejdi tedy do této mé komory a pojez se mnou tohoto pokrmu a popij tohoto nápoje. Pij ho tedy, abys byla Bohem občerstvována na věky.

ZJEVENÍ SVATÉ BRIGITTY O SOUDU SOUKROMÉM.

SOUD DUSE, KTERÁ MA BÝT ZAVRŽENA.

Nevěsta viděla státi na soudu Božím jako dva zloduchy, sobě na všech údech podobné, jejichž ústa byla otevřena jako vlčí tlamy, oči jim plály jako sklo uvnitř žhoucí, uši měli schlíplé jako psi, břicha odu-řelá a silně vytrčená, ruce jako u nohů; hnáty beze spojů, nohy byly jako zkomoleny a jako v polovici uťaty.

Tehdy řekl jeden z nich k Soudci: Soudce, přisuď mi tuto duši toho vojína mně podobnou za ženu k mému spojení. Soudce odpověděl: Pověz, jaké právo a důvod na ni máš. Zloduch vece: Táži se nejprve tebe, protože jsi spravedliv: Zdaž se neříká, nalezne-li se nějaké zvíře podobné druhému: Toto zvíře jest z rodu lvího nebo vlčího nebo nějakého takového? Nyní se tedy táži, jakého rodů jest ta duše nebo komu podobna, andělům nebo démonům'? Soudce mu vece: Není podobna andělům, ale tobě a tobě rovným, jakž zjevně viděti. Tehdy dí jakoby výsměšně démon: Když ta duše byla stvořena z žáru pomazání, to jest lásky tvé, byla tobě podobna. Nyní však povrhla tvou sladkostí a stala se mou trojím právem: předně, že jest mi podobna svým nitrem, za druhé, že máme

podobnou chuť, za třetí, že máme oba jednu vůli.

Soudce odpověděl: Já sice všecko vím, ale zde pro tuto mou nevěstu pověz, jak jest ti podobna zmíněná duše svým nitrem. A zloduch řekl: Jako máme podobné údy, tak máme podobné úkony. Neboť máme sice oči otevřené, nic však nevidíme. Já zajisté nic nechci viděti, co jest s tebou a s tvou láskou spojeno: a tak ani ona nechtěla viděti, když mohla, co se k tobě vztahovalo a k spasení duše, nýbrž hleděla si jen požitků a věcí časných. Máme také uši, ale neslyšíme svého prospěchu; tak ani ona nechtěla slyšeti nic, co směřovalo k tvé cti; i mně jsou podobně všecky tvé věci hořké, proto hlas sladkosti a dobroty tvé nikdy nevnikne v uši naše k naší potěše a prospěchu. Máme také otevřená ústa, jako ona měla svá ústa otevřena ke všem libůstkám světa a zavřena pro tebe a pro tvou čest; tak i já mám ústa otevřena, abych tě urážel a tě trápil, a kdyby bylo možno, nikdy bych úst nezdržel od tropení zla, trýznění tebe nebo od zmenšování tvé slávy. Její ruce jsou jako nohovy, protože co mohla dostati z věcí časných, držela až do smrti a byla by držela ještě déle, kdybys ji byl ponechal dále na živu; tak i já bych stejně pevně třímal všecky, kteří se mi dostanou do moci, že bych jich nikdy nepustil, leč kdyby mně byli proti vůli ze spravedlnosti odňati. Břicho její jest odulé, protože její žádostivost se rozpínala bez míry; plnila je a nenasycovala se, a ta-

kovou měla žádostivost, že kdyby se byla mohla sama veškerého světa zmocniti, ráda by se byla lopotila a ještě by byla chtěla panovati nahoře, na nebi. Podobnou žádostivost mám také já. Neboť kdybych se mohl sám zmocniti všech duší na nebi, na zemi i v očistci, rád bych je uchvátil. A kdyby zbývala jedna jediná duše, nepustil bych jí v této žádostivosti na svobodu, nepomučiv jí. Dále hruď její jest všecka studená jako i má, protože neměla žádné lásky k tobě a nikdy jí nechutnala tvá napomínání. Tak ani já nemám jiskerky lásky k tobě, naopak z nenávisti, kterou k tobě chovám, ochotně bych se dal znova a znova nejtrpčí smrtí zabíjeti a stále k těmže mukám křísiti, jen abys ty byl zabit, kdyby tě bylo možno zabiti. A hnáty naše jsou bez spojů, protože naše vůle jedna jest. Neboť od počátku mého stvoření se má vůle stavěla ihned proti tobě a nikdy jsem nechtěl, co ty. Tak i její vůle vždy byla protivná tvým přikázáním. Nohy naše jsou jako komolé, neboť jako se nohama chodí k užitku těla, tak se láskou a dobrým skutkem postupuje k Bohu. A ta duše nikdy tak nechtěla láskou ni skutkem kráčeti k tobě, jako ani já. Pročež ve všem jsme si podobni uspořádáním údů. Máme také podobnou chuť, neboť víme sice, že jsi svrchované dobro, ale neokoušíme, jak jsi sladký a dobrý. Nuže, když jsme si ve všem podobni, odsuď nás k spojení.

Tehdy promluvil před Pánem jeden z andělů, řka: Pane Bože, když ta duše byla

spojena s tělem, já jsem ji stále provázel a neodloučil jsem se od ní, dokud jsem v ní viděl něco dobrého. Nyní však ji opouštím jako pytel všelikého dobra prázdný. Mělať ona nakonec trojí zlo: předně, že tvá slova pokládala za lež, za druhé, tvůj soud měla za nepravý, za třetí, tvé milosrdenství neměla za nic, ba bylo před ní jakoby mrtvé. Ta duše žila také v manželství a neměla leč jednu manželku, s jinou však ženou neobcovala; ale tuto manželskou věrnost nezachovávala z lásky ni z bázně Boží, nýbrž tak nedůtklivě milovala tělo své ženy, že se nechtěla s jiným tělem spojiti.

Obcoval také mším a chodil na bohoslužby, ne ze zbožnosti, ale aby nebyl odloučen a nevytýkali mu toho jiní křesťané. Přicházíval též s jinými do chrámu v tom úmyslu a z toho důvodu, abys mu udělil zdraví těla, bohatství světa a čest, jakož i abys ho uchoval od pádu, zvaného od lidí neštěstím.

Pane, této duši jsi nadělil na světě ještě více než ti sloužila. Dalť jsi jí hezké dítky, dals zdraví těla a bohatství, uchoval jsi ji od neštěstí, jehož se bála. Naplňoval jsi ze spravedlnosti tolik její žádosti, žes jí splácel za jednotku stem a nic nezůstalo neodplaceno. Proto ji nyní opouštím prázdnu všeho dobrého.

A zloduch pak pravil: Nuže, Soudce, že následovala mé vůle a stonásobně jsi jí všeho dal, čeho se jí mělo od tebe dostati, proto nás odsuď k spojení. Zdaž není psáno ve

ve tvém zákoně, že kde jest jedna vůle a jeden manželský souhlas, tam může nastati zákonné spojení? Tak jest tomu mezi námi; neboť její vůle jest mou a má jest její. Proč jsme tedy o vespolné spojení připravováni?

Soudce odpověděl: Projeviž duše vůli svou, co se jí zdá o spojení s tebou?

Ta *Soudci odpověděla:* Raději chci býti v trestu pekelném, než vejiti do nebeské radosti, abys ty, Bože, neměl ze mne potěšení. Tak jsi mi protivný, že méně dbám svých muk, jen když ty nebudeš potěšen.

Tehdy dí zloduch k Soudci: Takovou vůli mám také já. Neboť raději budu na věky mučen, než bych vešel do slávy, abys ty měl z toho potěšení.

I dí Soudce k duši: Tvá vůle jest tvým soudcem a podle ní ti bude nasouzeno.

A tehdy Soudce, obrátiv se ke mně, která jsem to všecko viděla, řekl mi: Běda tomu člověku, horšímu lotra, protože měl svou duši prodejnou. Žíznil po nečistotách těla, bližního svého podváděl. Proto hlasy lidí svolávají naň pomstu, andělé od něho odvracejí tváře, svatí utíkají od styku s ním.

I přiblížil se zloduch k té duši, sobě podobné, a řekl: Ó Soudce; hle já a já; já, protože zlobou svou zlý jsem a nevykoupený a neschopný vykoupení; tento pak, jakoby mé druhé já, protože jest vykoupen a připodobnil se mně, byv poslušen více mne než tebe. Proto mně ho přisuď.

Jemuž Soudce: Kdybys ty se ještě pokořil, dal bych ti slávu, a kdyby ta duše

v poslední chvilce byla prosila o odpuštění s úmyslem se napraviti, nikdy by se nebyla octla ve tvých rukou. Ale že tě poslouchala až do konce, proto jest spravedlivo, aby byla na věky tvou. Avšak najde-li se přece něco dobrého, co vykonala ve svém životě, to omezí tvou zlobu, abys jí nemohl mučiti, kolik bys chtěl.

A zloduch řekl: Jest tedy má. Tělo její bude tělem mým, i když nejsem tělesný, a krev její bude mou krví. A bylo viděti, že se ďábel mnoho z toho radoval a jal se tleskati rukama.

Soudce mu řekl: Proč se tolik raduješ a co ti působí radost ze zadržení duše? Řekni, ať to uslyší zde nevěsta; já sice vím všecko, odpověz však pro tu nevěstu, která nedovede pochopiti věcí duchovních bez podobenství.

Tehdy dí démon: Když ta duše hoří, hořím i já více a palčivěji, a když ji rozpaluji, bývám tím více rozpalován; ale žes ji vykoupil svou krví a tolik jsi ji miloval, že ty, sám Bůh, ses pro ni dal, a já jsem ji dovedl podvésti, z toho se raduji.

Soudce odpověděl: Zloba tvá jest veliká; ale pohleď, dovoluji ti, abys viděl.

A hle, hvězda překrásná se vznášela k nebeským výšinám, a zloduch uviděv ji, umlkl.

Pán mu řekl: Čemu jest podobna?

Zloduch odpověděl: Jest skvělejší nad slunce, jako já jsem černější kouře. Jest plná všeliké sladkosti a Božího milování, jako já jsem pln všeliké zloby a hořkosti.

A Pán: Jak to na tě působí a co bys za to dal, aby se dostala do tvé moci?

Zloduch odpověděl: Všecky duše, které jsou v pekle, od Adama až do této chvíle, rád bych za ni dal a ještě bych chtěl trpěti tak trpký trest, že kdyby bylo naráženo bezpočetných hrotů mečových do nějakého sloupu, hrot vedle hrotu, a to tak hustě, že by nebyly od sebe hroty ani na jehlu, rád bych se mezi nimi provlékal od vrcholku nebes až do pekla, aby se ta hvězda dostala do mé moci.

Pán odpověděl: Tvá zloba vůči mně a mým vyvoleným jest veliká. Já však jsem tak pln lásky, že kdyby bylo možno, abych znova zemřel, rád bych vytrpěl pro každou duši a pro každého ducha nečistého takové umučení, jaké jsem trpěl jednou na kříži za všecky duše, takže by nezůstalo ani jediného ducha nečistého. Ty však si tak závistiv, že nechceš, aby ani jediná duše ke mně přišla.

Tehdy dí Pán k té dobré duši, která byla jako hvězda: Pojď, má vyvolená, do radosti, po níž jsi toužila, pojď do slasti, která se nikdy neskončí, pojď k svému Bohu a Pánu, jehož sis tolikrát žádala. Dám ti sebe samého, ve mně jest všeliké dobro a všeliká slast. Pojď ke mně ze světa, podobného bolesti a trestu, neboť není na něm leč bída.

A tehdy Pán, obrátiv se ke mně, která jsem toto všecko v duchu viděla, řekl mi: Hle, dcero, toto se událo u mně v mžiku. Ale že ty nedovedeš chápati duchovních

věcí bez podobenství, proto ti to takto ukazuji, aby člověk pochopil, jak jsem přísný na zlé a jak laskavý na dobré.

JINÉ VIDĚNI PODOBNÉHO SOUDU.

Bylo viděti veliké zástupy stojící před Bohem a Bůh k nim mluvil, řka: Hle, ta duše není má. Neboť s ranou mého boku a mého srdce necítila více, než jako by byl proboden štít jejího nepřítele. O rány mých rukou dbala jen tolik, jako by se byl roztrhl vetchý hadřík; také rány mých nohou jí byly tak nevážné, jako kdyby viděla rozkrajovat měkké jablko.

Tehdy Pán k ní promluvil, řka: Ty ses často ptávala za svého života, proč jsem já, Bůh, v těle zemřel. Nyní však já se tě ptám, proč jsi ty, bídná duše, zemřela.

Ona odpověděla: 2e jsem tě nemilovala.

A Pán odpověděl duši, řka: Tys mi byla čím mateři předčasně porozený pacholík, neboť netrpí proň menší bolesti nežli pro toho, který živ vychází z života jejího. Tak jsem já tě za takovou cenu a s takovou hořkostí vykoupil jako některého ze svatých mých, ač tys málo dbala. Ale jako předčasně porozenému pacholíkovi se nedostane slasti z mateřských prsou, ani útěchy ze slov, aniž tepla z hrudi, tak ani ty nikdy nebudeš míti nevýslovné slasti mých vyvolených, protože tvá slast se tobě líbila. Nikdy neuslyšíš mých slov k svému prospěchu, protože se ti líbila slova úst tvých a světa, a má slova ti byla hořká.

Nikdy neokusíš lásky a dobroty mé, proto žes byla studená jako led ke všemu dobrému. Klid se tedy na místo, kam bývají odhazováni zmetkové, kde budeš věčně živa ve své smrti, proto žes nechtěla žiti ve světle a životě mém.

Poté mluvil Bůh k zástupům: O přátelé moji, kdyby se všecky hvězdy a planety obrátily v jazyky, kdyby mne všichni svatí prosili, neučinil bych milosrdenství s tím, jenž má býti z povinné spravedlnosti zavržen.

Ta pak duše byla podobna trojím lidem. Předně těm, kteří chodili na má kázání ze zloby, aby nalezli v mých slovech a činech, proč mne obžalovati a zraditi. Ti viděli mé dobré skutky a zázraky, jichž nikdo nemohl učiniti leč Bůh. Ti slyšeli moudrost a zkusili můj chvályhodný život, a přes to mne nenáviděli a pojali proti mně v duchu hněv. Proč však? Zajisté, že skutkové moji byli dobří a skutkové jejich zlí a že jsem nesvolil k jejich hříchům, ale ostře jsem je trestal. Tak ta duše mne následovala sice svým tělem, ne z lásky Boží, ale jen na oko před lidmi. Slyšela o mých skutcích a očima je viděla a hněvalo ji to, slyšela mé příkazy a smála se jim, cítila mou dobrotu a nevěřila, viděla mé přátele prospívati v dobrém a záviděla jim. A proč? Protože má slova a vyvolených mých byla proti její špatnosti, mé příkazy a napomínání proti jejímu požitkářství, má láska a poslušnost byly proti její vůli. Její svědomí však jí říkalo, aby mne nad jiné ctila.

Z pohybu hvězd pak chápala, že jsem Stvořitelem všehomíra; z plodů země a z uspořádání jiných věcí věděla, že jsem Stvořitelem; a ač to věděla, hněvala ji má slova, protože jsem káral zlé její skutky.

Za *druhé byla podobna těm, kteří mne zabili a pravili vespolek:* Zabijme ho směle, neboť nikterak nevstane. Já však jsem předpověděl svým učedníkům, že vstanu třetího dne, ale nepřátelé moji, milovníci světa, nevěřili, že se spravedlností povstanu, protože mne viděli pouhým člověkem a skrytého božství neviděli. Proto opovážlivě hřešili a spravedlnost jako by bývali udolali; neboť kdyby to byli věděli, nikdy by mne nebývali zabili. A ta duše myslívala také takto: Provedu svou, vece, podle své chuti, zabiji ho směle vůlí a skutky, které mne těší. Jakž pak mně to uškodí a proč se zdržovati? Nevstaneť, aby soudil, nebude souditi lidí podle skutků. Neboť kdyby soudil tak přísně, nebyl by člověka vykoupil, a kdyby měl hřích v takové nenávisti, nebyl by hříšníky tak trpělivě snášel.

Za třetí byla podobna těm, kteří ostříhali mého hrobu, ozbrojili se a osadili můj hrob strážnými, abych nevstal, řkouce: Hlídejme ho pilně, aby nevstal a abychom mu snad nesloužili. Tak činila ta duše. Ozbrojilať se tvrdostí hříchu a hlídala pilně můj hrob, to jest dávala bedlivě pozor na obcování mých vyvolených, v nichž odpočívám, aby má slova a jejich napomínání k ní nepronikly, myslíc u sebe takto: Budu se jich chrániti, abych neslyšela jejich slov, nebyla

snad pobádána nějakými myšlenkami Božími a nezačala opouštěti rozkoš, které jsem se oddala; abych snad neuslyšela, co se mé vůli nelíbí. A tak se od nich vzdálila ze zloby a měla se k nim z lásky přidružiti.

Byl to člověk urozený, o Boha málo dbající, jehož duši jsem viděla státi na soudu, u stolu se rouhával svatým Božím a ukýchav se, zemřel bez svátostí. Soudce mu řekl: Mluvíval jsi, jaks chtěl, a činil jsi, jaks mohl, proto ti náleží nyní mlčeti a poslouchati. Odpověz mi nyní, ač všecko vím, a tahle bude poslouchat. Zdaž pak jsi neslyšel, co jsem pravil: Nechci smrti hříšníkovy, ale aby se obrátil; proč ses tedy nenavrátil ke mně, když jsi mohl? Duše odpověděla: Slyšela jsem sice, ale nedbala.

A Soudce opět praví: Zdaž jsem neřekl: Odejděte zlořečení do ohně a pojďte požehnaní? Proč jsi tedy nespěchala k požehnání?

Jemuž duše: Slyšela jsem sice, ale nevěřila.

Opět řekl Soudce: Zdaž jsi neslyšela, že jsem já Bůh spravedlivý a hrozný věčný soudce? Proč ses tedy nebála' příštího soudu?

Jemuž duše: Slyšela jsem sice, ale milovala jsem sebe a zavřela jsem uši, abych neslyšela soudu, zatvrdila jsem srdce, abych na to nemyslila.

I dí jí Soudce: Pročež nyní spravfdlivo jest, aby ti soužení a hanba otevřely rozum, proto žes nechtěla chápati, když jsi mohla.

Tehdy duše byvši vyvržena ze soudu

úpěla a volala: Běda, běda! Jaká odplata! Ale kdy bude konec? I byl uslyšán ihned hlas: Jako sám Počátek věcí nemá konce, tak ani ty konce míti nebudeš.

SOUD DUŠE, KTERÁ SE BUDE OČISTOVATI.

Viděla jsem, jak byla jedna duše dovedena od vojína a mouřenína před Soudce. I bylo mi řečeno: To všecko, co nyní uvidíš, stalo se s tou duší v té chvilce, kdy se odlučovala od těla.

A když byla duše uvedena před Soudce, stála sama, neboť nebyla v rukou žádného z těch, kteří ji uváděli. Stála pak nahá a plná bolesti, nevědouc, k čemu dojde. Potom jsem viděla, že každé slovo v knize samo odpovídalo na vše, cokoliv duše mluvila.

Nuže, když Soudce poslouchal a všichni zástupové jeho, mluvil nejprve onen ozbrojený vojín takto: „Není spravedlivo, vece, aby byly k hanbě té duše uváděny hříchy zpovědí napravené." Já pak, která jsem to viděla, jsem tehdy dobře a dokonale poznala, že ten vojín, který mluvil, všecko ví v Bohu; mluvil však, abych i já pochopila. I bylo odpověděno z knihy spravedlnosti: „Když ta duše konávala pokání, neprovázela je zkroušenost hodná takových hříchů, ani pravé zadostčinění. Proto musí nyní litovati toho, co tehdy nenapravila, když mohla." Po těch slovech se dala duše do usedavého pláče, že se až všecka rozplývala. Slzí však nebylo viděti, aniž byl slyšán hlas.

Poté mluvil Král duší, řka: Svědomí tvé nyní vypověz ony hříchy, po nichž nenásledovalo hodné zadostučinění." Tehdy duše pozdvihla svého hlasu tak vysoko, že by ji bývalo možno slyšeti po všem světě, řkouc: „Běda mně, že jsem nečinila podle přikázání Božích, která jsem slyšela a poznala." A žalujíc sama na sebe dodala: „Nebála jsem se soudu Božího." I bylo jí odpověděno z knihy. „Proto se nyní budeš báti ďábla." A hned duše bojíc a třesouc se, jakoby se všecka hroutila, řekla: „Neměla jsem skorém žádné lásky k Bohu, proto jsem vykonala pramálo dobrého." I bylo jí ihned odpověděno z knihy: „Proto jest nyní spravedlivo, aby ses více přiblížila ďáblovi než Bohu, protože ďábel tě k sobě svým pokoušením lákal a zlákal." Duše odpověděla, řkouc: „Již chápu, že všecko, co jsem činila, bylo podle ďábelských vnukání." Z knihy jí bylo odpověděno: „Spravedlnost diktuje, že ďábel má právo odplatiti tobě podle toho, cos konala, trestem a soužením." Duše řekla: „Nebylo ničeho od temene hlavy až do paty, čeho bych nebyla oblékala bez pýchy. Některé pak marnivé a pyšné obleky jsem sama vynalezla, v jiných jsem chodila podle obyčeje své vlasti; také jsem si myla ruce a tvář, nejen aby byly čistý, nýbrž aby je lidé chválili, jak jsou krásny." Z knihy jí bylo odpověděno: „Spravedlnost praví, že ďábel má právo odplatiti tobě podle zásluh za to, že ses zdobila a strojila, jak sám ti vnukal a diktoval." Opět řekla duše: „Osta

má se často otvírala k šprýmování, protože jsem se chtěla jiným zalíbiti a duch můj toužíval po všem tom, zač se svět nehanbil a čeho netupil."Z knihy bylo odpověděno: „Proto bude jazyk tvůj vytažen a natažen a zuby tvé zkřiveny a bude ti předloženo, co se ti nikterak nelíbí, co však se tobě líbí, to všecko ti bude vzato." Duše pravila: „Nesmírně jsem se radovala, že mnozí si brávali příklad a příležitost z toho, co jsem činila, a že mnozí následovali mých způsobů." Z knihy bylo odpověděno: „Proto jest spravedlivo, aby též každý, kdo bude v takovém hříchu přistižen, za který ty jsi trestána, sám týž trest trpěl; i bude k tobě přiveden a pak ti bude pro příchod každého z těch, kteří se řídili tvými nálezy, trest zvýšen."

Po těch slovech se mi zdálo, jako by hlava té duše bývala obepjata jakýmsi poutem na způsob koruny, a to bylo utahováno tak silně, že se týl s čelem spojovaly, oči pak vypadly ze svých důlků a visely na svých kořenech u lící; vlasy se scvrkly, jako by je oheň byl ožehl, mozek pak tryskal a vytékal nosem a ušima, jazyk byl natahován a zuby stlačovány. Kosti v pažích byly stahovány a svíjeny jako provazy, ruce byly staženy s kůže a připoutávaly se k hrdlu. Hruď pak a břicho tak se silně spojovaly se hřbetem, až se žebra zlámala a srdce se všemi útrobami vyhřeznuvši se roztrhlo. Stehna visela u boků a polámané kosti byly vytahovány jako bývá navíjena tenká niť na klubko.

r

Mouřenín vida to, řekl: „Ó Soudce, hříchové duše té jsou již podle spravedlnosti zbity. Již tedy spojují nás oba, mne totiž a duši tak, abychom se nikdy neodloučili."

Ozbrojený vojín však odpověděl: Poslyš, Soudce, kterýž jsi všecko. Tobě již náleží slyšeti poslední myšlenku a vznět, které měla ta duše ke konci svého života. Myslilať si ona v poslední chvilce: „Ó kdyby Bůh mi ráčil dopřáti života, ráda bych věru napravila všecky své hříchy a sloužila bych mu po všecku dobu života svého a nikdy bych ho už neurazila. Na takové věci, Soudce, myslila a to chtěla. Pomni také, Pane, že ta osoba nebyla živa tak dlouho, aby byla plně poznala své svědomí. Pročež, Pane, uvaž její mladost a učiniž milosrdenství."

Tehdy pak bylo odpověděno z knihy spravedlnosti takto: „Takovým myšlenkám na konci nenáleží peklo." A Soudce potom řekl: „Pro mé umučení se té duši otevře nebe, až bude dříve očištěna z hříchů takovou dobu, jakou jest povinna trpěti, nedostane-li se jí pomoci z dobrých skutků jiných živých."

Vysvětlení: Tato žena slíbila panenství do rukou kněze a později se provdala, pak ocitnuvši se při porodu v nebezpečí života, umírala.

VIDĚNI SOUDU HROZÍCÍHO ČLOVĚKU JEŠTĚ ŽIVÉMU.

Jedna osoba bděla na modlitbě a nespala; i uviděla v duchovním vidění jakoby

palác nepochopitelné velikosti, ve kterém bylo bez počtu bytostí oděných v roucha bílá a skvoucí, a každá z nich měla podle vidění vlastní stolec. V paláci pak na prvním místě stála soudná stolice, jež byla jako slunce a zář z toho slunce vycházející byla nepochopitelné délky, hloubky a šířky. Také tam stála jedna panna podle stolce, mající na hlavě drahocennou korunu; a všichni sloužili tomu Slunci sedícímu na stolci, chválíce je chvalozpěvy a písněmi. Potom bylo viděti jakéhosi mouřenína, hrozného vzhledu a pohybů, jakoby plného nenávisti a planoucího hněvem velikým, jenž promluvil, volaje: „O spravedlivý Soudce, přisuď mi tu duši a poslyš její skutky, neboť maličko zbývá z jejího života. Dovol mi také trestati tělo s duší, než se od sebe oddělí." Po těch slovech jsem viděla, jak stál před stolcem jakoby ozbrojený vojín, počestný a moudrý v slovech a skromný v pohybech, jenž pravil: „Soudce, hle, zde jsou její dobří skutkové, které vykonala až do této hodiny."

A hned byl slyšán hlas ze Slunce sedícího na stolci, řkoucí: „Zde jest větší nepravost než ctnost, a není spravedlivo, aby nepravost byla spojena se svrchovanou dokonalostí." Mouřenín odpověděl a řekl: „Jest tedy spravedlivo, aby ta duše byla spojena se mnou. Neboť jako ona má něco nepravosti v sobě, tak ve mně jest všeliká ničemnost." Vojín odpověděl: „Milosrdenství Boží provází každou osobu až do smrti a do posledního dechu, a potom bývá soud.

V tom člověku však, o němž mluvíme, jest dosud spojena duše s tělem a má vědomí." Mouřenín odpověděl: „Písmo, jež nemůže lháti, praví: Milovati budeš Boha svého nade všecko a bližního svého jako sebe samého. Viz tedy, že všecky skutky toho člověka byly vykonány z bázně, ne z lásky, jak náleželo. Všecky jeho hříchy, ze kterých se vyznával, nalezneš vyznány s malou zkroušeností. Proto zasloužila pekla, že si nevysloužila nebeského království; a proto jsou její hříchové zde zjevní před božskou spravedlností, že se jí dosud nikdy nedostalo z lásky Boží lítosti nad spáchanými hříchy." Vojín odvětil: „On však doufal a věřil, že se mu dostane pravé zkroušenosti před smrtí." Vece mu mouřenín: „Tys všecko shromáždil, cokoliv dobrého učinil, a znáš všecka slova i myšlení k spáse duše jeho. Ale to všecko, budsi to cokoliv, nemožno připodobniti milosti zkroušenosti z lásky k Bohu, se svatou věrou a nadějí, a ani to nedovede zničiti všech hříchův jejich. Jestiť spravedlivým ustanovením v Bohu od věčnosti, že žádný hříšník nevejde do nebe, který neměl dokonalé lítosti, i jest nemožno, aby Bůh soudil proti zřízení předvěděnému od věčnosti. Proto tuto duši třeba odsouditi do pekla a spojiti se mnou trestem věčným." Po těch slovech vojín umlkl a nic neodpovídal na jeho slova.

Potom bylo viděti bez počtu zloduchů podobných jiskrám prskajícím ze žhoucího ohně a volali jedním hlasem, pravíce tomu,

který seděl na stolci jako slunce: „Víme, že jsi jeden Bůh ve třech Osobách, a byl jsi bez počátku a jsi bez konce, a není jiného Boha kromě tebe. Ty jsi opravdu láska sama, s níž jsou spojeny milosrdenství a spravedlnost. Tys byl od počátku, nic nemaje v sobě zmenšeného ani měnitelného, jakž sluší Bohu, mimo tebe není nic a bez tebe nic, co by mělo radost.

Proto tvá láska neučinila anděly ze žádné lásky, jen z moci tvého božství a učinil jsi, jakž milosrdenství diktovalo. Jakmile však jsme my uvnitř vzplanuli pýchou, nenávistí a žádostivostí, vyvrhla nás tvá láska, milující spravedlnost, s nebe s ohněm zloby naší do nepochopitelné a temné propasti, zvané nyní peklem. Tak učinila tvá láska tehdy a dosud nebude odloučena od spravedlivého soudu tvého, ať se děje podle milosrdenství nebo podle rovnosti. Více řekneme: Kdyby ta bytost, kterou nade vše miluješ, to jest Panna, která tě porodila a nikdy nezhřešila, kdyby ta, díme, byla zhřešila smrtelně a bez božské lítosti zemřela: ty tak miluješ spravedlnost, že by se její duše nebývala nikdy dostala do nebe, ale byla by s námi v pekle. Proč nám tedy, Soudce, nepřisoudíš té duše, abychom ji potrestali podle skutků jejich?"

Poté bylo slyšeti zvuk jakoby trouby. A kdo jej slyšeli, umlkli a hned mluvil nějaký hlas, řka: „Mlčte a poslouchejte vy všichni, andělové, duše i zloduchové, co mluví Matka Boží."

A hned se ukázala před soudnou stolicí

sama Panna, majíc pod svým pláštěm jakoby skryty nějaké veliké věci a řekla: „O nepřátelé, vy pronásledujete milosrdenství a žádnou láskou nemilujete spravedlnosti. I když se zde ukazují nedostatky v dobrých skutcích, za něž by se nemělo dostati této duši nebe, přece vizte, co mám pod svým pláštěm." A když Panna rozhrnula oba záhyby pláště, objevil se pod jedním jakoby nějaký kostelík, v němž bylo viděti několik mnichů; pod druhým pak záhybem se objevily ženy, mužové a přátelé Boží, řeholníci i jiní, a všichni jedním hlasem volali: „Smiluj se, milosrdný Pane!"

Potom nastalo mlčení a Panna mluvila, řkouc: „Písmo dí: Kdo má dokonalou víru, může jí na světě přenésti hory. Což pak tedy mohou a mají vykonati hlasové těchto, kteří i víru měli i Bohu sloužili s vroucí láskou? Čeho pak neučiní přátelé Boží, jichž tento prosil, aby se zaň modlili, by se nedostal do pekla, ale do nebe, a za své dobré skutky nehledal jiné odplaty leč nebeské? Zdaž pak nemohou všecky jejich slzy a prosby uchopiti ho a pozdvihnouti, aby se mu dostalo před jeho smrtí božské lítosti s láskou? I já přidám své orodování s modlitbami všech svatých, kteří na nebi jsou, jež on zvláště ctil."

A opět dodala Panna, řkouc: „Ó zloduchové, přikazuji vám z moci Soudcovy, abyste dali pozor na to, co nyní ve spravedlnosti vidíte." Tu všichni odpověděli jako jedněmi ústy, řkouce: „Vidíme, že na

světě nepatrná voda a veliký vzduch usmiřují hněv Boží, tak i tvou modlitbou bývá usmiřován Bůh k milosrdenství s láskou."

Poté byl slyšán hlas s nebe, řkoucí: „Na prosby mých přátel dostane se mu již božské lítosti před smrtí tolik, aby nepřišel do pekla, ale bude očišťován s těmi, kteří mají těžší trest v očistci. Až pak bude duše očištěna, dostane se jí na nebi odplaty s těmi, kteří měli na zemi naději a víru s nejmenší láskou." Po těch slovech zloduchové uprchli.

Potom viděla nevěsta, jak se otvíralo jakoby nějaké hrozné a temné místo, v němž se objevila pec uvnitř žhoucí. A ten oheň nepálil nic leč zloduchy a živé duše. Nad tou pecí pak se objevila ta duše, jejíž soud jsme již nahoře slyšeli. Nohy té duše byly přitknuty k peci a duše stála zpříma jako nějaká osoba. Nestála však na místě nejvyšším ani na nejnižším, ale jako po straně peci. Její podoba se zdála hroznou. Bylo viděti, jak oheň z peci se táhne nahoru pod nohy duše, jako když bývá voda tažena nahoru trubkami, a násilím byv stlačován vystupoval nad hlavou tak, že póry byly jako žíly, jimiž probíhá hořící oheň. Uši pak byly jako dmychadla tavířů a ustavičným dmýcháním pohybovaly celým mozkem. Oči bylo viděti vyvráceny a zapadly a zdálo se, že jsou uvnitř přitknuty k týlu. Csta byla otevřena a jazyk vytažený nosními dírkami visel na rtech, zuby pak byly jako železné hřeby vbodány do patra. Paže byly tak dlouhé, že visely až k nohám;

zdálo se, že i ruce mají a jako by svíraly nějaký tuk se žhavou smolou. Kůže pak, kterou bylo viděti nad duší, zdála se míti podobu kůže na těle a byla jako lněný šat oblitý semenem. Ten šat pak byl tak mrazivý, že každý, kdo jej viděl, se zatřásl a z něho vytékal jakoby hnis z vředu se zkaženou krví, a šířil se zápach tak ohyzdný, že ho nemožno připodobniti žádnému nejohavnějšímu zápachu na světě.

Nuže, když se spatřilo toto soužení, bylo slyšeti hlas z té duše, jenž zabědoval pětkrát: Běda! a volal se slzami ze všech sil. Nejprve řekl: Běda mně, že jsem tak maličko miloval Boha pro jeho převeliké dokonalosti a za milost mně danou. Po druhé: Běda mně, že jsem se nebál spravedlnosti Boží, jak jsem měl. Po třetí: Běda mně, že jsem miloval požitky svého těla a hříšného masa. Po čtvrté: Běda mně, pro bohatství světa a mou pýchu. Po páté: Běda mně, že jsem vás kdy uzřel, Ludvíku a Johanno.

A tehdy mi řekl anděl: „Vyložím ti to vidění. Ten palác, který jsi viděla, jest podobenství nebe. Množství pak těch, kteří byli na stolcích oděni v roucha bílá a bleskná, toť andělové a duše svatých. Slunce pak znamená Krista v jeho božství, žena Pannu, která porodila Boha; mouřenín toť ďábel, který na duši žaluje, a vojín toť anděl, který uvedl dobré skutky duše. Pec znamená peklo, které jest uvnitř tak žhavé, že kdyby celý svět hořel se vším, což na něm jest, nebylo by to podobno velikosti

peci té. V té peci pak slyšeti různé hlasy, všechny mluvící proti Bohu a všechny začínající své bědování slovem Běda a podobně končící. A duše se jeví jako osoby, jejichžto údové jsou bezútěšně napínáni a nikdy nemají pokoje. Věz také, že oheň, který jsi v peci viděla, hoří ve věčné tmě a duše v něm hořící nemají všecky stejného trestu. Ta tma, co se ukázala vůkol peci, zve se předpeklím a pochází ze tmy v peci, jest to však obojí jedno místo a jedno peklo. Kdokoliv tam přijde, nebude nikdy přebývati s Bohem.

Nad těmito temnotami jest největší trest očistcový, jaký mohou duše snésti; a za tím místem jest jiné, kde jest trest menší, není to však nic jiného než nedostatek sil, v statnosti, kráse a podobném. Znázorním-li to podobenstvím, jest tomu jako by někdo byl nemocen a když by nemoc přestala, ani trest by neměl žádných sil, dokud by jich zase pozvolna nenabral. Třetí pak místo jest výše, tam není žádného jiného trestu než touha dostati se k Bohu. A abys to lépe ve svědomí pochopila, pravím ti, že jest tomu podobně jako by ruda byla pomíchána a hořela se zlatem v nejžhavějším ohni, a musila by se tak dlouho čistiti, až by byla ruda ztrávena a zlato by zůstalo čisté. Čím by ruda byla silnější a tužší, tím by potřebovala žhavějšího ohně, až by zlato teklo jako voda a všecko se rozežhavilo. Potom odnáší jeho mistr zlato na jiné místo, aby dostalo jinou podobu na pohled i na dotek. Poté je dává na třetí místo, kde

jest opatrováno a bude podáno majetníkovi. Tak jest tomu i v duchovním. Na prvním místě nade tmou jest největší očistcový trest, tam jsi viděla onu zmíněnou duši se čistiti; tam se jí dotýkají ďáblové, tam se objevují v podobenství jedovatí červi a jakoby divoká zvířata. Tam jest horko i zima, tam tma a zmatek pocházející z trestu, který jest v pekle.

Tam mají některé duše menší trest a jiné větší podle toho, jak byly napraveny hříchy, dokud duše byla v těle. Poté mistr, to jest spravedlnost Boží, vynáší zlato, totiž duši, na jiné místo, kde není leč nedostatek sil, kdež duše tak dlouho pobudou, dokud se jim nedostane občerstvení buď od zvláštních přátel jejich nebo z ustavičných skutků svaté Církve. Neboť čím větší pomoci se duši dostane od přátel, tím rychleji nabude sil a bude z toho místa vysvobozena. Poté bývá duše dána na třetí místo, kde není trestu, jen touha dojiti přítomnosti Boží a blaženého patření na Boha. Na tomto místě jich zůstává mnoho a příliš dlouho kromě těch, kteří neměli dokonalé touhy, dokud žili na světě, dojiti přítomnosti Boží a patření na Boha.

Věz také, že mnozí umírají na světě tak spravedliví a nevinní, že ihned docházejí přítomnosti Boží a patření na Boha, někteří pak tak napravili své hříchy dobrými skutky, že jejich duše nezakoušejí žádného trestu. Ale jen málo jich nepřijde na místo, kde jest touha dostati se k Bohu.

I jsou všecky duše na těch třech místech

dlící účastny proseb a dobrých skutků svaté Církve, které se konají na světě, zvláště které učinily, dokud byly v těle, i těch, které konají jejich přátelé po smrti. Věz také, že jako jsou hříchové mnohotvární a rozliční, tak i trestů jest mnoho a různých. Pročež jako se raduje lačný ze sousta, jež dostal do úst, žíznivý z nápoje, smutného potěší radost, nahého šat, nemocného, přijde-li se k jeho loži: tak se duše radují a jsou účastny toho dobrého, jež se za ně koná na světě."

Poté anděl dodal: „Požehnán buď ten, kdo na světě pomáhá duším modlitbami, dobrými skutky a prací těla svého, neboť spravedlnost Boží lháti nemůže, když praví, že duše musejí býti po smrti buď očištěny trestem očistcovým, nebo co nejdříve býti vysvobozeny dobrými skutky přátel."

Potom bylo slyšeti z očistce mnoho hlasů, řkoucích: „ó Pane Ježíši Kriste, spravedlivý soudce, sešli svou lásku těm, kteří mají na světě duchovní moc, pak budeme moci býti více účastny než nyní jejich zpěvu, čtení a obětí."

Nad tím pak prostorem, z něhož bylo slyšeti to volání, bylo viděti jakoby dům, v němž byli slyšáni mnozí hlasové, řkoucí: „Zaplať Bůh těm, kteří nám posílají pomoc do našich nedostatků."

V tom domě bylo také viděti jakoby vycházeti denici a pod ní se objevil oblak, který neměl nic ze světla denice, a ozval se z něho mocný hlas, řkoucí: „Ó Pane Bože, dej ze své nepochopitelné moci jednomu

každému stonásobnou odplatu z těch, kteří nás pozdvihují dobrými skutky do světla tvého božství a v patření na tvou tvář."

Rovněž anděl mluví, řka: Ta duše, jejíž stav jsi viděla a soud slyšela, jest v nejtěžším očistcovém trestu. A to proto, že nepoznávala, zda se dostane po očištění do odpočinutí, či jestli zavržena. Což je spravedlivým soudem Božím, protože ten člověk měl vědomí nebo rozeznávání veliké, ale užíval ho pro svět tělesně a ne pro duši duchovně, an příliš zapomínal na Boha a nedbal oň, dokud byl na živu. Proto nyní trpí jeho duše žárem ohňovým a tetelí se zimou. Jest oslepena tmou a dolekána strašlivým pohledem na zloduchy, ohluchlá řevem ďáblovým, lační a žízní uvnitř a zevně oděna hanbou.

Bůh však jí dal po smrti milost, že se jí totiž zloduchové nedotknou, neboť jedině pro čest Boží ušetřila svých úhlavních nepřátel a odpustila jim těžké proviny, ba spřátelila se s nejhorším svým nepřítelem. Věz také, že cožkoliv slíbil a dal ze svého řádně nabytého bohatství, a zvláště orodování Božích přátel umenšuje trest Boží a občerstvuje ji, jakž jest ustanoveno v Boží spravedlnosti. Jiné pak její statky méně poctivě nabyté, které dala, prospívají duchovně těm, kteří je dříve spravedlivě drželi, nebo prospějí tělesně hodným toho podle určení Božího.

Opět mluví anděl: Slyšela jsi dříve, že se tomu člověku dostalo na prosby přátel Božích maličko před smrtí božské lítosti

nad hříchy z lásky a ta ji osvobodila od pekla. Pročež po smrti usoudila spravedlnost Boží, že má ta duše hořeti v očistci šestero věků, co prožila od té chvíle, kdy se dopustila po prvé vědomě smrtelného hříchu, až kdy se z božské lásky užitečně kála, nedostane-li se jí pomoci se světa a od přátel Božích.

Nuže, první věk byl, že nemiloval ten člověk Boha pro smrt jeho vznešeného těla a pro jeho mnohá soužení, která Kristus nesnášel pro nic jiného leč pro spásu duší. Druhý věk byl, že nemiloval vlastní duše, jakž křesťanovi náleží a nebyl Bohu vděčen za svůj křest, jakož i za to, že nebyl židem nebo pohanem. Třetí věk byl, že dobře věděl, co Bůh konati přikázal, a k vykonání toho měl pramálo chuti. Čtvrtý věk byl, že dobře věděl, co Bůh zakázal těm, kdož chtějí přijíti do nebe, a přece směle jednal proti tomu, neposlouchaje ostnů svědomí, ale své tělesné lásky a vůle. Pátý věk byl, že neužíval milosti a vyznání, jak měl, ač mu bylo dopřáno tak dlouhé doby. Šestý věk byl, že si pramálo vážil Těla Kristova, nechtěje ho častěji přijmouti, protože se nechtěl zdržeti od hříchu a neměl lásky, aby je přijal před koncem života.

Poté se ukázal jako nějaký člověk velmi skromného pohledu, jehož roucha byla bílá a skvoucí jako kněžská alba, byl podpásán lněným pásem a měl červenou štolu na krku a pod pažemi, i jal se pronášeti tato slova: Ty, jež to vidíš, pozoruj a znamenej a vštěp si do paměti, co vidíš a co

se ti povídá. Vy totiž, kteří jste živi na světě, nemůžete nyní pochopiti moci Boží a jeho ustanovení před věky tak jako my, kteří s ním jsme, protože, co se u Boha stane v mžiknutí, může býti u vás postřehnuto jen slovy a podobenstvími podle zařízení světa. Nuže, já jsem jeden z těch, které ten člověk odsouzený do očistce poctil svými dary za svého života. I udělil mi Bůh ze své milosti, když by chtěl někdo vykonati, k čemu vybízím, mohla by ta duše býti přenesena na vyšší místo, kde by se jí dostalo její pravé podoby a netrpěla by žádného jiného trestu, leda jako ten, kdo byl těžce nemocen a vyváznuv ze všech bolestí, ležel by jako člověk zbavený sil, radoval by se však z toho, že by najisto věděl, že dojde života.

Pročež, když jsi slyšela, že jeho duše zvolala pětkrát Běda, oznámím ti i patero útěšných věcí pro ni. První Běda bylo, že málo Boha miloval: pročež, aby byl od toho osvobozen, budiž dáno za jeho duši třicet kalichů, ve kterých by byla obětována Krev Boží a Bůh byl více ctěn. Druhé Běda bylo, že se nebál Boha: pročež na jeho osvobození budiž zvoleno podle lidského úsudku třicet zbožných kněží, z nichž každý ať slouží třicet mší, kdy bude moci: devět mší mučedníkův, devět vyznavačů, devět všech svatých, dvacátou osmou andělův, dvacátou devátou Panny Marie, třicátou Svaté Trojice; a všichni ať se za jeho duši horlivě modlí, aby hněv Boží byl zmírněn a spravedlnost Boží byla nakloně-

na k milosrdenství. Třetí Běda bylo pro její pýchu a žádostivost; proto budiž na jeho zahlazení přijato třicet chudých, buďte jim pokorně umyty nohy a oni obdarováni pokrmem, penězi a šatstvem, aby se tím potěšili; každý pak z nich, i kdo myjí i kdo jsou myti, ať pokorně Boha prosí, by pro svou poníženost a své hořké umučení odpustil té duši její žádostivost a pýchu, jimiž se prohřešila.

Čtvrté Běda byla zhýralost jeho těla: pročež dá-li někdo jednu pannu do kláštera a podobně jednu vdovu, a jednu dívku v pravé manželství, a dá-li s nimi tolik statku, co by jim dostačilo k živobytí a ošacení, tehdy Bůh odpustí té duši hřích, jehož se v těle dopustila, protože to jsou životy, kterým Bůh uložil státi ve světě a zvolil je.

Páté Běda bylo, že se dopustila mnoha hříchů k zármutku mnohých, přičinila se totiž ze všech sil, aby ti dva prve jmenovaní vstoupili ve sňatek, ač byli tak blízcí příbuzní, jako by byli z nejbližší rodiny; a toto spojení vyjednala více pro sebe nežli pro království a nepožádavši ani papeže proti chvályhodnému ustanovení Církve svaté. Pro takový však čin se stali mnozí mučedníky, nechtějíce toho trpěti proti Bohu a svaté Církvi nebo proti křesťanským mravům. Kdyby někdo, chtěje ten hřích smazati, šel k papeži a řekl mu: „Jeden člověk (osoby by nejmenoval) se dopustil takového hříchu, ale na konci ho litoval a dostalo se mu rozhřešení, jen ho nena-

pravil; uložte mi tedy pokání, jakékoliv chcete a jež bych snesl, neboť jsem ochoten ten hřích zaň napravit." Pak by opravdu pomohl té duši zmenšiti očistcový trest, i když by mu nebylo uloženo větší pokání než jediný Otčenáš.

OBSAH:

Svatá Brigitta Švédská.

5.

Andělova řeč o vznešenosti blahoslavené Panny Marie.

13.

Zjevení svaté Brigitty o životě a utrpení Ježíše Krista a slavné Matky jeho Panny Marie.

79.

Zjevení svaté Brigitty o svatých.

149.

Zjevení svaté Brigitty o soudu soukromém.

193.

NIHIL OBSTÁT.

Censor ex officio

P. Aemilianus Soukup O. P.

*

IMPRIMATUR

Dr. J. Martinů,

Vicarius gen.

Olomucii, die 1. Aprilis 1938.

Numero 4420.

DOMINIKÁNSKÁ EDICE KRYSTAL.

Svazek 32.

TAJEMNA SLOVA.

ZJEVENI A VIDÉNI SV. BRIGITTY ŠVÉDSKÉ.

*

Přeložil

P. LUDVIK VRANA.

*

Vytiskla

Valašská knih- a kamenotiskárna

ve Valašském Meziříčí

L. P. 1938.

*

Abychom dychtivěji slyšeli a plnili slova Páně.